

KMETIJSKI INŠTITUT SLOVENIJE
Druga priznana organizacija v govedoreji
Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana

ISSN 1580-8149

REZULTATI KONTROLE PRIREJE

MLEKA IN MESA

Slovenija

2013

Results of Dairy and Beef Recording

Slovenia

2013

Ljubljana, 2014

Izdaja: Kmetijski inštitut Slovenije, Druga priznana organizacija v govedoreji,
Hacquetova ulica 17, 1000 Ljubljana tel. 01 280 52 62

Spletna stran: www.kis.si

Urednica: Marija Sadar, univ. dipl. inž. zoot.

Poročilo pripravili: Marija Sadar, univ. dipl. inž. zoot.
Janez Jenko, univ. dipl. inž. zoot.
mag. Janez Jeretina, univ. dipl. inž. zoot.
mag. Betka Logar, univ. dipl. inž. zoot.
Andreja Opara, univ. dipl. inž. zoot.
Tomaž Perpar, univ. dipl. inž. zoot.
Peter Podgoršek, univ. dipl. inž. zoot.

Vir podatkov: Centralna podatkovna zbirka GOVEDO, Kmetijski inštitut Slovenije
Poročilo o delu Osemenjevalnega centra Preska v letu 2013

Spletna stran: www.govedo.si

Slika na naslovnici: Krava 19 (SI 33971773), na 2. državni razstavi lisaste pasme, Lenart
2013
Rejec: Janez Pirnat Zgornji Tuštanj 1, Moravče; KGZS – zavod LJ

Foto: Tomaž Perpar, KIS

KAZALO VSEBINE

KAZALO PREGLEDNIC	3
LIST OF FIGURES	10
1 UVOD	16
2 ŠTEVILO ŽIVALI	18
2.1 Krave molznice.....	21
2.2 Krave dojlje in rejnice	26
3 PLODNOST KRAV	30
3.1 Osemenjevanje	30
4 DOLGOŽIVOST	40
4.1 Preživetje	40
4.2 Proizvodni rezultati izločenih krav.....	41
5 REZULTATI KONTROLE PRIREJE MLEKA	43
5.1 Kronološki pregled mlečnosti	43
5.2 Kontrola prireje mleka v letu 2013.....	46
5.2.1 Nadkontrola kontrole prireje mlečnosti.....	49
5.3 Kontrola prireje mlečnosti po pasmah.....	50
5.3.1 Prireja mleka krav rjave pasme	50
5.3.1.1 Vrhunski dosežki krav rjave pasme.....	52
5.3.1.2 Prireja mleka krav rjave pasme po območjih	53
5.3.2 Prireja mleka krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo.....	56
5.3.2.1 Vrhunski dosežki krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo	58
5.3.2.2 Prireja mleka krav lisaste pasme (LS) in križank z lisasto pasmo (LSX) po območjih.....	61
5.3.3 Prireja mleka krav črno-bele pasme	69
5.3.3.1 Vrhunski dosežki krav črno-bele pasme	70
5.3.3.2 Prireja mleka krav črno-bele pasme po območjih	72
5.4 Prireja mleka v kmetijskih podjetjih	75
6 LASTNOSTI MLEČNOSTI PRI BIKOVSKIH MATERAH	81
6.1 Rjava pasma	81
6.2 Lisasta pasma	82
6.3 Črno-bela pasma.....	85
7 REZULTATI KONTROLE PRIREJE MESA	86

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo, Slovenija 2013.....	18
Preglednica 2: Aktivne živali, Slovenija 2013.....	19
Preglednica 3: Aktivne živali po pasmah/križanjih, Slovenija 2013	19
Preglednica 4: Število in delež krav po pasmah/križanjih, Slovenija 2013	20
Preglednica 5: Število in delež krav po pasmah/križanjih in zavodih, Slovenija 2013	20
Preglednica 6: Kmetijska gospodarstva s kravami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013	21
Preglednica 7: Velikost črede v rejah molznic in njihov delež v kontroli prireje mleka, Slovenija 2013	21
Preglednica 8: Število in delež vseh krav molznic po pasmah/križanjih in letih	22
Preglednica 9: Krave molznice po pasmah in vrsti kontrole, Slovenija 2013	22
Preglednica 10: Spreminjanje števila krav molznic v kontroli prireje mleka glede na leto 1990.....	23
Preglednica 11: Število čred in število krav molznic glede na velikost črede (število molznic v čredi), Slovenija 2013	24
Preglednica 12: Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013	25

Preglednica 13:	Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013	25
Preglednica 14:	Izločitve krav molznic v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih v letu 2013.....	26
Preglednica 15:	Velikostna sestava čred, število in delež dojlj v kontroli prireje mesa, Slovenija 2013.....	26
Preglednica 16:	Krave dojlje po pasmah/križanjih in vrsti kontrole, Slovenija 2011	27
Preglednica 17:	Število in delež krav dojlj in rejnic po pasmah/križanjih in letih	27
Preglednica 18:	Število rej s kravami dojljami in število krav dojlj glede na število krav dojlj v čredi, Slovenija	28
Preglednica 19:	Število dojlj in rejnic po območjih in pasmah/križanjih, Slovenija 2013.....	28
Preglednica 20:	Krave dojlje po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013	29
Preglednica 21:	Krave dojlje v kontroli prireje mesa po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013.....	29
Preglednica 22:	Krave dojlje po pasmah/križanjih in statističnih regijah v kontroli Z, Slovenija 2013	30
Preglednica 23:	Število prvih o semenitev po pasmah in letih	33
Rezultati kontrole	prireje mleka in mesa, Slovenija 2013	33
Preglednica 24:	Število prvih o semenitev po pasmah in zavodih, Slovenija 2013	34
Preglednica 25:	Prve o semenitve po pasmah in zavodih v letih 2013 in 2012.....	35
Preglednica 26:	Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po pasmah/križanjih, usmeritvi, vrsti kontrole in zavodu, Slovenija 2013.....	38
Preglednica 27:	Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po letih in vrsti kontrole.....	38
Preglednica 28:	Doba med telitvama pri molznicah po pasmah/križanjih, Slovenija 2013	39
Preglednica 29:	Doba med telitvama pri kravah dojljah po pasmah/križanjih, Slovenija 2013.....	39
Preglednica 30:	Delež krav (%) rjave pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi	40
Preglednica 31:	Delež krav (%) črno-bele pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi	41
Preglednica 32:	Delež krav (%) lisaste pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi	41
Preglednica 33:	Delež krav (%) križank z lisasto pasmo, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi.....	41
Preglednica 34:	Povprečja parametrov dolgoživost krav molznic izločenih v letu 2013 po pasmah (sprememba glede na preteklo leto	42
Preglednica 35:	Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih in družinskih kmetijah po letih	44
Preglednica 36:	Rezultati kontrole prireje mleka po letih in pasmah/križanjih v Sloveniji	45
Preglednica 37:	Število čred in število krav molznic v kontroli prireje mleka glede na število krav molznic v čredi, Slovenija 2013.....	47
Preglednica 38:	Rezultati kontrole prireje mleka, Slovenija 2013	48
Preglednica 39:	Število standardnih laktacij po zaporednih laktacijah, vrsti kmetijskega gospodarstva in pasmah/križanjih, Slovenija 2013.....	49
Preglednica 40:	Porazdelitev opravljenih nadkontrol po zavodih, Slovenija 2013	49
Preglednica 41:	Prireja mleka krav rjave pasme po letih.....	50
Preglednica 42:	Mlečnost kontroliranih krav rjave pasme v letih 2012 in 2011v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2012.....	51
Preglednica 43:	Mlečnost krav rjave pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013.....	51

Preglednica 44:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri rjavi pasmi (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013.....	52
Preglednica 45:	Najboljše krave rjave pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2013	52
Preglednica 46:	Najboljše prvesnice rjave pasme, Slovenija 2013.....	53
Preglednica 47:	Mlečnost krav rjave pasme po zavodih, Slovenija 2013.....	53
Preglednica 48:	Mlečnost krav rjave pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013.....	54
Preglednica 49:	Mlečnost prvesnic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	54
Preglednica 50:	Mlečnost vseh krav rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	55
Preglednica 51:	Prireja mleka pri kravah lisaste pasme (LS + LSX) po letih	56
Preglednica 52:	Mlečnost kontroliranih krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo (LS + LSX) v letih 2013 in 2012 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem v letu 2013.....	57
Preglednica 53:	Mlečnost krav lisaste pasme (LS) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013	57
Preglednica 54:	Mlečnost križank z lisasto pasmo (LSX) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013	57
Preglednica 55:	Najboljše krave lisaste pasme (LS) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2013.....	58
Preglednica 56:	Najboljše krave križanke z lisasto pasmo (LSX) glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2013	59
Preglednica 57:	Najboljše prvesnice lisaste pasme (LS), Slovenija 2013	60
Preglednica 58:	Najboljše prvesnice križanke z lisasto pasmo (LSX), Slovenija 2013	61
Preglednica 59:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri lisasti pasmi (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013.....	60
Preglednica 60:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem s križankami z lisasto pasmo (LSX) (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013	60
Preglednica 61:	Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih, Slovenija 2013	61
Preglednica 62:	Mlečnost lisastih krav (LS) po zavodih, Slovenija 2013	61
Preglednica 63:	Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih, Slovenija 2013.....	61
Preglednica 64:	Mlečnost lisastih (LS) krav po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013.....	62
Preglednica 65:	Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013	62
Preglednica 66:	Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013	62
Preglednica 67:	Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	63
Preglednica 68:	Mlečnost krav lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	64
Preglednica 69:	Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	65
Preglednica 70:	Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	66
Preglednica 71:	Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	67
Preglednica 72:	Mlečnost prvesnic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	68

Preglednica 73:	Prيرهja mleka krav črno-bele pasme po letih.....	69
Preglednica 74:	Mlečnost kontroliranih krav črno-bele pasme v letih 2013 in 2012 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2013.....	69
Preglednica 75:	Mlečnost krav črno-bele pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013	69
Preglednica 76:	Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri črno-beli pasmi (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013	70
Preglednica 77:	Najboljše prvesnice črno-bele pasme, Slovenija 2013	70
Preglednica 78:	Najboljše krave črno-bele pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2013	71
Preglednica 79:	Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2013	72
Preglednica 80:	Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013	72
Preglednica 81:	Mlečnost vseh krav črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	73
Preglednica 82:	Mlečnost prvesnic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013	74
Preglednica 83:	Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po pasmah/križanjih, Slovenija 2013	75
Preglednica 84:	Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po zavodih, Slovenija 2013.....	75
Preglednica 85:	Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po letih	76
Preglednica 86:	Mlečnost krav v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013	76
Preglednica 87:	Kmetijska podjetja glede na mlečnost po podjetjih, Slovenija 2013.....	77
Preglednica 88:	Mlečnost krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013	77
Preglednica 89:	Najboljše krave ČB pasme v kmetijskih podjetjih glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2013	78
Preglednica 90:	Najboljše prvesnice črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2013.....	79
Preglednica 91:	Mlečnost vseh krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2013.....	80
Preglednica 92:	Mlečnost prvesnic ČB pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2013	80
Preglednica 93:	Mlečnost bikovskih mater rjave pasme po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013	81
Preglednica 94:	Mlečnost bikovskih mater rjave pasme v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013.....	81
Preglednica 95:	Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013	82
Preglednica 96:	Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013.....	82
Preglednica 97:	Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS+LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013.....	83
Preglednica 98:	Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013.....	83
Preglednica 99:	Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013.....	84
Preglednica 100:	Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS + LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013.....	84
Preglednica 101:	Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2013.....	85

Preglednica 102:	Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme v prvi laktaciji po zavodih, Slovenija 2013	85
Preglednica 103:	Število živali z meritvami v kontroli prireje mesa, Slovenija 2013	86
Preglednica 104:	Pregled rojstnih tež in prirastov telet (g/dan)	86
Preglednica 105:	Prirasti žive mase telet v kontroli prireje mesa po pasmah in letih (g/dan), Slovenija 2003–2013	87

KAZALO SLIK

Slika 1:	Delež krav molznic glede na število molznic v čredi skozi leta	23
Slika 2:	Doba med telitvama in mlečnost po letih.....	37
Slika 3:	Povprečna količina mleka in vsebnosti skozi leta.....	43

LIST OF TABLES

Table 1:	Cattle breeding agricultural holdings, Slovenia 2013	18
Table 2:	Active animals in the central database, Slovenia 2013	19
Table 3:	Active animals by breeds/crosses, Slovenia 2013	19
Table 4:	Number and share of cows by breeds/crosses, Slovenia 2013	20
Table 5:	Number and share of cows by breeds/crosses and regions, Slovenia 2013.....	20
Table 6:	Agricultural holdings with cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013	21
Table 7:	Herd size of dairy cows and their share in milk recording, Slovenia 2013.....	21
Table 8:	Number and percentage of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and years	22
Table 9:	Dairy cows by breeds and type of recording, Slovenia 2013	22
Table 10:	Trend of the number of dairy cows in milk recording regarding year 1990	23
Table 11:	Number of herds and dairy cows by herd size, Slovenia 2013.....	24
Table 12:	Number of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013	25
Table 13:	Dairy cows in milk recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013	25
Table 14:	Culling of dairy cows in milk recording in year 2013.....	26
Table 15:	Herd size of suckling cows and their percentage in beef recording, Slovenia 2013	26
Table 16:	Suckling cows by breeds/crosses and type of recording, Slovenia 2011	27
Table 17:	Number and share of suckling cows by breeds/crosses and years	27
Table 18:	Number of herds and number of suckling cows by herd size classes, Slovenia 2013	28
Table 19:	Number of suckling cows by regions and breeds/crosses, Slovenia 2013	28
Table 20:	Suckling cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013	29
Table 21:	Suckling cows in beef recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013	29
Table 22:	Suckling cows in Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013	30
Table 23:	Number of the first inseminations by breeds and years.....	33
Table 24:	Number of the first inseminations by breeds and regions, Slovenia 2013	34
Table 25:	First inseminations by breeds and regions in the years 2013 and 2012	35
Table 26:	Calving interval, gestation period and days open by breeds/crosses, purpose, type of control and region, Slovenia 2013.....	38
Table 27:	Calving interval, gestation period and days open by years and type of recording.....	38
Table 28:	Calving interval of dairy cows by breeds/crosses, Slovenia 2013	39
Table 29:	Calving interval of suckling cows by breeds/crosses, Slovenia 2013	39
Table 30:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Brown breed cows regarding the year of first calving.....	40

Table 31:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Holstein breed cows regarding the year of first calving	41
Table 32:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Simmental breed cows regarding the year of first calving.....	41
Table 33:	Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of crossbreed cows with Simmental breed regarding the year of first calving	41
Table 34:	Average lifetime performance of dairy cows culled in year 2013 by breeds(change with regard to the previous year).....	42
Table 35:	Milk yield by years on agricultural enterprises and family farms.....	44
Table 36:	The results of milk yield control recording by the years according to the breeds/crosses in Slovenia	45
Table 37:	Number of herds and dairy cows in milk recording by herd size, Slovenia 2013	47
Table 38:	Results of milk recording, Slovenia 2013	48
Table 39:	Number of standard lactation by parity, agricultural entities and breeds/crosses, Slovenia 2013	49
Table 40:	Supervisions by regions, Slovenia 2013.....	49
Table 41:	Milk yield of Brown breed per year	50
Table 42:	Milk yield of Brown breed in 2012 and 2011 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2012	51
Table 43:	Milk yield (in 305 days) of Brown breed cows by parity, Slovenia 2013.....	51
Table 44:	Top herds with Brown breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2013.....	52
Table 45:	Top Brown cows by protein and fat production, Slovenia 2013	52
Table 46:	Top first lactation cows of Brown breed, Slovenia 2013	53
Table 47:	Milk yield of Brown breed by regions, Slovenia 2013.....	53
Table 48:	Milk yield of Brown cows on family farms by regions, Slovenia 2013.....	54
Table 49:	Milk yield primiparous cow of Brown breed by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2013	54
Table 50:	Milk yield of Brown cows by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2013.....	55
Table 51:	Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) by years	56
Table 52:	Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) in 2013and 2012 in comparison with milk yield of other breeds in 2013	57
Table 53:	Milk yield of Simmental breed (LS) by parity, Slovenia 2013	57
Table 54:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by parity, Slovenia 2013	57
Table 55:	Top Simmental cows (LS) by protein and fat production, Slovenia 2013	58
Table 56:	Top of Crosses with Simmental (LSX) cows by protein and fat production, Slovenia 2013	59
Table 57:	Top first lactation of Simmental breed cows (LS), Slovenia 2013	60
Table 58:	Top first lactation of Crosses with Simmental (LSX) cows, Slovenia 2013	61
Table 59:	Top herds with Simmental breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2013	60
Table 60:	Top herds of Crosses with Simmental (LSX) cows (min 4 lactations), Slovenia 2013	60
Table 61:	Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions, Slovenia 2013	61
Table 62:	Milk yield of Simmental breed cows (LS) by regions, Slovenia 2013.....	61
Table 63:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions, Slovenia 2013	61
Table 64:	Milk yield of Simmental breed (LS) cows on family farms by regions, Slovenia 2013	62
Table 65:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2013	62

Table 66:	Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2013	62
Table 67:	Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013	63
Table 68:	Milk yield of Simmental breed (LS) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013	64
Table 69:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013.....	65
Table 70:	Milk yield of first lactation cows of Simmental breed population (LS + LSX) by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013	66
Table 71:	Milk yield of first lactation cows of Simmental breed (LS) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2013.....	67
Table 72:	Milk yield of first lactation cows of Crosses with Simmental (LSX) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2013	68
Table 73:	Milk yield of Holstein cows by years	69
Table 74:	Milk yields of Holstein breed in 2013 and 2012 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2013	69
Table 75:	Milk yield of Holstein cows by parity, Slovenia 2013	69
Table 76:	Top herds with Holstein breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2013	70
Table 77:	Top first lactation cows of Holstein breed, Slovenia 2013.....	70
Table 78:	Top Holstein cows by fat and protein production, Slovenia 2013	71
Table 79:	Milk yield of Holstein cows by regions, Slovenia 2013.....	72
Table 80:	Milk yield of Holstein cows on family farms by regions, Slovenia 2013	72
Table 81:	Milk yield of Holstein cows by areas (min.10 lactations), Slovenia 2013	73
Table 82:	Milk yield first lactation cows of Holstein breed by areas (min.10 lactations), Slovenia 2013.....	74
Table 83:	Milk yield on agricultural enterprises by breeds/crosses, Slovenia 2013.....	75
Table 84:	Milk yield on agricultural enterprises by regions, Slovenia 2013	75
Table 85:	Milk yield on agricultural enterprises by years	76
Table 86:	Milk yield on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2013	76
Table 87:	The best agricultural enterprises, Slovenia 2013.....	77
Table 88:	Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2013	77
Table 89:	Top Holstein cows by fat and protein production on agricultural enterprises, Slovenia 2013	78
Table 90:	Top first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2013	79
Table 91:	Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises, Slovenia 2013.....	80
Table 92:	Milk yield of first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2013.....	80
Table 93:	Milk yield of Brown breed bull-dams (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2013	81
Table 94:	Milk yield in the first lactation (305 days) of Brown breed bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2013	81
Table 95:	Milk yield of Simmental breed population (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2013	82
Table 96:	Milk yield of bull-dams of Crosses with Simmental (LSX) by purposes and regions, Slovenia 2013	82
Table 97:	Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2013.....	83
Table 98:	Milk yield of Simmental breed (LS) bull-dams in the first lactation by purposes and regions, Slovenia 2013	83

Table 99:	Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) bull-dams in the first lactation by purposes and regions, Slovenia 2013	84
Table 100:	Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) bull-dams in the first lactation (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2013.....	84
Table 101:	Milk yield of Holstein breed bull-dams (305 days) by regions, Slovenia 2013	85
Table 102:	Milk yield of Holstein breed bull-dams in the first lactation by regions, Slovenia 2013	85
Table 103:	Animals in beef recording, Slovenia 2013	86
Table 104:	Birth weight and daily gains of calves (g/day)	86
Table 105:	Calves daily gains in beef recording according to breeds and years (g/day), Slovenia 2003–2013	87

LIST OF FIGURES

Figure 1:	Percentage of dairy cows according to the number of cows in herds by years	23
Figure 2:	Calving interval and milk production by years	37
Figure 3:	Average milk yield and contents by years.....	43

OKRAJŠAVE IN SIMBOLI

Okrajšave za pasme

AAG – aberdeen angus
BAQ – blonde d'aquitaine
BBP – belgijska belo-plava
CHA – šarole
CK – cikasta
ČB – črno-bela
GAG – nemški angus
GLW – galloway
HLA – highland (višinsko škotsko)
JE – jersey
LIM – limuzin
LS – lisasta
MB – montbeliard
NZ – neznana pasma
PIE – piemontese
PZ – pincgau
PZB – pritlikavi zebu
RAG – rdeči angus
RH – rdeči holštajn
RJ – rjava
SI – tirolska siva
IGO – istrsko govedo

Okrajšave za križanja

LSX – križanci z lisasto pasmo – delež pasme RH in/ali MB od 14 % do 86 %

Okrajšave za območne zavode KGZS

CE – Celje
KR – Kranj
LJ – Ljubljana
MS – Murska Sobota
NG – Nova Gorica
NM – Novo mesto
PT – Ptuj

Druge okrajšave

DMT – doba med telitvama
PP – poporodni premor
DB – doba brejosti
ID – identifikacijska številka
RŠ – republiška številka plemenskega bika
lakt. zaklj. – laktacijski zaključek
USM – usmeritev
ML – mleko
ME – kombinirana usmeritev
DO – krave dojlje

Vrsta kontrole

A – kontrola priraje mleka in mesa
Z – kontrola porekla
R – registracija živali

ABBREVIATIONS AND SYMBOLS

Abbreviations for breeds

AAG – Aberdeen Angus
BAQ – Blonde d'Aquitaine
BBP – Belgian Blue and White
CHA – Charolais
CK – Cika (domestic breed)
ČB – Holstein
GAG – German Angus
GLW – Galloway
HLA – Highland
JE – Jersey
LIM – Limousine
LS – Simmental
MB – Montbeliard
NZ – unknown breed
PIE – Piemontese
PZ – Pinzgau
PZB – Miniature Zebu
RAG – Red Angus
RH – Red Holstein
RJ – Brown
SI – Tyrolean grey
IGO – Istrian cattle

Abbreviations for crosses

LSX – Crosses with Simmental – percentage of breeds RH and/or MB from 14 % to 86 %

Abbreviations for regions

CE – Celje
KR – Kranj
LJ – Ljubljana
MS – Murska Sobota
NG – Nova Gorica
NM – Novo mesto
PT – Ptuj

Other abbreviations

DMT – Calving interval
PP – Days open
DB – Gestation period
ID – Identification number
RŠ – Number of breeding bulls
lakt. zaklj. – Completed lactation
USM – purpose
ML – Milk
ME – Milk and meat
DO – Suckler cows

Type of control

A – Dairy and beef recording
Z – Parentage recording
R – Registration

POVZETEK

V Sloveniji je bilo konec leta, na dan 31.12.2013, na 33.700 kmetijskih gospodarstvih registriranih 447.434 aktivnih živali: 98,1 % na družinskih kmetijah in 1,9 % v kmetijskih podjetjih. Povprečno slovensko gospodarstvo redi 13,3 glave govedi in se je v primerjavi z letom 2012 povečalo za 0,3 glave. Med pasmami pripada 32,3 % vseh živali lisasti pasmi, 17,5 % črno-beli, 7,0 % rjavi pasmi in 0,6 % avtohtoni cikasti pasmi. Preostanek (42,6 %) prištevamo k drugim pasmam, med katere uvrščamo križance različnih pasem, živali neznanega porekla, pasmi limuzin in šarole. Zaradi pritiska po večjem ekonomskem učinku prireje se je pri nas močno povečalo povpraševanje po kravah in telicah mlečnega tipa. Med aktivnimi živalmi so prevladovali krave, ki so zavzemale 35,7 % vse goveje živine, sledijo teleta s 29,6 %, telice z 19,3 % ter biki s 15,4 %. Z rejo govedi so prenehali na 615 kmetijskih gospodarstvih.

V prireji mleka in mesa poteka prestrukturiranje kmetijskih gospodarstev. Zmanjšuje se število kmetijskih gospodarstev in povečuje število živali na kmetijsko gospodarstvo. Kmetije, ki opuščajo prirejo mleka, se preusmerjajo v rejo krav dojlj. V letu 2013 so na 25.815 kmetijskih gospodarstvih redili 159.691 krav, od tega 99.664 molznic in 60.027 dojlj. S tržno prirejo mleka so se ukvarjali na 6.573 kmetijskih gospodarstvih, z rejo krav dojlj pa na 19.242 kmetijskih gospodarstvih. V kontrolo prireje je bilo konec leta na 3.977 kmetijskih gospodarstvih vključenih 79.705 krav, 3.960 čred s 79.329 molznicami v kontroli prireje mleka in 17 čred s 376 kravami v kontroli prireje mesa. Povprečna slovenska kmetija s kravami molznicami je redila 15,2 kravi (20,0 krav v kontroli prireje mleka), kmetije s kravami dojljami pa le 3,1 krave (16,5 v kontroli prireje mesa). Poporodni premor se je v primerjavi z letom 2012 podaljšal za 2 dni in je v povprečju trajal 136 dni, kar je nekoliko nad priporočenim optimumom. Opazimo tudi, da se število o semenitev z biki tradicionalne rjave in lisaste pasme zmanjšuje, povečuje pa delež o semenjevanja z mlečnimi in mesnimi pasmami.

V čredah z molznicami najpogosteje izvajamo kontrolo prireje mleka. Kontrola prireje mleka se je v veliki večini izvajala po AT4 metodi, po A4 metodi je bila opravljena le v 32 rejah, kjer je bilo kontroliranih 2120 krav. Konec leta je bilo na 3.960 kmetijskih gospodarstvih vključenih 79.329 molznic ali 79,6 % vseh molznic. V povprečju je bilo na kontroliranem kmetijskem gospodarstvu 20,0 krav. V čredah se povečuje število in delež krav črno-bele pasme in tudi število krav križank z lisasto pasmo (LSX), to je krav, ki imajo poleg lisaste pasme med 14 % in 86 % pasme rdeči holštajn in/ali montbeliard. Rjava pasma v Sloveniji nazaduje močnejše kot druge pasme, tako glede števila kot tudi deleža krav v kontroli prireje mleka. Zmanjševanje krav v kontroli zasledimo tudi pri lisasti pasmi. Povprečna mlečnost v standardni laktaciji je v letu 2013 znašala 6.303 kg mleka s 4,01 % maščobe in 3,32 % beljakovin. V primerjavi z letom 2012 se je povečala mlečnost za 79 kg, vsebnost maščob za 0,01 odstotne točke, vsebnost beljakovin ostaja nespremenjena. Pri vseh pasmah je značilna rast količine mleka, vsebnost maščob in beljakovin se ne spreminja veliko. Največjo mlečnost imajo krave črno-bele pasme (7.385 kg), najmanjšo krave lisaste pasme (5.283 kg). V letu 2013 je bilo izločenih 24.844 krav. Glede na preteklo leto 2012 je bilo v letu 2013 pri ČB in LS pasmi izločenih večje število krav, pri RJ in LSX križankah je bilo število izločitev nekoliko manjše. Proizvodna doba je bila najdaljša pri RJ pasmi, sledijo križanke LSX, krave LS pasme in krave ČB pasme. Krave ČB pasme na dan v prireji priredijo 19,4 kg mleka (križanke LSX 15,4 kg, krave RJ pasme 14,3 kg in krave LS pasme 13,5 kg).

V čredah dojlj izvajamo kontrolo prireje mesa (kontrola A) ali kontrolo porekla (kontrola Z). V kontroli A je bilo v letu 2013 v 17 rejah kontroliranih 2.049 živali, od tega 1.266 telet. Med

pasmami prevladujejo lisasta, limuzin in šarole. Pri vseh pasmah so bili prirasti nižji kot leta 2012, najvišje je dosegla lisasta pasma. Povprečni prirast telet od rojstva do odstavitve (od 0. do 210. dneva) je znašal 937 g/dan, največ so priraščala teleta lisaste pasme (1035 g/dan), najmanj teleta pasme šarole (805 g/dan). Prav tako so teleta lisaste pasme dosegla največjo maso ob odstavitvi (262,4 kg).

SUMMARY

In Slovenia, on December the 31st, 2013, 447.434 animals have been registered on 33.700 holdings. 98.1% of the animals were reared at family farms and 1.9% at agriculture enterprises. Average herd size was 13.3 and has increased by 0.3 since the year 2012. 32.3% of the animals are of Simmental breed, 17.5% of Holstein, 7.0% of Brown and 0.6% of autochthonous Cika breed. The rest of the animals (42.6 %) are either cross-bred, animals which pedigree is unknown, Limousin or Charolais breed. Due to the pressure of higher economical impact of breeding, the enquiry for breeding dairy cows and heifers has increased. Among the active animals, cows are being predominant (35.7%), followed by calves (29.6%), heifers (19.3%) and bulls (15.4). The rearing of cattle ceased on 615 holdings.

In milk and meat production the restructuring of farms is in process. The number of holdings is decreasing and the number of animals per holding is increasing. Farms which are giving up milk production are diverting to the production of suckler cows. In 2013, 159,691 cows were reared on 25,815 farms, of which 99,664 were dairy and 60,027 were suckler cows. 6,573 holdings were involved in market milk production while 19,242 holdings reared suckler cows. At the end of 2013, 3,960 herds rearing 79,329 cows were involved in milk recording and 17 herds rearing 376 cows were involved in beef recording. The average Slovenian farm rears 15.2 dairy cows (20.0 cows per herd which is included in milk recording) and only 3.1 cows per farm are reared on farms which rear suckler cows (16.5 cows per herd included in beef recording). Days open have extended for 2 days in comparison to the year 2012 and lasted for 136 days, which is slightly above the recommended optimum. We have noticed that the number of inseminations with the bulls of traditional Brown and Simmental breeds is decreasing, while the percentage of inseminations with the bulls of dairy and beef breeds is in increase.

The production control is the most common in dairy herds. Milk recording is mainly performed using AT4 method; only 32 holdings used A4 method, where 2120 cows were recorded. At the end of 2013, 79,329 dairy cows on 3,960 holdings (79.6% of all dairy cows) were included in milk recording. The average holding included in recording reared 20.0 cows. In dairy herds, the number and the percentage of Holstein cows is in increase, also the number of Simmental crossbreed cows. Those are the cows crossbred with Red Holstein and/or Montebeliard (14% to 86%). The decrease of the number and the percentage of Brown breed included in milk recording is stronger than of other breeds. The reduction of the number of cows is also evident in the Simmental breed. In year 2013, average milk yield in the standard lactation was 6,303 kg, the percentages of milk fat and milk protein were 4.01% and 3.32%, respectively. In comparison to the year 2012, milk yield has increased by 79 kg, milk fat by 0.01%, milk protein content remained at the same level. The increase in milk yield is typical for all the breeds, while the percentages of milk fat and milk protein remains unchanged. Milk production was the highest in the Holstein (7,385 kg) and the lowest in the Simmental breed (5,283 kg). In the year 2013, 28,844 cows were culled. Compared to the year 2012, the culling rate of Holstein and Simmental breeds was higher than the culling rate of Brown and Simmental crossbreed. The cows of the Brown breed had the highest number of productive days, followed by the Simmental crossbreed, Simmental and Holstein breed. Milk yield per day of production period in the Holstein breed was 19.4 kg (15.4 kg, 14.3 kg and 13.5 kg Simmental crossbreed, Brown and Simmental breed, respectively).

In the herds of suckler cows, meat production (A control) or pedigree control (Z control) is recorded. In the A control, 2,049 animal in 17 herds were recorded in the year 2013, including

1,266 calves. The Simmental, Limousin and Charolais breeds are predominant. Weight gains were lower comparing to the year 2012, the highest gains were recorded in the Simmental breed. Average daily gain from calving to weaning (from 0 to 210 days of age) was the highest in Simmental (1,035 g/day) and the lowest in Charolais breed (805 g/day). Weaning weights were also the highest in the calves of the Simmental breed (262.4 kg).

1 UVOD

Mleko je živilo, s katerim se srečamo že v zgodnjem otroštvu in nas spremlja celo življenje. Je bogat vir maščob, beljakovin, vitaminov in mineralov, ki jih naše telo nujno potrebuje. Mleko je izloček mlečnih žlez brez kakršnega koli dodajanja ali odvzemanja. Dobljeno je z molžo ene ali več krav. Prireja kravjega mleka je najpomembnejša usmeritev slovenskega kmetijstva. Mlečni sektor v Sloveniji v zadnjih letih predstavlja okoli 14 % bruto vrednosti kmetijske proizvodnje in zajema okrog 15 % vseh kmetijskih gospodarstev (vir: KIS).

Zaradi prevelike ponudbe mleka je Evropska unija leta 1984 uvedla mlečne kvote, v okviru reforme leta 2003 je sistem mlečnih kvot podaljšala še do leta 2015. Slovenija je v skladu s pristopno pogodbo sistem mlečnih kvot uvedla v kvotnem letu 2005/2006.

Leto 2015 se naglo bliža. Kaj odprava kvot pomeni za Slovenijo je bilo tudi izhodiščno vprašanje udeležencev na spomladanskem posvetu o prihodnosti prireje in predelave mleka v Sloveniji. Po mnenju razpravljalcev kvotni sistem v Sloveniji ni omejeval prireje, saj je Slovenija izkoristila okrog 90 odstotkov od dodeljene kvote 547,7 milijona kg mleka, je pa ukinitve mlečnih kvot lahko povod za nestabilne razmere v sektorju. Slovenija je namreč v skupini, ki ima kar polovico mlečne prireje v območjih z omejenimi dejavniki, kjer so stroški prireje višji, kmetije pa v povprečju manjše, vendar se tu kmetje še vedno odločajo za prirejo mleka. Prav zaradi tega je Slovenija proti zahtevi nekaterih članic EU o predčasni odpravi kvot, kjer prednjačita zlasti Nemčija in Avstrija, ki želijo in so pripravljene takoj povečati prirejo mleka. Odprava kvot bo vplivala na konkurenčnost rejcev na trgu z mlekom. Pričakujemo lahko hiter razvoj naprednejših rejcev v rodovitnem delu ravnin in kotlin, ki bodo povečali svoje črede in tudi mlečnost. Obilnejša ponudba z manj zahtevnih pridelovalnih območij bo zaradi nižjih stroškov zbiranja prizadela prav hribovska gospodarstva, ki bodo zaradi nekonkurenčnosti, če ne bo državnih spodbud, lahko prenehala s prirejo mleka.

Prireja mleka v Sloveniji znaša okoli 600.000 ton. Stopnja samooskrba z mlekom in mlečnimi izdelki se v zadnjih 12-ih letih giblje med 113 % in 120 %, poraba mleka za prehrano pa je v letu 2011 skupno znašala 219 kg mleka na prebivalca (vir: KIS). S to pomembno gospodarsko dejavnostjo se ukvarja nekaj manj kot 7.000 slovenskih kmetij. Dobra polovica je vključenih v kontrolo prireje mleka. Ali je prav kontrola prireje mleka dodana vrednost na kmetiji, ki pomaga k večji konkurenčnosti, ve vsak rejec sam. Glede na 110-letno tradicijo kontrole prireje mleka, ki jo obeležujemo prav letos, to lahko zagotovo potrdimo. Žal pa vzbuja med rejci grenak priokus plačilo analize vzorcev mleka.

Pred vami je publikacija, v kateri so predstavljeni podatki o številu živali in čredah, podatki o kravah molznicah in kravah dojiljah ter podatki o plodnosti krav za leto 2013, ki jih zbiramo v okviru strokovnih nalog v centralni podatkovni zbirki GOVEDO (CPZ Govedo) na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Predstavljeni so tudi rezultati o dolgoživosti krav molznic ter lastnosti mlečnosti pri bikovskih materah. Osrednji del poročila je namenjen kontroli prireje mleka. Podlaga za izračun mlečnosti krav v kontroli prireje mleka je sumarni obračun oziroma zbirnik laktacijskih zaključkov krav v obdobju od 1.11.2012 do 31.10.2013. V zbirniku laktacijskih zaključkov so zajete vse krave, ki imajo zaključene standardne laktacije (305 dni) ali pa so presušile po 201. dnevu laktacije v tem obdobju. Na koncu so podani tudi rezultati o kontroli prireje mesa.

INTRODUCTION

Milk is a staple food which we meet in early childhood and then accompanies us throughout our lifetime. It represents a rich source of fat, protein, vitamins and minerals which are essential for our organism. Milk is secreted by the mammary gland without any addition or abstraction. It is obtained by milking of one or more cows. Cow milk production is the most important focus of the Slovenian agriculture. In recent years, dairy sector in Slovenia represents about 14% of the gross value of agricultural output and encompasses about 15% of all farms (Source: Agricultural Institute of Slovenia).

Due to the oversupply of milk, milk quotas were introduced by the European Union in 1984. Under the 2003 reform the system of milk quotas was extended until 2015. Milk quotas in Slovenia were represented in the year 2005/2006 which was in line with the Treaty of Accession.

The year 2015 is rapidly approaching. The abolition of quotas in Slovenia and its consequences was the main question at the spring conference on the future of milk production and processing in Slovenia. According to the participants, the quota system did not limit milk production in Slovenia, as Slovenia exploited around 90 per cent of the quota, which was allotted at 547.7 million kg of milk. Nevertheless, the abolition of milk quotas can give rise to unstable situations in the sector. Slovenia namely belongs to the group where half of the milk production is located in less-favoured areas, where the production costs are higher, the size of the average farm is smaller, but farmers still choose to rear dairy cows. These are the main reasons why Slovenia opposes the early elimination of quotas, which is favoured mainly by Germany and Austria, which are willing to increase milk production immediately. The abolition of quotas will affect the competitiveness of the farmers' on milk market. We can expect a rapid development of advanced breeders in the plain areas with fertile soil, which will increase their herds and consequently milk production. The abundant offer will due to lower collection costs affect mainly the holdings from the mountain regions. Due to lower competitiveness many of them will quit dairying, especially in the absence of the government incentives.

Milk production in Slovenia is amounted to about 600,000 tonnes. The rate of milk and milk products self-sufficiency in the last 12 years ranged between 113% and 120%, milk for human consumption in 2011 totalled 219 kg of milk per capita (Source: Agricultural Institute of Slovenia). Less than 7,000 Slovenian farms are engaged with this important economic activity. More than half of them are involved in milk production control. Each breeder knows for himself if milk recording adds an added value to the farm, which helps to increase competitiveness. According to the 110-year tradition of milk recording, which is celebrated this year, it can certainly be confirmed. Unfortunately, paying for the analysis of milk samples leaves a bitter after-taste in breeder's mouths.

The publication in your hands reveals the data on animals and herds, data on dairy and suckler cows, data on production and fertility for the year 2013. The data is gathered in the Central Cattle Database (CPZ Govedo) hosted at the Agriculture Institute of Slovenia. The data on longevity and bull dams production is also presented. The data of all lactations ending between November, the 1st, 2012 and October, the 31st, 2013, are taken into account, plus all the lactations that reached 201st to 305th day of lactation (standard lactation) in the same period. In the end, the data on beef production is given.

2 ŠTEVILO ŽIVALI

Podatki o številu in kategorijah živali so zbrani v centralni podatkovni zbirki Govedo (CPZ Govedo) na Kmetijskem inštitutu Slovenije. Konec leta, 31.12.2013, je bilo v Sloveniji na 34.315 slovenskih kmetijskih gospodarstvih registriranih 447.098 aktivnih živali; 98,1 % na družinskih kmetijah in 1,9 % aktivnih živali v kmetijskih podjetjih (preglednica 1). Stalež goved se zmanjšuje, v primerjavi z letom 2008 za 2,3 %.

Skupno število kmetijskih gospodarstev z živino se postopoma zmanjšuje. Med leti 2008 in 2013 se je zmanjšalo za 4. 859 ali kar 12,6 % vseh kmetijskih gospodarstev. V letu 2013 je od 33.700 kmetijskih gospodarstev redilo krave 25.815 gospodarstev, kar je za okoli 16 % gospodarstev manj v primerjavi z letom 2008 in kar za tretjino (31, 8 %) manj v primerjavi z letom 2003. Gospodarstva v poprečju redijo 13,3 glave, družinske kmetije 13,0, kmetijska podjetja pa 149,4 glave. Narašča njihova povprečna velikost. Govedorejska gospodarstva v Sloveniji v poprečju redijo kar 2,5 krat manj goved kot je povprečje v EU-27 (Vir: SURS).

Preglednica 1: Kmetijska gospodarstva, ki redijo govedo, Slovenija 2013

Table 1: Cattle breeding agricultural holdings, Slovenia 2013

Zavod/Region	Govedo/Cattle				Krave/Cows			
	Št. kmet. gosp./No. of agr. holdings	Skupaj/Total	%	Št. goved na gospod./No. of heads per agr. holding	Št. kmet. gosp./No. of agr. holdings	Skupaj/Total	%	Št. krav na gospod./No. of cows per agr. holding
CE	9.030	103.917	23,1	11,5	6.824	37.627	23,6	5,5
KR	3.045	49.303	11,0	16,1	2.403	19.131	12,0	8,0
LJ	7.173	88.439	19,8	12,3	5.578	31.440	19,7	5,6
MS	1.740	31.543	7,0	18,1	1.442	9.923	6,2	6,9
NG	2.788	28.035	6,3	10,1	1.852	10.360	6,5	5,6
NM	4.822	57.267	12,8	11,9	3.435	18.584	11,6	5,4
PT	5.102	88.930	19,9	17,4	4.281	32.626	20,4	7,6
Družinske kmetije/Family farms	33.642	438.769	98,1	13,0	25.773	156.304	97,9	6,1
Kmet. podjetja/Agric. enterprises	58	8.665	1,9	149,4	42	3.387	2,1	80,6
Slovenija 2013	33.700	447.434	100	13,3	25.815	159.691	100	6,2
Slovenija 2012	34.315	447.098	100	13,0	26.549	161.866	100	6,1

V strukturi črede (preglednica 2) so prevladovali ženske živali in dobra polovica je bila stara dve leti ali več. Med njimi zavzemajo krave kar 96 % in predstavljajo 35,6 % celotne populacije. Sledijo teleta (29,6 %), telice (19,3 %) in biki (15,4 %). Na 25.815 kmetijskih gospodarstvih so redili krave, na ostalih gospodarstvih prevladuje pitanje goved. Ob koncu leta 2013 je bilo v CPZ Govedo aktivnih 156.691 krav, od tega 99.691 molznic in 60.027 dojlj. V čredah s kravami spremljamo kontrolo prireje mleka ali mesa in kontrolo porekla.

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 2: Aktivne živali, Slovenija 2013
Table 2: Active animals in the central database, Slovenia 2013

Zavod Region	Živali po kategorijah/Animals by classes								Skupaj Total
	Št. krav No. of cows	Št. telic No. of heifers		Št. bikov No. of bulls			Št. telet No. of calves		
		12-24*	>24*	12-24*	>24*	Plem./Breed.	♂ (<12)	♀	
CE	37.627	13.633	6.124	14.738	1.788	84	15.450	14.473	103.917
KR	19.131	7.051	4.033	5.018	548	32	6.170	7.320	49.303
LJ	31.440	10.850	5.260	13.146	1.522	165	14.443	11.613	88.439
MS	9.923	4.642	1.486	5.024	173	31	5.675	4.589	31.543
NG	10.360	3.213	2.003	3.393	651	125	4.406	3.884	28.035
NM	18.584	7.655	3.289	9.281	1.221	43	9.834	7.360	57.267
PT	32.626	12.552	4.529	11.152	814	91	13.711	13.455	88.930
Druž. kmetije/ Family farms	156.304	58.376	26.150	61.174	6.683	436	68.693	60.953	438.769
Kmet. podjetja/ Agric. enterprises	3.387	1.220	574	578	34	135	996	1.741	8.665
Slovenija 2013	159.691	59.596	26.724	61.752	6.717	571	69.689	62.694	447.434
Slovenija 2012	161.866	57.565	25.651	61.515	4.681	522	72.281	63.017	447.098

* starost v mesecih/Age in months

V preglednici 3 je podana pasemska sestava aktivnih živali. Lisasti pasmi je pripadalo 32,3 %, križankam z lisasto pasmo 7,0 %, črno-beli pasmi 17,5 %, rjavi 6,9 % ter 0,6 % avtohtoni cikasti pasmi. Preostale, 35,6 %, prištevamo k drugim pasmam in križanjem, med katerimi so prevladovali živali z neznanim poreklom in križanci (34,8 %). Mesne pasme v Sloveniji predstavljajo približno 1 % celotnega staleža, prevladovali sta pasmi limuzin in šarole.

Preglednica 3: Aktivne živali po pasmah/križanjih, Slovenija 2013
Table 3: Active animals by breeds/crosses, Slovenia 2013

Pasma/Breed	Živali po kategorijah/Animals by classes								Skupaj Total	%
	Št. krav/ No. of cows	Št. telic/ No. of heifers		Št. bikov/ No. of bulls			Št. telet/ No. of calves			
		12-24*	>24*	12-24*	>24*	Plem./Breed.	♂ (<12*)	♀		
RJ	14.862	3.706	2.121	3.152	463	36	3.251	3.496	31.087	6,95
LS	59.026	18.261	7.353	18.955	1.784	182	20.399	18.507	144.467	32,28
LSX	14.121	4.015	1.592	3.673	328	3	3.895	3.841	31.468	7,03
ČB	34.758	11.741	4.957	5.440	656	55	8.800	11.664	78.071	17,45
Druge	18.575	8.271	3.355	9.839	1.181	–	10.890	9.688	61.799	13,81
MB	34	9	2	10	1	–	9	7	72	0,02
CK	1.331	318	129	205	22	74	356	367	2.802	0,63
LIM	540	176	125	146	40	160	236	221	1.644	0,37
CHA	563	116	96	88	28	52	138	115	1.196	0,27
BBP	3	1	–	–	–	4	–	1	9	0,00
GLW	12	1	–	1	–	–	1	1	16	0,00
AAG	115	23	15	27	6	3	9	6	204	0,05
HLA	381	61	41	40	43	–	72	57	695	0,16
PZB	17	2	1	1	2	–	–	–	23	0,01
RAG	39	1	–	1	1	–	2	1	45	0,01
PZ	3	–	–	–	–	–	–	–	3	0,00
SI	9	2	–	1	–	2	6	2	22	0,00
NZ	15.313	12.903	6.938	20.185	2.162	–	21.637	14.722	93.860	20,97
Slovenija 2013	159.702	59.607	26.727	61.764	6.717	571	69.706	62.699	447.493	100
Slovenija 2012	161.873	57.571	25.653	61.523	4.682	524	72.292	63.023	447.141	99,92
2013-2012	-2.171	2.036	1.074	241	2.035	47	-2.586	-324	352	100,08

* Starost v mesecih/Age in months

Iz preglednice 4 je razvidna pasemska sestava vseh krav v registru. Med kravami prevladujejo lisaste (37,0 %) ter križanke z lisasto (9,3 %), črno-bele (21,3 %) in rjave (9,8 %) pasme. V primerjavi z letom 2012 se je najbolj povečalo število krav črno-bele (+261) in cikaste pasme (+103). V čredah se povečuje število krav drugih pasem (+1231). To so krave ostalih pasem in različnih križanj z znanim poreklom in krave z neznanim poreklom. V strukturi krav beležimo tudi 0,4 % krav pasme šarole in 0,3 % krav pasme limuzin. Na kmetijskih podjetjih prevladujejo krave črno-bele pasme.

Preglednica 4: Število in delež krav po pasmah/križanjih, Slovenija 2013
Table 4: Number and share of cows by breeds/crosses, Slovenia 2013

Kmetijsko gospodarstvo/ Agricultural holding	Pasma/Breed								Skupaj/Total
	LS	LSX	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge	
	Število krav/Number of cows %								
Družinske kmetije	58.977	14.094	14.819	31.797	526	466	1.306	34.319	156.304
	37,8	9,0	9,5	20,3	0,3	0,3	0,8	22,0	100,0
Kmetijska podjetja	43	26	43	2.961	37	74	24	179	3.387
	1,3	0,8	1,3	87,4	1,1	2,2	0,7	5,3	100,0
Skupaj	59.020	14.120	14.862	34.758	563	540	1.330	34.498	159.691
	37,0	9,3	9,8	21,3	0,3	0,3	0,8	20,6	100,0

Konec leta 2013 je bilo med vsemi kravami največ krav lisaste pasme, drugo skupino predstavljajo krave črno-bele pasme. Najmanj je krav pasem limuzin in šarole. Lisasta pasma prevladuje na zavodih Ptuj, Murska Sobota, Celje in Ljubljana, na zavodu Nova Gorica pa rjava pasma. Črno-bela pasma prevladuje v ravninskem delu Slovenije (preglednica 5), najštevilčnejša je na zavodu Kranj, na območju osrednje Dolenjske in območju zavoda Ptuj. Cikasta pasma je razširjena na zavodih Kranj, Nova Gorica in Ljubljana.

Preglednica 5: Število in delež krav po pasmah/križanjih in zavodih, Slovenija 2013
Table 5: Number and share of cows by breeds/crosses and regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Pasma/Breed								Skupaj/ Total	2013-2012
	LS	LSX	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge/Other		
	Število krav/Number of cows %									
CE	15.797	3.003	4.638	5.700	38	6	249	8.196	37.627	-810
	42,0	8,0	12,3	15,1	0,10	0,00	0,7	21,8	100	-2,1
KR	3.637	1.945	85	7.424	6	2	330	5.702	19.131	+11
	19,0	10,2	0,4	38,8	0,0	0,0	1,7	29,8	100	-0,0
LJ	11.891	2.426	3.203	6.747	154	192	463	6.364	31.440	-560
	37,8	7,7	10,7	21,5	0,5	0,6	1,5	20,2	100	-1,8
MS	5.455	2.460	30	609	–	18	2	1.349	9.923	-338
	55,0	24,8	0,3	6,1	–	0,2	0,01	13,6	100	-3,3
NG	1.661	365	3.037	940	268	209	154	3.726	10.360	90
	16,0	3,5	29,3	9,1	2,6	2,0	1,5	36,0	100	0,9
NM	3.272	648	3.502	5.587	72	65	82	5.356	18.584	-92
	17,6	3,5	18,8	30,1	0,4	0,3	0,4	28,8	100	-0,5
PT	17.307	3.273	367	7.751	25	48	50	3.805	32.626	-470
	53,0	10,3	1,1	23,7	0,08	0,01	0,1	11,7	100	-2,6
Slovenija 2013	59.020	14.120	14.862	34.758	563	540	1.330	34.498	159.697	-2.169
	37,0	8,8	9,3	21,8	0,4	0,3	0,8	21,6	100	-1,3
2013-2012	-1.979	-818	-1.052	261	26	59	103	1.231	-2.169	

Preglednica 6: Kmetijska gospodarstva s kravami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013
Table 6: Agricultural holdings with cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013

Statistična regija Statistical region	Št. krav Number of cows	Št. kmet. gosp. No. of agr. holdings	Št. krav na kmet. gosp. No. of cows per agr. holding	Pasma/Breed							
				LS	LSX	RJ	ČB	CK	CHA	LIM	Druge/ Other
Gorenjska	19.140	2.403	8,0	3.634	1.944	85	7.424	330	6	2	5.715
Goriška	6.489	1.166	5,6	912	243	2.428	441	119	117	175	2.054
Jugovzhodna Slovenija	14.605	2.284	6,4	2.268	470	2.846	5.320	79	29	96	3.497
Koroška	11.602	1.773	6,5	4.542	977	676	2.580	53	12	19	2.743
Notranjsko-Kraška	4.062	826	4,9	1.024	163	639	539	23	100	41	1.533
Obalno-Kraška	908	178	5,1	143	27	165	3	17	56	4	493
Osrednjeslovenska	25.775	4.369	5,9	10.135	2.175	2.587	5.638	386	134	106	4.614
Podravska	28.778	3.754	7,7	15.274	2.958	242	6.850	45	16	30	3.363
Pomurska	9.953	1.448	6,9	5.480	2.460	30	609	2	0	18	1.354
Savinjska	29.864	5.580	5,4	13.273	2.343	4.086	4.021	204	35	5	5.897
Spodnjeposavska	6.424	1.459	4,4	1.287	224	924	1.251	52	51	38	2.597
Zasavska	2.091	580	3,6	1.048	136	154	82	20	7	6	638
Slovenija/Slovenia	159.691	25.820	6,2	59.020	14.120	14.862	34.758	1.330	563	540	34.498

2.1 Krave molznice

Podatke o številu molznic prikazujemo po glavnih pasmah na slovenskih gospodarstvih: črno-belo, rjavo, lisasto ter križanke z lisasto pasmo. Leta 2013 smo imeli na 6.573 kmetijskih gospodarstvih 99.664 molznic. 79.329 ali 79,6 % vseh molznic je bilo v kontroli prireje mleka, preostale (20.335 ali 20,4 %) so bile na 2.613 gospodarstvih, ki se tudi ukvarjajo s tržno prirejo mleka. V kontrolo prireje mleka je bilo konec leta vključenih 3.960 kmetij s 79.329 kravami. Število kmetij v kontroli pada, povečuje pa se število krav na kmetijo in skupno število krav v kontroli.

Povprečno slovensko kmetijsko gospodarstvo s tržno prirejo mleka je redilo 15,2 kravi na kmetijo, leta 2003 14,0. Po staležu krav v čredi kmetije na Gorenjskem (18,8) močno presegajo povprečje slovenskih kmetij. Najmanjše so kmetije na območju zavoda Nova Gorica (13,7) in Murska Sobota (9,0). Črede, ki so v kontroli prireje mleka, so redile 20,0 krav na kmetijo (preglednica 7), največ na Gorenjskem (28,2), najmanj zopet v Murski Soboti (12,3).

Preglednica 7: Velikost črede v rejah molznic in njihov delež v kontroli prireje mleka, Slovenija 2013
Table 7: Herd size of dairy cows and their share in milk recording, Slovenia 2013

Zavod Region	Krave molznice/Dairy cows			Krave molznice v kontroli/Dairy cows in recording			
	Št. kmetij/No. of herds	Št. krav/No. of cows	Št. krav na kmetijo/ No. of cows per herd	Št. kmetij/No. of herds	Št. krav/No. of cows	% krav % cows	Št. krav na kmetijo/No. of cows per herd
CE	1.378	20.377	14,8	780	14.963	73,4	19,2
KR	779	14.646	18,8	399	11.259	76,9	28,2
LJ	1.077	17.142	15,9	705	14.341	83,7	20,3
MS	964	8.699	9,0	555	6.803	78,2	12,3
NG	336	4.587	13,7	269	4.073	88,8	15,1
NM	660	11.275	17,1	379	9.016	80,0	23,8
PT	1.379	22.938	16,6	873	18.874	82,3	21,6
Slovenija	6573	99.664	15,2	3.960	79.329	79,6	20,0

V preglednici 8 prikazujemo spreminjanje števila krav molznic v kontroli prireje mleka in zunaj nje glede na leto 1985, ko smo zabeležili 161.875 molznic. V tem obdobju se je znižal skupni stalež molznic za 62.211 ali 38,4 %. V rejah krav molznic so sprva prevladovala molznice lisaste in rjave pasme. Leta 1985 je bilo v skupnem staležu še 53,7 % krav lisaste in 33,8 % krav

rjave pasme, v letu 2013 le še 29,4 % oziroma 12,4 %. Iz leta v leto se povečuje število molznic črno-bele pasme, ki v letu 2013 predstavljajo že 34,5 % populacije krav molznic.

Preglednica 8: Število in delež vseh krav molznic po pasmah/križanjih in letih
Table 8: Number and percentage of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and years

Leto/ Year	Pasma/Breed									
	LS + LSX		RJ		ČB		Druge /Other		Skupaj/Total	
	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %
2013	40.315	46,4	12.320	22,5	34.393	271,5	12.636	166,7	99.664	61,6
2012	41.924	48,3	13.164	24,0	34.154	269,6	12.639	166,8	101.881	62,9
2011	43.270	49,8	13.947	25,5	33.841	267,1	12.073	159,3	103.131	63,7
2010	45.296	52,1	14.896	27,2	33.615	265,3	11.909	157,1	105.716	65,3
2009	46.103	53,1	15.809	28,9	33.264	262,5	11.307	149,2	106.483	65,8
2008	50.076	57,6	16.468	30,1	32.935	259,9	7.760	102,4	107.239	66,2
2007	49.552	57,0	17.167	31,4	32.482	256,4	6.342	83,7	105.543	65,2
2006	50.185	57,8	17.972	32,8	32.213	254,2	5.669	74,8	106.039	65,5
2005	53.971	62,1	19.727	36,0	32.106	253,4	5.620	74,2	111.424	68,8
2004	55.370	63,7	20.704	37,8	31.576	249,2	3.601	47,5	111.251	68,7
2003	56.152	64,6	21.638	39,5	29.626	233,8	3.775	49,8	111.191	68,7
2002	57.415	66,1	22.915	41,9	29.421	232,2	3.848	50,8	113.599	70,2
2001	66.850	76,9	33.876	61,9	30.495	240,7	2.253	29,7	133.474	82,5
2000	64.047	73,7	32.440	59,3	28.302	223,4	3.391	44,7	128.180	79,2
1998	80.569	92,7	44.484	81,3	28.181	222,4	4.637	61,2	157.871	97,5
1995	82.761	95,3	40.144	73,3	21.941	173,2	3.025	39,9	147.871	91,3
1990	84.305	97,0	47.757	87,2	14.651	115,6	5.352	70,6	152.065	93,9
1985	86.883	100,0	54.743	100,0	12.670	100,0	7.579	100,0	161.875	100,0

V rejah s kravami molznicami ostaja pasemska sestava glede na leto 2012 skoraj nespremenjena. Najštevilčnejša je črno-bela pasma krav (preglednica 9). Tesno ji sledijo krave lisaste pasme. V pasemski strukturi mlečnih čred je zelo veliko križank z lisasto pasmo (LSX – živali, ki imajo poleg lisaste pasme od 14 % do 86 % pasme rdeči holštajn (RH) in/ali montbeliard (MB). Povečuje se tudi število molznic cikaste pasme in drugih pasem. Med druge pasme prištevamo večpasemske križanke ali molznice z neznanim poreklom, za katere ob označitvi ni bil izpisan dokument Telitev in označitev živali (tetovirni listek). Potrdilo o telitvi in označitvi živali, ki ga ob označitvi teleta izpolni kontrolor ali rejec (samo delno), je osnovni dokument o poreklu goveda in je hkrati tudi podlaga za vpis živali v rodovniško knjigo.

Preglednica 9: Krave molznice po pasmah in vrsti kontrole, Slovenija 2013
Table 9: Dairy cows by breeds and type of recording, Slovenia 2013

Kontrola/ Recording	Pasma/Križanje Breed/Crosses												Skupaj/Total Št./No.
	LS		LSX		RJ		ČB		CK		Druge/Other		
	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	
Z	8.144	40,0	1.926	9,5	2.038	10,0	1.976	9,7	41	0,2	6.210	30,5	20.335
A	21.171	26,7	9.074	11,4	10.282	13,0	32.417	40,9	35	0,04	6.350	8,0	79.329
A+Z	29.315	29,4	11.000	11,0	12.320	12,4	34.393	34,5	76	0,1	12.560	12,6	99.664

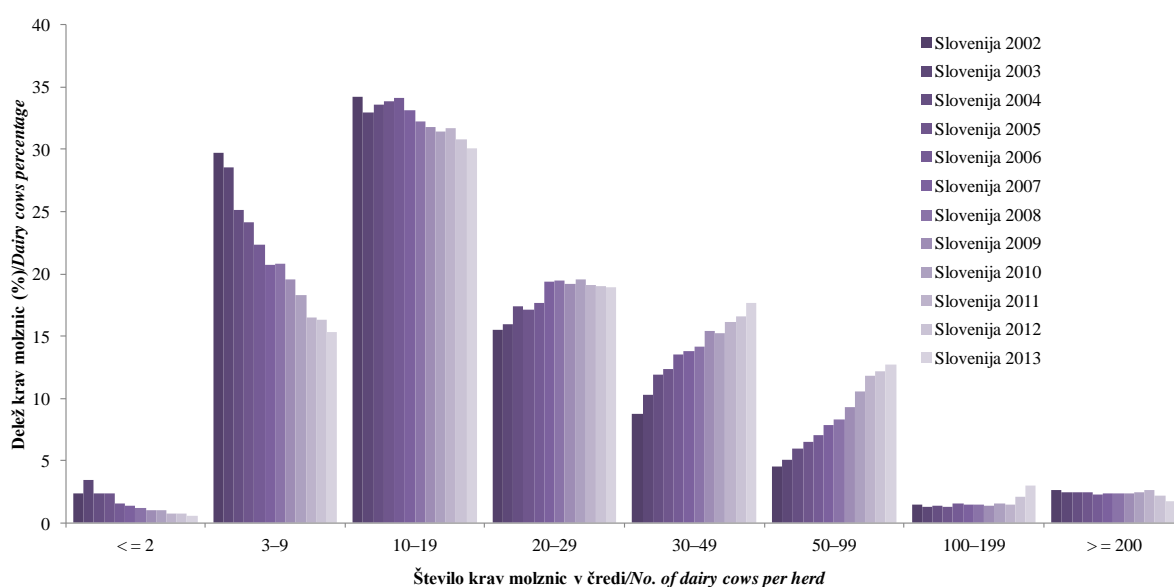
Podoben trend se kaže tudi v kontroli prireje mleka (preglednica 10). Število krav v kontroli A je v primerjavi z letom 1990 večje za 21.205 ali 36,5 %, predvsem na račun velikega povečanja pri črno-beli pasmi. Leta 1990 je v bilo v kontroli 19,6 % molznic črno-bele pasme, 2013 že 40,9 %. Trend padanja števila molznic v kontroli prireje mleka se povečuje pri rjavi in lisasti

pasmi, medtem ko se je število molznic povečalo pri črno-beli in drugih pasmah. Konec leta 2013 je bilo v kontrolo prireje mleka vključenih 79.329 krav ali 79,6 % vseh krav molznic.

Preglednica 10: Spreminjanje števila krav molznic v kontroli prireje mleka glede na leto 1990

Table 10: *Trend of the number of dairy cows in milk recording regarding year 1990*

Leto/ Year	Pasma/Breed									
	LS + LSX		RJ		ČB		Druge /Other		Skupaj/Total	
	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %	Št./No.	Trend, %
2013	30.245	103,4	10.282	60,3	32.417	284,3	6.385	1481,4	79.329	136,5
2012	31.954	109,2	11.165	65,5	32.469	284,8	6.544	1518,3	82.132	141,3
2011	32.807	112,1	11.791	69,2	32.030	280,9	6.228	1.445,0	82.856	142,6
2010	33.322	113,9	12.265	72,0	31.684	277,9	5.901	1.369,1	83.172	143,1
2009	33.325	113,9	12.861	75,5	31.206	273,7	5.627	1.305,6	83.019	142,8
2008	35.727	122,1	13.248	77,8	30.743	269,6	3.157	732,5	82.875	142,6
2007	35.609	121,7	13.757	80,7	30.229	265,1	2.749	637,8	82.344	141,7
2006	35.246	120,5	14.136	83,0	29.729	260,7	2.402	557,3	81.513	140,2
2005	36.085	123,4	14.887	87,4	29.319	257,1	2.306	535,0	82.597	142,1
2004	36.202	123,8	15.479	90,8	28.600	250,8	2.239	519,5	82.520	142,0
2003	32.479	111,0	15.072	88,5	26.031	228,3	2.235	518,6	75.817	130,4
2002	32.768	112,0	15.843	93,0	25.745	225,8	2.196	509,5	76.552	131,7
2001	32.775	112,0	17.411	102,2	23.354	204,8	460	106,7	74.000	127,3
2000	29.968	102,4	17.165	100,7	23.106	202,6	891	206,7	71.130	122,4
1999	30.852	105,5	17.045	100,0	20.435	179,2	867	201,2	69.199	119,1
1998	31.156	106,5	17.415	102,2	19.389	170,0	686	159,2	68.646	118,1
1997	30.888	105,6	16.774	98,5	18.219	159,8	879	203,9	66.760	114,9
1996	31.231	106,8	17.230	101,1	16.752	146,9	542	125,8	65.755	113,1
1995	31.613	108,1	17.813	104,5	16.231	142,4	555	128,8	66.212	113,9
1990	29.253	100,0	17.038	100,0	11.402	100,0	431	100,0	58.124	100,0

Slika 1: Delež krav molznic glede na število molznic v čredi skozi leta
 Figure 1: *Percentage of dairy cows according to the number of cows in herds by years*

Spreminjanje strukture v čredi krav molznic med leti 2002 in 2013 prikazujemo na sliki 1. Nepretrgano se zmanjšuje delež molznic na gospodarstvih, ki redijo do 19 molznic v čredi,

narašča pa delež molznic v skupini z 20 in več molznicami v čredi. V Sloveniji imamo med vsemi gospodarstvi s kravami molznicami samo 3,4 % kmetijskih gospodarstev, ki redijo 50 ali več krav molznic oziroma 17,5 % vseh krav molznic. Glede na prejšnja leta se povečuje število gospodarstev, ki redijo več kot 100 molznic.

V preglednici 11 podajamo podatke za število čred in število krav molznic glede na velikost črede. Število kmetijskih gospodarstev s kravami molznicami se zmanjšuje, narašča njihova povprečna velikost. Izboljšanje velikostne strukture kmetijskih gospodarstev je rezultat zmanjševanja števila gospodarstev v najmanjših velikostnih razredih. V zadnjih letih se prag s kravami molznicami povečuje. V letu 2013 se je v absolutnem in relativnem številu premaknil na 30 krav molznic v čredi.

Preglednica 11: Število čred in število krav molznic glede na velikost črede (število molznic v čredi), Slovenija 2013

Table 11: Number of herds and dairy cows by herd size, Slovenia 2013

Zavod Region	Št. krav molznic v čredi/No. of dairy cows per herd								Skupaj Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	
	Št. čred/No. of herds								
CE	28	467	566	191	105	20	1	—	1.378
KR	32	239	265	118	79	40	4	2	779
LJ	63	402	356	143	78	28	3	4	1077
MS	137	536	199	49	33	10	—	—	964
NG	33	148	96	29	18	8	4	—	336
NM	17	258	205	91	51	34	4	—	660
PT	37	471	519	176	113	57	6	—	1.379
Slovenija 2013	347	2.521	2.206	797	477	197	22	6	6.573
Slovenija 2012	472	2.806	2.297	813	463	193	15	8	7.067
Zavod Region	Št. krav molznic v čredi/No. of dairy cows per herd								Skupaj Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	
	Št. molznic/No. of dairy cows								
CE	46	3.021	7.649	4.514	3.847	1.179	121	—	20.377
KR	54	1.412	3.675	2.787	2.932	2.591	675	520	14.646
LJ	106	2.451	4.807	3.435	2.860	1.763	478	1242	17.142
MS	220	2.913	2.583	1.106	1.252	625	—	—	8.699
NG	54	850	1.319	687	645	501	531	—	4.587
NM	31	1.650	2.827	2.128	1.886	2.298	455	—	11.275
PT	63	2.973	7.128	4.177	4.143	3.700	754	—	22.938
Slovenija 2013	574	15.270	29.988	18.834	17.565	12.657	3.014	1.762	99.664
Slovenija 2012	756	16.648	31.414	19.352	16.920	12.430	2.107	2.254	101.881

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 12: Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013

Table 12: Number of dairy cows in A and Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>Number of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed							
				LS	LSX	RJ	ČB	CK	CHA	LIM	Druge/Other
Gorenjska	14.640	778	18,8	2.226	1.722	71	7.389	17	–	–	3.215
Goriška	3.387	267	12,7	253	146	2.159	435	28	–	–	366
Jugovzhodna Slovenija	9.561	503	19,0	703	283	2.157	5.280	–	–	–	1.138
Koroška	6.173	388	15,9	1.570	651	576	2.525	–	–	4	847
Notranjsko-Kraška	1.309	87	15,0	127	55	372	527	–	–	–	228
Obalno-Kraška	157	11	14,3	7	2	106	3	–	–	–	39
Osrednjeslovenska	14.729	925	15,9	4.049	1.525	2.133	5.592	4	–	3	1.423
Podravska	20.658	1.246	16,6	9.467	2.428	192	6.777	6	–	–	1.788
Pomurska	8.729	969	9,0	4.964	2.351	28	596	1	–	9	780
Savinjska	16.458	1.119	14,7	5.174	1.607	3.684	3.960	19	–	–	2.014
Spodnjeposavska	3.128	199	15,7	437	155	734	1.233	1	5	–	563
Zasavska	735	81	9,1	338	75	108	76	–	–	–	138
Slovenija/Slovenia	99.664	6.573	15,2	29.315	11.000	12.320	34.393	76	5	16	12.539

Preglednica 13: Kmetijska gospodarstva s kravami molznicami v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013

Table 13: Dairy cows in milk recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>Number of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed							
				LS	LSX	RJ	ČB	CK	CHA	LIM	Druge/Other
Gorenjska	11.259	399	28,2	1.545	1.460	61	7.083	7	–	–	1.103
Goriška	2.984	213	14,0	213	133	1.982	383	22	–	–	251
Jugovzhodna Slovenija	7.946	305	26,1	359	191	1.601	5.043	–	–	–	752
Koroška	4.537	215	21,1	990	480	415	2.220	–	–	–	432
Notranjsko-Kraška	1.183	65	18,2	105	45	332	522	–	–	–	179
Obalno-Kraška	114	8	14,3	3	1	96	2	–	–	–	12
Osrednjeslovenska	12.273	610	20,1	3.046	1.278	1.869	5.262	2	–	2	814
Podravska	16.969	784	21,6	7.125	2.040	159	6.494	2	–	–	1.149
Pomurska	6.814	556	12,3	3.960	2.071	22	566	–	–	9	186
Savinjska	12.320	653	18,9	3.295	1.211	3.047	3.627	2	–	–	1.138
Spodnjeposavska	2.437	111	22,0	279	109	622	1.147	–	5	–	275
Zasavska	493	41	12,0	251	55	76	68	–	–	–	43
Slovenija/Slovenia	79.329	3.960	20,0	21.171	9.074	10.282	32.417	35	5	11	6.334

V Sloveniji so na kmetijskih gospodarstvih s kontrolo prireje mleka v letu 2013 izločili 31,3 % vseh molznic (preglednica 14). Krave molznice so bile ob izločitvi v povprečju stare 6,0 let in so imele 3,6 telitev. Deleži izločenih krav molznic se med pasmami skoraj ne razlikujejo. Običajni remont v čredi je okrog 20 % povprečnega števila krav. Večina krav, 60,3 % izločenih krav, je bila na vseh kmetijskih gospodarstvih izločena zaradi slabe plodnosti in zdravstvenih motenj. Zaradi nizke prireje je bilo izločenih le 4,2 % živali, največ pri črno-beli pasmi. Opisane motnje se pogosteje pojavljajo v čredah z večjo mlečnostjo, medtem ko v čredah z manjšo mlečnostjo napake v reji in prehrani krav največkrat zmanjšujejo le mlečnost krav.

Preglednica 14: Izločitve krav molznic v kontroli prireje mleka po pasmah/križanjih v letu 2013
Table 14: Culling of dairy cows in milk recording in year 2013

Pasma Breed	Starost ob izločitvi Age at culling	Povp. št. telitev No. of calvings	Število izločitev No. of cullings	Št. krav molznic No. of cows	% izločitev % of cullings
RJ	6,7	3,9	3.274	10.282	31,8
LS	6,1	3,7	6.608	21.171	31,2
LSX	6,2	3,8	2.774	9.074	30,6
ČB	5,5	3,1	10.360	32.417	32,0
Druge	5,7	3,3	1.823	6.385	28,6
Slovenija 2013	6,0	3,6	24.839	79.329	31,3
Slovenija 2011	6,1	3,6	25.677	82.132	31,3

2.2 Krave dojilje in rejnice

Reje dojilj in rejnic najdemo na celotnem območju Slovenije, medtem ko so reje krav molznic zaradi ugodnejšega položaja prireje mleka zgoščene v ravninskem delu. Za reje krav dojilj so značilne kmetije z manjšim številom krav in kmetije, kjer prevladuje pašna reja. Za prirejo mesa so najbolj primerne mesne pasme goved (limuzin, šarole in belgijsko belo-plava), ki jih praviloma ne molzemo ali kombinirane pasme (lisasta in rjava). Intenzivne mlečne pasme so vse bolj specializirane in ne omogočajo prireje kakovostnega mesa. Mesne pasme pogosto uporabljamo tudi za gospodarsko križanje z mlečnimi pasmami.

V Sloveniji je bilo konec leta 2013 na 19.242 kmetijah 60.027 dojilj. Živali so bile vključene v kontrolo prireje mesa (kontrola A) ali v kontrolo porekla (kontrola Z). V kontrolo prireje mesa je bilo v 20 rejah vključenih 376 krav dojilj ali 0,6 % vseh krav dojilj. Povprečna kmetija v kontroli prireje mesa je redila 18,8 krave na kmetijo. Kmetije s kravami dojiljami zunaj kontrole so manjše in redijo le 3,1 krave na kmetijo (preglednica 15).

Preglednica 15: Velikostna sestava čred, število in delež dojilj v kontroli prireje mesa, Slovenija 2013
Table 15: Herd size of suckling cows and their percentage in beef recording, Slovenia 2013

Zavod Region	Krave dojilje/Suckling cows			Krave dojilje v kontroli mesa/Suckling cows in beef recording			
	Št. kmetij No. of herds	Št. krav No. of cows	Št. krav na kmetijo/ No. of cows per herd	Št. kmetij No. of herds	Št. krav No. of cows	%krav % cows	Št. krav na kmetijo/ No. of cows per herd
CE	5.446	17.250	3,2	—	—	—	—
KR	1.624	4.485	2,8	—	—	—	—
LJ	4.501	14.298	3,2	8	216	1,5	27
MS	478	1.228	2,6	—	—	—	—
NG	1.516	5.773	3,8	5	68	1,2	13,6
NM	2.775	7.309	2,6	2	23	0,3	11,5
PT	2.902	9.688	3,3	5	69	0,7	13,8
Slovenija 2013	19.242	60.027	3,1	20	376	0,6	18,8
Slovenija 2012	19.482	59.985	3,1	62	1.022	1,7	16,5

Podobno kot pri pasemskem sestavu vseh goved tudi med kravami dojiljami prevladujejo dojilje lisaste pasme in križanke z lisasto pasmo (skupaj 54,7 %) in rjave (4,2 %) (preglednica 16). Delež krav čistih mesnih pasem (limuzin, šarole in belgijsko belo-plave pasme) in cikaste pasme je majhen (3,9 %). Preostanek prištevamo k dugim pasmam in križanjem (37,2 %). Nasprotno je v kontroli prireje mesa, kjer prevladuje reja čistih mesnih pasem: limuzin 34,6 %, šarole 31,1 %.

Preglednica 16: Krave dojilje po pasmah/križanjih in vrsti kontrole, Slovenija 2011
Table 16: Suckling cows by breeds/crosses and type of recording, Slovenia 2011

Kontrola/ Recording	Pasma/Breed												Skupaj/ Total		
	LS		LSX		RJ		CHA		LIM		CK			Druge/Other	
	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%		Št./No.	%
A	73	19,4	16	4,3	2	0,5	117	31,1	130	34,6	—	—	38	10,1	376
Z	29.632	49,7	3.104	5,2	2.540	4,3	441	0,7	394	0,7	1.254	2,1	22.286	37,4	59.651
A+Z	29.705	49,5	3.120	5,2	2.542	4,2	558	0,9	524	0,9	1.254	2,1	22.324	37,2	60.027

Preglednica 17: Število in delež krav dojilj in rejníc po pasmah/križanjih in letih
Table 17: Number and share of suckling cows by breeds/crosses and years

Leto/ Year	Pasma/Breed												Skupaj/ Total
	LS + LSX		RJ		CHA		LIM		CK		Druge/ Other		
	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	Št./No.	%	
2013	32.825	54,7	2.542	4,2	558	0,9	524	0,9	1.254	2,1	22.324	37,2	60.027
2012	34.019	56,7	2.750	4,6	526	0,9	460	0,8	1.150	1,9	21.080	35,1	59.985
2011	36.850	58,8	3.463	5,5	535	0,9	406	0,6	1.071	1,7	20.356	32,5	62.681
2010	38.202	60,9	3.960	6,3	515	0,8	375	0,6	892	1,4	18.744	29,9	62.688
2009	39.793	63,2	4.616	7,3	521	0,8	307	0,5	801	1,3	16.927	26,9	62.965
2008	41.965	66,4	5.335	8,4	502	0,8	241	0,4	675	1,1	14.455	22,9	63.173
2007	45.887	67,7	6.744	9,9	470	0,7	218	0,3	610	0,9	13.892	20,5	67.821
2006	48.208	68,7	8.150	11,6	430	0,6	199	0,3	518	0,7	12.684	18,1	70.189
2005	48.563	69,5	8.896	12,7	390	0,6	182	0,3	437	0,6	11.452	16,4	69.920
2004	50.552	74,2	10.193	15	363	0,5	171	0,3	347	0,5	6.496	9,5	68.122
2003	49.829	74,6	10.625	15,9	338	0,5	147	0,2	236	0,4	5.591	8,4	66.766
2002	52.250	73,8	12.144	17,1	263	0,4	123	0,2	124	0,2	5.933	8,4	70.837
2001	47.158	68,8	13.153	19,2	208	0,3	100	0,1	—	—	7.879	11,5	68.498
2000	48.191	73,1	13.024	19,7	524	0,8	82	0,1	—	—	4.124	6,3	65.945
1999	36.485	64,1	11.534	20,3	304	0,5	44	0,1	—	—	8.534	15	56.901
1998	28.460	73,4	6.718	17,3	163	0,4	38	0,1	—	—	3.374	8,7	38.753
1997	26.511	74,8	5.869	16,6	239	0,7	23	0,1	—	—	2.789	7,9	35.431

Za reje krav dojilj so značilne majhne kmetije. Najbolj številčna je skupina krav v razredu od 3 do 9 krav. Sklepamo lahko, da so te kmetije, ki so prenehale s kontrolo prireje mleka v težjih obdelovalnih pogojih, reja dojilj ostaja na teh kmetijah kot dopolnilna dejavnost. Večina krav se nahaja v majhni čredah, ki rede manj kot 20 krav (preglednica 18). Kljub temu, da je reja krav dojilj ekstenzivna in ne zahteva velikega vložka dela ali denarja se velikokrat vprašamo o gospodarnosti teh rej. Gospodarnost reje dojilj lahko povečamo z dodajanjem tujega teleta, govorimo o kravah rejníc. Za rejníc so še posebej primerne dojilje, križanke z mesnimi pasmami, ki dosegajo večjo mlečnost.

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 18: Število rej s kravami dojiljami in število krav dojilj glede na število krav dojilj v čredi, Slovenija
 Table 18: Number of herds and number of suckling cows by herd size classes, Slovenia 2013

Zavod Region	Št. dojilj v čredi/No. of suckling cows per herd						Skupaj Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	
	Št. čred/No. of herd						
CE	2.780	2.529	129	6	1	1	5.446
KR	984	602	36	2	—	—	1.624
LJ	2.491	1.851	126	20	10	3	4.501
MS	350	112	10	3	3	—	478
NG	885	507	89	15	19	1	1.516
NM	1.840	864	60	8	3	—	2.775
PT	1.524	1.257	114	7	—	—	2.902
Slovenija 2013	10.854	7.722	564	61	36	5	19.242
Slovenija 2012	11.138	7.694	540	72	32	6	19.482
Zavod Region	Št. dojilj v čredi/No. of suckling cow per herd						Skupaj Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	
	Št. dojilj/No. of suckling cows						
CE	4.081	11.307	1.636	138	36	52	17.250
KR	1.414	2.615	412	44	—	—	4.485
LJ	3.606	8.085	1.578	464	376	189	14.298
MS	469	453	119	65	118	—	1.224
NG	1.191	2.365	1.153	333	680	51	5.773
NM	2.531	3.732	775	178	93	—	7.309
PT	2.160	5.988	1.388	152	—	—	9.688
Slovenija 2013	15.452	34.545	7.061	1.374	1.303	292	60.027
Slovenija 2012	15.823	34.323	6.703	1.664	1.142	330	59.985

Največ krav dojilj je bilo na območju zavoda Celje, Ljubljana in Ptuj, najmanj pa na območju zavoda Murska Sobota (preglednica 19). Najštevilčnejša je lisasta pasma.

Preglednica 19: Število dojilj in rejnic po območjih in pasmah/križanjih, Slovenija 2013
 Table 19: Number of suckling cows by regions and breeds/crosses, Slovenia 2013

Zavod Region	Pasma/Breed								Skupaj Total
	LS	LSX	RJ	ČB	CHA	LIM	CK	Druge/Other	
CE	9.896	957	487	104	38	6	230	5.532	17.250
KR	1.406	222	14	35	6	2	313	2.487	4.485
LJ	7.372	776	657	70	154	189	459	4.621	14.298
MS	519	109	2	13	—	9	1	571	1.224
NG	1.340	183	512	9	268	209	126	3.126	5.773
NM	2.200	239	805	49	67	65	81	3.803	7.309
PT	6.972	634	65	85	25	44	44	1.819	9.688
Slovenija	29.705	3.120	2.542	365	558	524	1.254	21.959	60.027

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 20: Krave dojlje po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013
 Table 20: *Suckling cows by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013*

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>No. of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed							
				LS	LSX	RJ	ČB	CK	CHA	LIM	Druge /Other
Gorenjska	4.503	1.625	2,8	1.408	222	14	35	313	6	2	2.503
Goriška	3.102	899	3,5	659	97	269	6	91	117	175	1.688
Jugovzhodna Slovenija	5.044	1.781	2,8	1.565	187	689	40	79	29	96	2.359
Koroška	5.429	1.385	3,9	2.972	326	100	55	53	12	15	1.896
Notranjsko-Kraška	2.753	739	3,7	897	108	267	12	23	100	41	1.305
Obalno-Kraška	751	167	4,5	136	25	59	0	17	56	4	454
Osrednjeslovenska	11.043	3.439	3,2	6.081	651	454	46	383	134	103	3.191
Podravska	8.120	2.508	3,2	5.807	530	50	73	39	16	30	1.575
Pomurska	1.224	479	2,6	516	109	2	13	1	0	9	574
Savinjska	13.406	4.461	3,0	8.099	736	402	61	185	35	5	3.883
Spodnjeposavska	3.296	1.260	2,6	850	69	190	18	51	46	38	2.034
Zasavska	1.356	499	2,7	710	61	46	6	20	7	6	500
Slovenija/Slovenia	60.027	19.242	3,1	29.700	3.121	2.542	365	1.255	558	524	21.962

Preglednica 21: Krave dojlje v kontroli prireje mesa po pasmah/križanjih in statističnih regijah, Slovenija 2013
 Table 21: *Suckling cows in beef recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013*

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>No. of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed					
				LS	LSX	RJ	CHA	LIM	Druge/Other
Goriška	50	3	16,7	5	2	1	33	6	3
Jugovzhodna Slovenija	62	1	62,0	0	0	0	0	60	2
Koroška	22	2	11,0	13	6	0	0	0	3
Notranjsko-Kraška	18	2	9,0	1	1	1	0	2	13
Osrednjeslovenska	154	7	22,0	36	3	0	76	39	0
Podravska	47	3	15,7	18	4	0	0	8	17
Spodnjeposavska	23	2	11,5	0	0	0	8	15	0
Slovenija/Slovenia	376	20	18,8	73	16	2	117	130	38

Preglednica 22: Krave dojlje po pasmah/križanjih in statističnih regijah v kontroli Z, Slovenija 2013
Table 22: Suckling cows in Z recording by breeds/crosses and statistical regions, Slovenia 2013

Statistična regija <i>Statistical region</i>	Št. krav <i>No. of cows</i>	Št. kmet. gosp. <i>No. of agr. holdings</i>	Št. krav na kmet. gosp. <i>No. of cows per agr. holding</i>	Pasma/Breed							
				LS	LSX	RJ	ČB	CK	CHA	LIM	Druge <i>Other</i>
Gorenjska	4.503	1.625	2,8	1.408	222	14	35	313	6	2	2.503
Goriška	3.052	896	3,4	654	95	268	6	91	84	169	1.685
Jugovzhodna Slovenija	4.982	1.780	2,8	1.565	187	689	40	79	29	36	2.357
Koroška	5.407	1.383	3,9	2.959	320	100	55	53	12	15	1.893
Notranjsko-Kraška	2.735	737	3,7	896	107	266	12	23	100	39	1.292
Obalno-Kraška	751	167	4,5	136	25	59	—	17	56	4	454
Osrednjeslovenska	10.889	3.432	3,2	6.056	648	454	46	383	58	64	3.180
Podravska	8.073	2.505	3,2	5.789	526	50	73	39	16	22	1.558
Pomurska	1.224	479	2,6	516	109	2	13	1	—	9	574
Savinjska	13.406	4.461	3,0	8.099	736	402	61	185	35	5	3.883
Spodnjeposavska	3.273	1.258	2,6	850	69	190	18	51	38	23	2.034
Zasavska	1.356	499	2,7	710	61	46	6	20	7	6	500
Slovenija/Slovenia	59.651	19.222	3,1	29.638	3.105	2.540	365	1.255	441	394	21.913

3 PLODNOST KRAV

3.1 Osemenjevanje

Vzreja mladih bikov rjave, črno-bele in mesnih pasem ter bikov avtohtone cikaste pasme poteka v vzrejališču Nova Gorica, ki je sestavni del Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica. Vzreja mladih bikov lisaste pasme poteka v vzrejališču Murska Sobota, ki je sestavni del Kmetijsko gozdarskega zavoda Murska Sobota. Vzrejališče je vmesna postaja bika od kmetije do osemenjevalnega centra. Odbira mladih bikov je sestavni del selekcijskega programa vsake pasme. Mladi biki so potomci najboljših plemenskih bikov in najboljših domačih krav. Delovna skupina za oceno in odbiro bikov za osemenjevanje posamezne pasme nekajkrat na leto odbira bika za osemenjevalni center in pripust, biki z napakami pa gredo v zakol. Mlade bika se odbira na podlagi porekla (genotipa), okvira, oblik (fenotipa) in rezultatov direktnega testiranja.

Letno licenciranje in izbor bikov za osemenjevanje v letu 2013 je na OC Preska potekalo za mesne pasme 17.10.2012, za rjavo in cikasto pasmo 18.10.2012 ter za črno-belo pasmo 19.10.2012. Na OC Murska Sobota in OC Ptuj je delovna skupina za lisasto pasmo odločala 24. oziroma 25. oktobra 2012.

Za potrebe osemenjevanja v Sloveniji skrbijo Osemenjevalni center Preska (OC Preska), Osemenjevalni center Ptuj (OC Ptuj) in Osemenjevalni center Murska Sobota (OC Murska Sobota). Osemenjevanje v čredah izvaja osemenjevalna služba ali pa rejci, ki lahko osemenjujejo v lastnih čredah. Vir podatkov o osemenitvah je Poročilo o delu Osemenjevalnega centra Preska v letu 2013.

Na OC Preska shranjujejo globoko zamrznjeno seme bikov rjave, črno-bele, cikaste, šarole, limuzin in belgijsko belo-plave pasme za vso Slovenijo. Leta 2013 je bilo na OC Preska vhlavljenih 5 bikov rjave pasme, 21 bikov črno-bele pasme, po 1 bik pasem limuzin in šarole

ter 2 bika belgijsko belo-plave pasme. Skupaj je bilo med letom vključenih 30 bikov. Izločili so 26 bikov, od tega 7 bikov rjave, 14 bikov črno-bele, 4 bika limuzin in 1 bika sivo tirolske pasme.

Rejci rjave pasme so med letom imeli na voljo seme 8-ih mladih bikov rjave pasme: (VAS 111696, WISKI 111703, VOLTER 111707, YOVILAND 111724, VASSIDO 111725, JARNI 111726, IKAR 111737) ter bika RIK 111697, ki je po rejskem programu primeren za osemenje krav v kombiniranem tipu (mleko-meso). Mladi biki so bili na razpolago v paketih, do porabe 800 doz po biku. V letu 2013 so bili v osemenje vključeni naslednji testirani biki rjave pasme: HERC 111299, AMAS 111341, DRES 111450, ETAP 111474, TONIS 111325, SMUK 111307, PROJO 111422, HUBAT 111481, POVIS 111438, OSIDO 111312, ATRAS 111478, ARI 111384, AVI 111344, HURON 111463 in MODO 111445. V letu 2013 je bilo uvoženo seme rjavih bikov: iz Italije DALLY_ET-sex 770881, iz Švice ASTRO 771094, ASTRO-sex 771094, CAFINO-sex 770884, WERMONT 771095, OKTAR 771137 in MOZARD 711138. Za osemenje bikovskih mater je bilo na razpolago seme bikov ASTRO 771094 in OKTAR 771137, za bikovske matere v izvornem tipu je bil namenjen bik MOZARD 711138.

Pri črno-beli pasmi so rejci v letu 2013 imeli na voljo seme 6-ih mladih bikov: ERNI 131709, DARO 131722, ROLO 131723, RALUX 131733, MAKS 131734 in SKAT 131735. Mladi biki so bili na voljo v paketih do porabe 1500 doz semena. Kdaj je bil posamezni bik na razpolago, je bilo objavljeno na spletni strani OC Preska (www.ocpreska.lj.kgzs.si). Skupno je bilo za črno-belo pasmo uvoženo 9.374 doz semena (Italija, Velika Britanija, Kanada in Amerika). Za načrtno semenjevanje bikovskih mater črno-bele pasme so rejci po rejskem programu izbirali med biki: WYMAN-ET 781096, MASCALESE 781051, DAY-ET 781070, GALAXY-ET 781069, EXPLODE-ET 781079, OBSERVER-ET 781115, SUPERSIRE-ET 781116, PREDESTINE-ET 781117, DIPLOMAT-ET 781122, IMPRESSION-ET 781121, BRAWLER 781071, BRIZEN-ET 781072, JETT AIR-ET 781120, GARRET-ET 781106 in GENOMICS-ET 781107.

Pri mesnih pasmah je bilo na voljo seme bikov pasme limuzin (PIP 161611, MURKO 161640 in CIME 161659, GONZO 862270 in US 161767), pasme šarole (LAP 161596, PAZ 161660 in LARI 862511 in SPIRIT 161774) ter seme bikov belgijsko belo-plave pasme (LORD-ET 161753, SERPENTIN 761105 ter TARZAN 761134). Na voljo je bilo tudi seme avtohtone cikaste pasme (NODI 853275, NAVTIK 853268, NEGO 853081 in MRAK 853076). Za načrtno osemenje bikovskih mater šarole pasme je bilo na voljo seme bika ANDALOU 761085 in VOLVIC 761086. Na zalogi je bilo tudi seme bikov angus, blonde d' aquitaine, sive tirolske in džersi pasme.

Mladi biki lisaste pasme so vhlevljeni na OC Murska Sobota, čakajoči in testirani biki na OC Ptuj. Slednji koordinira tudi izvajanje osemenjevanja lisaste pasme. Na KGZS – Zavod Murska Sobota so bili v letu 2013 v vzrejališče vhlevljeni 103 biki lisaste pasme. Iz vzrejališča je bilo v center istega leta vključenih 19 mladih bikov lisaste pasme. Za pripust je bilo namenjenih 74 bikov, izločenih pa 30 (zakol, pogin). Na OC Ptuj je bilo preseljenih 18 čakajočih bikov lisaste pasme, izločena sta bila 2 bika.

Za osemenje v okviru izvajanja rejskega programa je bilo med letom na OC Ptuj na voljo seme 15 testiranih bikov lisaste pasme, od tega osem s poudarkom na prireji mleka (HOMER 121546, VAFEL 121544, VALUK 121533, VEDER 121524, SAMURAJ 121471, SULC

121520, BORDO 121531, ENIS 121509), 6 kombiniranih s poudarkom za mleko in meso (RUSIN 121432, VALI 121518, ZEDOR 121374, STRENG 121443, LOVEC 121497 in PIRAN 121401) in 1 bik za prirejo mesa (RAMIZ 121532). Republiška delovna skupina za odbiro in ocenitev bikov za osemenje in pripust za lisasto pasmo je za osemenje odbrala tudi 19 mladih bikov lisaste pasme (METRO 121740, RUKEN 121748, MATINEL 121749, REVOL 121750, SUHDOL 121752, HUSKAR 121763, ROVOLKO 121764, HORNET 121765, MANTER 121766, RIP 121781, VOZIONAR 121782, MAZUR 121783, MASKEL 121784, HAVRO 121785, VINILI 121786, MLAVIJ 121794, MARZEN 121795, ERZIN 121796 in BREJK 121797). Med odbranimi je bik, ki ima 13 % tuje krvi (RH in/ali MB): METRO (LS – 87 %, MB – 13 %). Pri osemenju krav lisaste pasme z biki, ki imajo več kot 13 % tuje krvi, je potrebna posebna previdnost, kajti pri potomcih teh parjenj zavedno ali pa tudi ne zmanjšujemo odstotek lisaste pasme.

Leta 2013 je bilo v Sloveniji 144.509 prvih osemenitev plemenic (Poročilo o delu OC Preska v letu 2013), od tega 52,8 % z biki lisaste pasme, 27,4 % z biki črno-bele pasme, 7,5 % z biki rjave pasme ter 11,1 % z biki mesnih pasem (šarole, limuzin in belgijsko belo-plava pasma). Povečuje se število osemenitev z biki cikaste pasme, v obdobju 1990-2014 je naraslo z 42 na 930. V primerjavi z letom 2013 se je povečalo število osemenitev z biki šarole pasme (+154) ter biki cikaste pasme (+36). Število osemenitev z biki rjave pasme (-1.375) in biki lisaste pasme (-4.585) se še naprej zmanjšuje. Zmanjšuje se tudi število osemenitev z biki črno-bele (-842) in mesnih pasem: šarole (-423) in belgijsko belo-plave pasme (-190) (preglednica 19).

Zadnja leta število osemenitev pada. Znižuje se število krav in prodanih doz semena, zvišuje se delež uvoženega semena. Skupni seštevek osemenitev vseh pasem se še naprej zmanjšuje, v obdobju 1985-2013 je upadlo z 227.153 na 144.509. V tem obdobju se je število prvih osemenitev pri pasmi limuzin povečalo za skoraj 5x ter podvojilo pri črno-beli pasmi. Pomembno povečanje, za 5x, zasledimo pri avtohtoni cikasti pasmi. Pri ostalih čistih pasmah beležimo padec, največji pri rjavi in lisasti pasmi. Leta 2013 se je število prvih osemenitev v primerjavi z letom poprej zmanjšalo za 7.205 ali 4,75 % (preglednica 18). Pregled po območjih kmetijsko gozdarskih zavodov v Sloveniji kaže, da se je število prvih osemenitev zmanjšalo na vseh območnih zavodih KGZS: zavod Murska Sobota (-272 osemenitev ali 2,5 %), zavod Nova Gorica (-345 ali 6,0 %), zavod Celje (-3436 ali 8,6 %), zavod Ptuj (-1372 ali 4,3 %), zavod Kranj (-541 ali 2,3 %), zavod Novo mesto (-126 ali 1,1 %) in zavod Ljubljana (-1.113 ali 3,9 %). Glede na primerjalno leto 1985 se je število prvih osemenitev najbolj zmanjšalo na zavodu Nova Gorica (-77,9 %) in Murska Sobota (-70,4 %), Novo mesto (-41,6 %), Ljubljana (-31,8 %), Celje (-22,1 %) in Ptuj (-12,1 %). Število prvih osemenitev je v primerjavi z območnimi zavodi ugodneje le na zavodu Kranj (+22 %). Število osemenitev se je na Gorenjskem v obdobju 1985 – 2013 povečalo iz 19.024 na 22.790. Gorenjski delež se je v tem obdobju povečal za dobrih 22 odstotkov. Število prvih osemenitev je dokaj stabilno in se že več let giblje okrog 22 tisoč. Podatki o osemenitvah kažejo na spremembo pasemske sestave gorenjske črede. Število osemenitev z biki lisaste pasme se še naprej zmanjšuje, povečujejo se osemenitve z biki črno-bele pasme. Rast je posledica močnejše usmeritve gorenjskih rejcev v prirejo mleka.

Vzroke za manjše število osemenitev lahko iščemo v zmanjševanju števila krav, ponudbi zamrznjenega bikovega semena tujega distributerja in vse večjem izkoriščanju bikov za pripust.

Preglednica 23: Število prvih osemenitev po pasmah in letih
Table 23: Number of the first inseminations by breeds and years

Leto/Year	RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	SI/	HLA	HEF	GLW	Skupaj/Total	Trend, %
2013	10.802	76.311	39.634	1.780	11.577	930	121	394	206	2.737	–	4	–	4	144.509	95,3
2012	12.177	80.896	40.476	2.203	11.541	838	83	366	195	2.927	3	3	–	6	151.714	89,6
2011	12.983	85.048	40.594	2.049	11.976	802	48	264	224	3.471	6	2	4	6	157.477	93,0
2010	13.606	86.919	39.561	2.026	12.515	780	72	185	137	3.561	6	3	6	2	159.379	94,1
2009	14.237	89.740	38.553	2.161	12.101	774	67	85	170	3.754	1	7	–	3	161.623	95,4
2008	15.173	91.713	38.716	2.026	12.251	739	32	44	296	4.186	2	3	–	2	165.183	97,5
2007	15.827	93.295	37.387	2.383	13.894	795	23	30	292	5.539	–	–	–	–	169.465	100,1
2006	16.368	96.601	36.355	2.645	14.042	749	17	–	177	6.720	–	–	–	–	173.674	102,5
2005	17.801	100.651	34.555	2.385	14.001	642	26	3	29	7.971	–	–	–	–	178.064	105,1
2004	19.562	103.030	34.283	2.594	13.551	546	–	1	3	8.536	–	–	–	–	182.106	107,5
2003	22.130	105.512	34.784	2.426	13.374	558	–	1	3	7.714	–	–	–	–	186.503	110,1
2002	24.849	107.764	36.409	2.493	12.703	465	–	–	3	7.663	–	–	–	–	192.349	113,6
2001	27.682	112.161	35.410	2.638	12.727	417	–	–	4	7.275	–	–	–	–	198.314	117,1
2000	29.338	113.827	33.257	2.689	11.564	359	–	–	14	6.432	–	–	–	–	197.484	116,6
1999	32.514	120.353	28.697	3.328	11.080	317	–	1	64	3.614	–	–	–	–	200.009	118,1
1998	35.676	121.796	27.422	4.463	11.165	350	–	–	–	909	–	–	–	–	201.834	119,2
1995	45.079	119.260	25.468	4.650	5.784	170	–	–	–	123	–	–	–	–	200.534	118,4
1990	56.262	116.642	22.672	3.955	3.481	42	–	–	–	–	–	–	–	–	203.054	119,9
1985	73.505	126.521	20.103	4.700	2.164	160	–	–	–	–	–	–	–	–	227.153	134,1
1975	68.305	106.482	11.122	–	–	1.282	–	–	–	–	–	–	–	–	191.482	113,1
1967	67.823	94.915	4.712	–	–	1.405	–	–	–	–	–	–	–	–	169.360	100,0

Preglednica 24: Število prvih osemenitev po pasmah in zavodih, Slovenija 2013
 Table 24: Number of the first inseminations by breeds and regions, Slovenia 2013

Zavod Region	Pasma/Breed														Skupaj Total	Leto/Year 2012	Leto/Year 2013-2012
	RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	SI/IGO	HLA+HEF	GLW	MB			
CE	3.975	20.477	7.226	587	3.146	207	49	85	26	776	—	4	4	2	36.558	39.994	-3.436
KR	204	9.313	11.410	139	904	279	36	47	111	343	—	—	—	20	22.790	23.331	-541
LJ	2.313	14.300	6.366	418	2.724	294	32	236	26	582	—	—	—	3	27.291	28.404	-1.113
MS	35	9.416	776	123	218	12	1	—	36	115	—	—	—	15	10.732	11.004	-272
NG	1.750	1.273	463	64	1.603	44	2	—	—	173	9	—	—	—	5.381	5.726	-345
NM	1.910	2.764	4.893	127	1.265	28	1	—	—	233	—	—	—	—	11.221	11.347	-126
PT	615	18.768	8.500	322	1.717	—	—	26	7	515	—	—	—	—	30.536	31.908	-1.372
Slovenija 2013/Total	10.802	76.311	39.634	1.780	11.577	930	121	394	206	2.737	9	4	4	40	144.509	151.714	-7.205
Slovenija 2012	12.177	80.785	40.476	2.203	11.541	838	83	366	195	2.927	3	3	6	111	151.714	—	—
2013-2012	-1.375	-4.474	-842	-423	36	92	38	28	11	-190	6	1	-2	-71	-7205	151.714	-7.205

Preglednica 25: Prve osemenitve po pasmah in zavodih v letih 2013 in 2012
Table 25: First inseminations by breeds and regions in the years 2013 and 2012

Leto Year	Pasma/Breed																									Skupaj/Total		
	RJ	LS	ČB	CHA	LIM	CK	JE	AAG	BAQ	BBP	MB	IGO	GLW/HLA															
2013	*3.975	°10,87	20.477	56,01	7.226	19,77	587	1,61	3.146	8,61	207	0,57	49	0,13	85	0,23	26	0,07	776	2,12	2	0,00	-	-	4	0,01	36.558	25,30
2012	*4.613	ˆ86,17	22.221	92,15	7.664	94,28	731	80,30	3.453	91,11	167	123,95	26	188,46	169	50,30	9	288,89	932	83,26	9	0,00	-	-	3	39.994	91,41	
2013	1.750	32,52	1.273	23,66	463	8,60	64	1,19	1.603	29,79	44	0,82	2	0,04	-	-	-	-	173	3,22	0	0,00	9	0,17	-	-	5.381	3,72
2012	1.947	ˆ89,88	1.268	100,39	551	84,03	45	142,22	1.667	96,16	43	102,33	1	200,00	1	-	-	-	203	85,22	0	0,00	-	-	-	-	6.362	84,58
2013	204	0,90	9.293	40,78	11.410	50,07	139	0,61	904	3,97	279	1,22	36	0,16	47	0,21	111	0,49	343	1,51	20	0,09	-	-	4	0,02	22.790	15,77
2012	207	ˆ98,55	9.760	95,22	11.543	98,85	159	87,42	842	107,36	249	112,05	23	156,52	33	142,42	126	88,10	324	105,86	60	33,33	-	-	-	-	23.331	97,68
2013	2.313	8,48	14.297	52,39	6.366	23,33	418	1,53	2.724	9,98	294	1,08	32	0,12	236	0,86	26	0,10	582	2,13	3	0,01	-	-	-	-	27.291	18,89
2012	2.527	22,11	14.958	95,58	6.509	97,80	496	84,27	2.802	97,22	273	107,69	30	106,67	137	172,26	6	433,33	653	89,13	6	50,00	-	-	-	-	28.404	96,08
2013	1.910	17,02	2.764	24,63	4.893	43,61	127	1,13	1.265	11,27	28	0,25	1	0,01	-	-	-	-	228	2,03	5	0,04	-	-	-	-	11.221	7,76
2012	2.153	ˆ88,71	2.885	95,81	4.761	102,77	97	130,93	1.174	107,75	40	70,00	3	33,33	1	100,00	-	-	228	100,00	5	-	-	-	-	-	11.884	94,42
2013	615	2,01	18.768	61,46	8.500	27,84	322	1,05	1.717	5,62	66	0,22	-	-	26	0,09	7	0,02	515	1,69	-	-	-	-	-	-	30.536	21,13
2012	685	ˆ89,78	20.044	93,63	8.648	98,29	551	58,44	1.418	121,09	62	106,45	-	-	14	185,71	3	233,33	459	112,20	13	-	-	-	-	-	32.770	93,18
2013	35	0,33	9.416	87,74	776	7,23	123	1,15	218	2,03	12	0,11	1	0,01	-	-	36	0,34	115	1,07	15	0,14	-	-	-	-	10.732	7,43
2012	45	77,78	9.649	97,59	800	97,00	124	99,19	185	117,84	4	300,00	-	-	-	-	51	70,59	128	89,84	18	83,33	-	-	-	-	11.004	97,53
2013	10.802	•7,47	76.311	52,81	39.634	27,43	1.780	1,23	11.577	8,01	930	0,64	121	0,08	394	0,27	206	0,14	2.737	1,89	40	0,03	9	0,01	8	0,01	144.509	100
2012	12.177	ˆ95,42	80.785	94,46	40.476	97,92	2.203	80,80	11.541	100,31	838	110,98	83	145,78	366	107,65	195	105,64	2.927	93,51	111	36,04	-	-	6	133,33	151.714	95,25

* Št. osemenitev / No. of inseminations

° % osemenitev na zavodu za posamezno pasmo glede na število vseh osemenitev na zavodu / % inseminations for particular breed per region

• % osemenitev posamezne pasme glede na skupno število osemenitev / % inseminations of particular breed

ˆ Indeks 13/12 / Index 13/12

S semenom bikov pasme highland so bile na območju zavoda Celje osemenjene 4 krave. S semenom bikov pasme galloway so bile na območju zavoda Kranj osemenjene tudi 4 krave. S semenom bikov pasme istrsko govedo je bilo na območju zavoda Nova Gorica osemenjenih 9 krav. Te osemenitve so upoštevane pri skupnem seštevku v preglednici 25. Osemenitev z biki pasme highland, galloway in istrskega goveda je malo in predstavljajo v skupnem številu zanemarljiv delež.

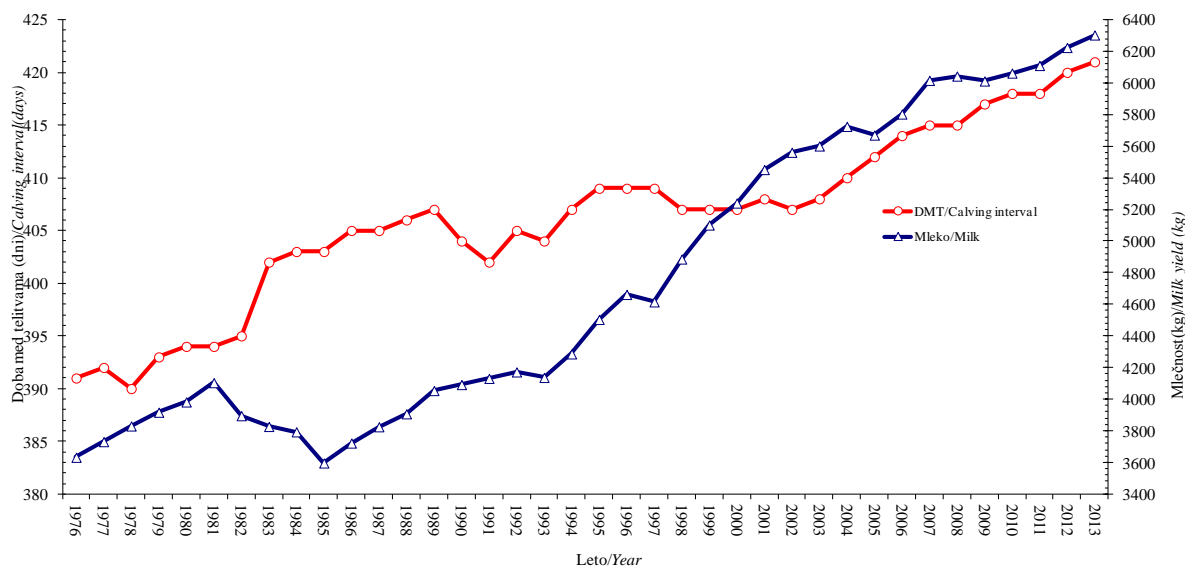
3.2 Doba med telitvama in poporodni premor

Doba med telitvama (DMT) je sestavljena iz dobe brejosti (DB) in poporodnega premora (PP). Trajanje je genetsko pogojeno in pričakovano traja 280 dni pri črno-beli pasmi in 287 dni pri drugih pasmah. Natančnejši podatki po pasmah za leto 2013 so v preglednici 26. Vemo, da mora krava vsako leto teliti, če želimo doseči optimalno ekonomsko priraje mleka in mesa. PP je obdobje od telitve do uspešne osemenitve in je odvisen od številnih dejavnikov. PP se podaljša, če krav ne osemenimo pravočasno. Z neučinkovitim odkrivanjem pojatev pri kravah, ki po prvi osemenitvi ne ostanejo breje, podaljšamo PP in posledično tudi trajanje DMZ. Izgube, ki jih pričakujemo ob tem, nastanejo zaradi manjše količine mleka in manjšega števila telet na kravo. Tako je pri kravah s povprečno mlečnostjo od 4000 do 6000 kg zaželena DMT okoli 365 dni ali drugače, pri kravah z višjo mlečnostjo pričakujemo daljšo dobo, pri kravah z nižjo pa krajšo. Prekratka DMT zmanjšuje mlečnost v standardni laktaciji in prizadeno življenjsko sposobnost krav, pri privesnicah neugodno vpliva na rast in razvoj organizma. Predolga doba zmanjšuje mlečnost na krmni dan in poveča stroške priraje.

Za izračun DMT, PP in DB smo upoštevali tiste laktacije, katerih doba med telitvama je trajala od 160 do 720 dni. Za telitve brez znanih osemenitev pa smo za leto 2013 na podlagi DMT in povprečne DB za posamezno pasmo izračunali PP.

Iz slike 2 je razvidno, da se DMT v zadnjih letih v Sloveniji podaljšuje, mlečnost pa povečuje. Pri kravah z manjšo mlečnostjo želimo kratko DMT, pri kravah z večjo mlečnostjo pa včasih tudi namenoma počakamo s prvo osemenitvijo, kar se kaže v daljši DMT. Manjša povprečna mlečnost krav v čredi zahteva krajši povprečni PP in krajšo DMT, večja povprečna mlečnost pa dopušča podaljševanje povprečnega PP in posledično DMT. Pri proučevanju povezav med mlečnostjo in plodnostjo pa se moramo zavedati, da brejost neugodno vpliva na potek laktacijske krivulje, ter da velika mlečnost ob prvi osemenitvi neugodno vpliva na uspešnost osemenitve. Še močnejše povezave med mlečnostjo in plodnostjo so v obratni smeri. Živali, ki so dobro oskrbljene, nimajo težav s plodnostjo in dajo več mleka, kot živali, ki so slabo oskrbljene.

Prezgodnje osemenitve oziroma pripusti po eni strani skrajšujejo DMT, po drugi strani pa obremenjujejo organizem, kar je neugodno za molznice z zelo veliko priraje mleka. Daljši PP zaradi načrtne poznejše prve osemenitve ne kaže na plodnostne motnje. Ob plodnostnih motnjah je dolga doba od prve do uspešne osemenitve (SP=servis perioda).

Slika 2: Doba med telitvama in mlečnost po letih
Figure 2: Calving interval and milk production by years

Plodnost najpogosteje opisujemo z DMT in PP. V preglednicah od 26 do 29 predstavljamo podatke za povprečno DMT in PP. Stanje na področju plodnosti v Sloveniji je slabo in kaže trend poslabševanja. Najdaljšo DMT v letu 2013 zasledimo pri kravah rjave in črno-bele pasme (429 oz. 431 dni); dolga DMT je bila posledica podaljšanega trajanja PP (139 oz. 150 dni). Najkrajšo DMT so imele krave pasem šarole in limuzin (403 dni) in cike (407 dni) (preglednica 26). Pri kravah lisaste pasme je bila DMT dolga 418 dni, pri križankah z lisasto pasmo pa 417 dni. Razlog za kratko DMT pri pasmah, namenjenih za priraje mesa, pripisujemo načinu reje, saj je večina krav pasme šarole in limuzin v kontroli priraje mesa v haremskem pripustu. DMT je bila v povprečju daljša pri dojljah (428 dni) kot pri molznicah (421 dni) in se tako v kontroli priraje (A) kot v kontroli porekla (Z) iz leta v leto podaljšuje (preglednica 27). V slovenskih rejah, ki so vključene v kontrolo priraje mleka je trajala povprečna DMT v letu 2013 421 dni. PP je trajal v letu 2013 pri kontroliranih kravah v povprečju 137 dni. Pri kravah črno-bele pasme je trajal kar 150 dni. Najkrajši PP smo zabeležili pri pasmi limuzin (116 dni). Priporočljivo je, da krave prvič obrejmimo do 85. dne po telitvi. Vsak dan podaljšanega PP nad 85 dni prinaša izgube. Glede na podatke (preglednica 26) je bil PP v povprečju predolg za 51 dni, pri posameznih pasmah celo več. Krave dojlje imajo daljši PP kot molznice (138 proti 136). Glede na leto 2013 se je v kontroli priraje mleka in v kontroli Z PP podaljšal za 2 dni (137 oziroma 136 dni), v kontroliranih čredah dojlj pa zmanjšal za 2 dni.

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 26: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po pasmah/križanjih, usmeritvi, vrsti kontrole in zavodu, Slovenija 2013

Table 26: *Calving interval, gestation period and days open by breeds/crosses, purpose, type of control and region, Slovenia 2013*

	Št. krav/No. of cows	DMT/Calving interval	*PP/Days open	Brejest/Gestation period
Pasma matere/Dam's breed				
RJ	8.925	429	139	290
LS	32.840	418	129	289
LSX*	8.967	417	130	287
ČB	22.150	431	150	281
CK	736	407	120	286
LIM	244	403	116	287
CHA	212	403	117	286
Druge	10.713	421	134	288
Skupaj	84.793	423	136	287
Usmeritev/Purpose				
DO	22.633	428	138	290
ML	62.160	421	136	285
Kontrola/Recording				
A - dojlje	255	398	112	286
A - mleko	54.336	421	137	285
Z	30.202	426	136	290
Zavod/Region				
CE	20.227	425	137	288
KR	9.320	422	138	284
LJ	16.745	422	135	287
MS	5.414	423	137	286
NG	4.815	423	135	288
NM	9.065	425	139	286
PT	19.207	421	135	287

*Pri izračunu PP, DMT in DB smo upoštevali tiste laktacije (>1), katerih doba med telitvama je trajala od 160 do 720 dni/For calculation of days open, calving interval and gestation period all lactations (>1) that lasted from 160 to 720 days were considered.

Preglednica 27: Doba med telitvama, doba brejosti in poporodni premor po letih in vrsti kontrole

Table 27: *Calving interval, gestation period and days open by years and type of recording*

Leto/Year	Kontrola/Recording	Molznice/Milking cows			Dojlje/Suckling cows		
		Št. krav/No. of cows	DMT/Calving interval	PP/Days open	Št. krav/No. of cows	DMT/Calving interval	PP/Days open
2013	A	54.366	421	137	255	398	112
2012	A	56.777	420	135	517	410	123
2011	A	57.071	418	133	463	401	114
2010	A	57.232	418	132	394	405	112
2009	A	58.191	417	132	402	405	122
2008	A	57.823	415	131	460	399	114
2007	A	56.814	415	131	411	408	123
2006	A	49.080	412	127	239	407	121
2005	A	53.010	410	125	227	417	129
2004	A	50.612	409	124	289	408	121
2003	A	47.047	407	122	174	404	118
2002	A	45.453	407	121	44	363	75
2013	Z	7.824	420	131	22.378	428	138
2012	Z	8.169	418	129	24.329	427	136
2011	Z	8.593	416	127	25.944	427	137
2010	Z	9.973	416	126	26.184	428	136
2009	Z	10.669	415	125	27.042	428	136
2008	Z	11.508	413	124	28.075	423	133
2007	Z	11.222	414	125	29.805	425	134
2006	Z	9.504	410	121	21.991	421	131
2005	Z	12.068	410	122	23.594	424	134
2004	Z	12.478	412	123	24.203	421	131
2003	Z	15.782	406	118	25.176	415	126
2002	Z	10.932	403	115	16.207	406	118

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 28: Doba med telitvama pri molznicah po pasmah/križanjih, Slovenija 2013
 Table 28: *Calving interval of dairy cows by breeds/crosses, Slovenia 2013*

Molznice/Dairy cows				
Pasma/Breed	Št. krav/No. of cows	DMT/Calving interval	PP/Days open	DB/Gestation period
<i>Molznice - kontrola priraje mleka (A)</i>				
RJ	7.075	425	136	290
LS	15.035	410	123	288
LSX	6.652	414	128	286
ČB	21.331	431	150	281
CK	22	422	136	286
Druge	4.221	418	132	285
Skupaj	54.336	421	137	285
<i>Molznice - kontrola Z</i>				
RJ	921	437	145	291
LS	4.158	415	125	290
LSX	891	415	126	289
ČB	726	439	156	283
CK	30	383	97	286
Druge	1.098	416	127	289
Skupaj	7.824	420	131	289

V kontroli priraje mleka so parametri plodnosti najugodnejši pri lisasti pasmi, nikakor pa ne moremo biti zadovoljniji s stanjem pri črno-beli in rjavi pasmi (priporočena DMT od 365 do 410 dni) (preglednica 28). V rejah krav dojilj je stanje veliko slabše in tudi zaskrbljujoče (preglednica 29).

Preglednica 29: Doba med telitvama pri kravah dojiljah po pasmah/križanjih, Slovenija 2013
 Table 29: *Calving interval of suckling cows by breeds/crosses, Slovenia 2013*

Dojilje/Suckler cows				
Pasma/Breed	Št. krav/No. of cows	DMT/Calving interval	PP/Days open	DB/Gestation period
<i>Dojilje - kontrola Z</i>				
RJ	928	452	160	292
LS	13.595	428	138	290
LSX	1.411	434	145	290
ČB	93	462	178	284
CK	684	407	121	286
LIM	143	414	128	287
CHA	141	406	121	285
Druge	5.383	426	137	289
Skupaj	22.378	428	138	290
<i>Dojilje - kontrola A</i>				
RJ	1	317	290	27
LS	52	413	127	287
LSX	13	430	143	286
LIM	97	386	99	286
CHA	68	398	112	286
Druge	24	403	118	286
Skupaj	255	398	112	286

4 DOLGOŽIVOST

Dolgoživost je kompleksna lastnost in je posledica tako genetskih kot okoljskih dejavnikov. Izmed okoljskih dejavnikov gre izpostaviti primerno prehransko oskrbo molznic, pogoje reje in zdravstveno varstvo živali, ki lahko bistveno podaljšajo proizvodno dobo molznic in povečajo prirejo v življenju. Dolgoživost natančneje opisujemo s sedmimi parametri: preživetje, dolžina proizvodne dobe, starost ob izločitvi, količina v življenju prirejenega mleka, maščob in beljakovin ter količina mleka na proizvodni dan. Najpogosteje dolgoživost krav molznic predstavimo s preživetjem krav, ki dočakajo določeno starost po prvi telitvi. Večji ko je delež krav, ki dočakajo določeno starostno mejo, boljša je njihova dolgoživost. Napovedovanje plemenskih vrednosti za dolgoživost ocenjujemo na podlagi verjetnosti, da bo določena krava dočakala določeno starostno mejo. Večja kot je verjetnost, da bo krava v čredi dočakala visoko starost, višja je njena plemenska vrednost za dolgoživost.

4.1 Preživetje

Preživetje prikazujemo kot delež krav, ki so v čredi ostale po prvem, drugem, tretjem, četrtem ali petem letu po prvi telitvi. Ko primerjamo generacije krav glede na leto prve telitve (preglednice 30, 31, 32 in 33) vidimo, da se kaže rahlo negativen trend deleža živali, ki dopolnijo posamezno leto po prvi telitvi. Ko primerjamo razlike med pasmami, vidimo da približno enak delež krav dočaka prvo leto po prvi telitvi. Prav tako so razlike zanemarljive tudi po dopolnjenem drugem letu po prvi telitvi. Pomembne razlike med pasmami tako nastopijo šele v deležu krav, ki dočakajo tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi. Takrat je delež krav, ki dopolnijo posamezno leto po prvi telitvi najnižji pri črno-beli pasmi, sledijo ji križanke LSX, lisasta ter rjava, pri kateri največji delež živali pričaka tretje, četrto in peto leto po prvi telitvi. Delež krav, ki dopolnijo peto leto po prvi telitvi je tako z 30,6 % največji pri rjavi pasmi, sledijo krave lisaste pasme z 28,9 %, križanke LSX z 28,7 % in krave črno-bele pasme z 22,6 %. Za primerjavo v letu 2008 je bilo po petih letih od prve telitve izmed krav s prvo telitvijo v letu 2003 živih še 34,7 % krav rjave pasme, 31,6 % križank LSX, 31,2 % krav lisaste pasme in 26,4 % krav črno-bele pasme.

Preglednica 30: Delež krav (%) rjave pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi
Table 30: Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Brown breed cows regarding the year of first calving

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2008	2.916	87,1	73,1	56,9	43,3	30,6
2009	2.897	86,3	70,3	56,1	41,2	—
2010	2.879	84,6	68,1	53,5	—	—
2011	3.001	84,8	68,6	—	—	—
2012	2.791	84,8	—	—	—	—

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 31: Delež krav (%) črno-bele pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 31: *Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Holstein breed cows regarding the year of first calving*

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2008	9.166	86,5	71,3	53,4	36,3	22,6
2009	9.216	86,4	70,5	53,4	36,4	—
2010	9.726	86,4	71,1	52,8	—	—
2011	10.017	85,0	68,9	—	—	—
2012	10.321	84,7	—	—	—	—

Preglednica 32: Delež krav (%) lisaste pasme, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 32: *Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of Simmental breed cows regarding the year of first calving*

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2008	5.600	86,0	71,2	55,4	41,0	28,9
2009	6.042	86,1	71,0	55,2	40,4	—
2010	6.511	85,8	71,1	55,8	—	—
2011	6.006	84,6	68,9	—	—	—
2012	6.157	84,4	—	—	—	—

Preglednica 33: Delež krav (%) križank z lisasto pasmo, ki so dosegle prvo, drugo, tretje, četrto ali peto leto po prvi telitvi

Table 33: *Survival rate (%) to the first, second, third, fourth, and fifth year after the first calving of crossbreed cows with Simmental breed regarding the year of first calving*

Leto prve telitve/ Year of first calving	Število krav/ No. of cows	Leto po prvi telitvi/Year after first calving				
		1	2	3	4	5
2008	3.204	86,9	72,0	57,1	41,4	28,7
2009	2.482	85,8	71,0	55,5	40,8	—
2010	2.596	86,3	71,9	55,5	—	—
2011	2.821	85,8	70,4	—	—	—
2012	2.412	84,8	—	—	—	—

4.2 Proizvodni rezultati izločenih krav

Izmed krav izločenih v letu 2013 so v življenjski dobi največje število telitev imele krave rjave pasme (3,79), sledijo križanke LSX (3,71), krave lisaste pasme (3,57) in krave črno-bele pasme (3,11). Največjo mlečnost v življenjski dobi so imele krave črno-bele pasme. Krave križanke LSX so dosegale 92,6 %, krave rjave pasme 92,2 % in krave lisaste pasme 77,7 % življenjske priraje mleka krav črno-bele pasme. Proizvodna doba je bila najdaljša pri rjavih pasmi. Križanke LSX so dosegale 91,8 %, krave lisaste pasme 90,5 % in krave črno-bele pasme 77,2 % dolžine proizvodne dobe krav rjave pasme. Glede na to, da krave črno-bele pasme priredijo največjo količino mleka v najkrajšem časovnem obdobju ni presenetljivo, da so razlike med pasmami največje pri količini mleka na proizvodni dan. Krave črno-bele pasme so tako na dan v proizvodnji priredile 19,4 kg mleka. Križanke LSX so dosegle

79,4 %, krave rjave pasme 73,7 % in krave lisaste pasme 69,6 % prirejene količine mleka na krmni dan pri kravah črno-bele pasme.

Glede na preteklo leto 2012 je bilo v letu 2013 pri črno-beli in lisasti pasmi izločenih večje število krav, pri rjavi in križankah LSX pa je bilo število izločitev nekoliko manjše. Število telitev je pri rjavi pasmi ostalo skoraj nespremenjeno, pri črno-beli in lisasti pasmi se je zmanjšalo, pri križankah LSX pa se je nekoliko povečalo. Življenjska prireja mleka krav izločenih v letu 2013 je bila glede na krave izločene v letu 2012, razen pri križankah LSX, manjša. Enako velja za prirejeno količino maščob in beljakovin. Razen pri kravah črno-bele pasme je pri vseh ostalih pasemskih skupinah opaziti podaljšano proizvodno in življenjsko dobo. Padeč pri izločenih kravah v letu 2013 glede na krave izločene v letu 2012 je zaznati v količini mleka na proizvodni dan. Odvisno od pasme so krave izločene v letu 2013 priredile med 0.1 in 0.8 kg manj mleka kot krave izločene v letu 2012.

Preglednica 34: Povprečja parametrov dolgoživost krav molznic izločenih v letu 2013 po pasmah (sprememba glede na preteklo leto)

Table 34: Average lifetime performance of dairy cows culled in year 2013 by breeds (change with regard to the previous year)

Parameter/ Parameter	Pasma/Breed			
	RJ ¹	ČB ²	LS ³	Križanke LSX ⁴
Število krav/ Number of cows	3.098 (-30)	9.558 (+373)	6.046 (+224)	2.728 (-125)
Število telitev/ Number of calvings	3,79 (+0,01)	3,11 (-0,09)	3,57 (-0,05)	3,71 (+0,06)
Mleko (kg)/ Milk (kg)	22.356 (-197)	24.254 (-371)	18.856 (-248)	22.465 (+624)
Maščobe (kg)/ Fat (kg)	921 (-9)	977 (-11)	774 (-13)	927 (+27)
Beljakovine (kg)/ Protein (kg)	765 (-9)	810 (-10)	643 (-8)	761 (+23)
Proizvodna doba (dni)/ Productive days	1615 (+110)	1246 (-8)	1461 (+92)	1483 (+95)
Starost ob izločitvi (dni)/ Age at disposal (days)	2539 (+110)	2111 (-10)	2331 (+87)	2349 (+105)
Mleko na proizvodni dan (kg)/ Milk on productive day (kg)	14,3 (-0,8)	19,4 (-0,1)	13,5 (-0,6)	15,4 (-0,4)

¹Rjava/Brown, ²Črno-bela/Holstein, ³Lisasta/Simmental
⁴Križanke z lisasto pasmo/Crossbreed with Simmental cows

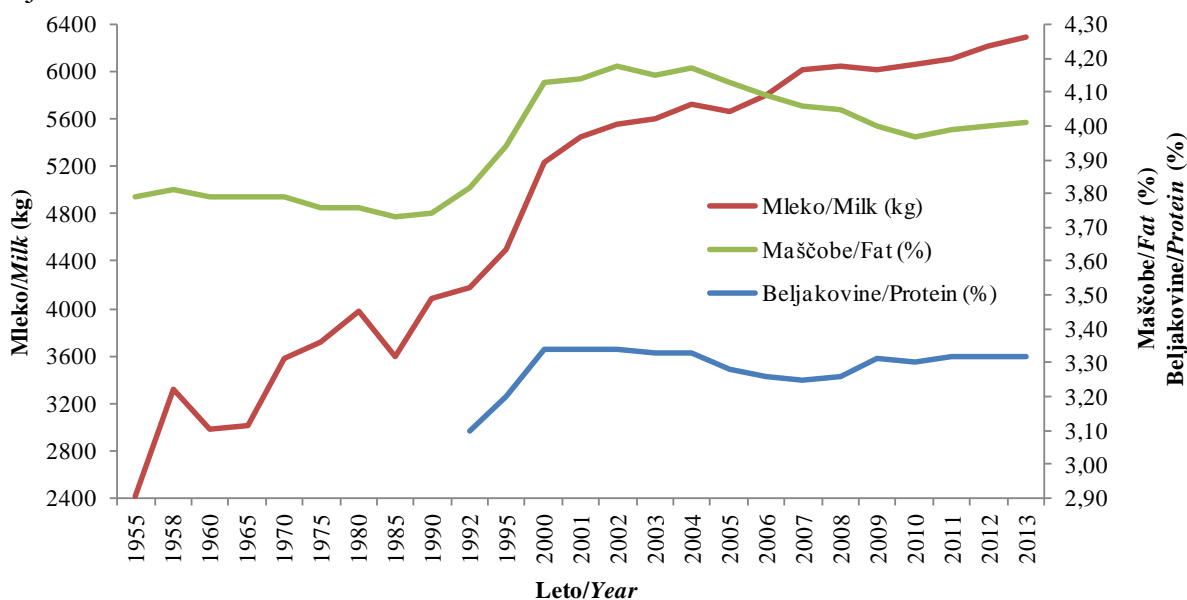
5 REZULTATI KONTROLE PRIRAJE MLEKA

V poročilu so navedi podatki za mlečnost v standardni laktaciji. Pri laktacijah, dolgih 305 dni ali več, je to mlečnost v 305 dneh (standardna laktacija), pri laktacijah, zaključenih pred 305. dnevom in daljših od 200 dni pa mlečnost od telitve do zaključka laktacije. Mlečnost krave od telitve do presušitve imenujemo cela laktacija. Kadar je smiselna primerjava mlečnosti v standardni laktaciji z mlečnostjo krav od telitve do presušitve, navajamo tudi rezultate teh.

Podlaga poročila kontrole priraje mleka 2013 je letni pregled laktacijskih zaključkov krav ali sumarni obračun za leto 2013. Po podatkih, zbranih v Centralni podatkovni zbirki Govedo, smo izračunali mlečnost krav v obdobju od 1.11.2012 do 31.10.2013. V letni pregled so zajete vse laktacije krav, ki so leta 2012 oz. 2013 presušile po 200. dnevu laktacije ali so v tem obdobju dosegle 305 dni laktacije (standardna laktacija).

5.1 Kronološki pregled mlečnosti

Na sliki 3 je prikazana povprečna mlečnost kontroliranih krav v standardni laktaciji od leta 1955 do 2013. Mlečnost se je v zadnjih štirih desetletjih skoraj podvojila. Hitro povečevanje je opazno zlasti po letu 1990. Značilna je rast količine mleka in vsebnosti beljakovin ter maščob vse do leta 2004. Po letu 2004 pa se vsebnost maščob stalno zmanjšuje. Vsebnost beljakovin se je v letih 1992-2000 povečala za 0,24 %, občuten padec je bil po letu 2004. To pripisujemo večjemu številu na novo vključenih rej oziroma krav v kontrolo priraje mleka, neugodnim razmeram za pridelovanje krme, visokim poletnim temperaturam in tudi napaki pri oceni dnevnih vsebnosti beljakovin na podlagi vzorca mleka ene molže. Po letu 2007 beležimo ponovno povečanje vsebnosti beljakovin, kar lahko pripišemo selekcijskemu delu, boljši tehnologiji reje ter dejstvu, da je odkupna cena mleka odvisna tudi od vsebnosti beljakovin in maščob v mleku.

Slika 3: Povprečna količina mleka in vsebnosti skozi leta
Figure 3: Average milk yield and contents by years

Preglednica 35: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih in družinskih kmetijah po letih
Table 35: Milk yield by years on agricultural enterprises and family farms

Leto/ Year	Kmetijska podjetja/Agr. enterprises				Družinske kmetije/Family farms				Slovenija/Slovenia			
	Število/ Number	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Število/ Number	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Število/ Number	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %
2013	3.145	7274	3,86	3,24	76.618	6263	4,02	3,32	79.763	6303	4,01	3,32
2012	3.238	7164	3,79	3,26	78.784	6185	4,01	3,32	82.022	6224	4,00	3,32
2011	3.297	7171	3,76	3,26	78.437	6066	4,00	3,32	81.734	6110	3,99	3,32
2010	3.243	7221	3,78	3,24	78.167	6013	3,98	3,30	81.410	6062	3,97	3,30
2009	3.285	7222	3,81	3,25	77.832	5961	4,01	3,31	81.117	6012	4,00	3,31
2008	3.306	7512	3,89	3,21	77.363	5980	4,06	3,27	80.669	6043	4,05	3,26
2007	3.305	7379	3,88	3,18	76.377	5957	4,07	3,25	79.682	6016	4,06	3,25
2006	3.264	7149	3,89	3,20	76.112	5745	4,10	3,26	79.376	5803	4,09	3,26
2005	3.307	7136	3,93	3,20	76.124	5607	4,14	3,29	79.431	5670	4,13	3,28
2004	3.637	7337	3,95	3,24	71.203	5643	4,19	3,40	74.840	5725	4,17	3,33
2003	4.064	7096	3,91	3,24	64.593	5507	4,17	3,33	68.657	5601	4,15	3,33
2000	3.987	7093	3,85	3,30	51.578	5096	4,15	3,34	55.603	5240	4,13	3,34
1995	4.025	6176	3,81	3,15	49.047	4286	3,96	3,21	55.450	4504	3,94	3,20
1992	6.403	5829	3,64	3,02	44.009	3951	3,84	3,11	49.893	4172	3,82	3,10
1990	5.884	5759	3,60	-	43.223	3792	3,76	-	50.994	4092	3,74	-
1985	7.771	4702	3,62	-	46.062	3360	3,75	-	55.874	3596	3,73	-
1980	9.812	4686	3,74	-	22.932	3691	3,77	-	32.418	3982	3,76	-
1975	9.486	4089	3,86	-	9.457	3355	3,74	-	18.535	3714	3,76	-
1970	9.078	3746	3,78	-	5.050	3249	3,82	-	14.604	3574	3,79	-
1965	9.554	2914	3,76	-	2.906	3349	3,87	-	12.410	3016	3,79	-
1960	-	-	-	-	-	-	-	-	10.678	2974	3,79	-
1957	-	-	-	-	-	-	-	-	7.365	2801	3,79	-
1955*	-	-	-	-	-	-	-	-	13.660	2407	3,79	-
1952*	-	-	-	-	-	-	-	-	4.082	1971	-	-
1932*	-	-	-	-	-	-	-	-	1.825	2050	-	-
1904*	-	-	-	-	-	-	-	-	365**	2470	3,75	-

* Letna mlečnost/Milk yield

** Vir: F. Schallerl Zucht und Besamung 1/2004, str.4

Preglednica 36: Rezultati kontrole priraje mleka po letih in pasmah/križanjih v Sloveniji
 Table 36: The results of milk yield control recording by the years according to the breeds/crosses in Slovenia

Leto/ Year	Rjava/Brown			Lisasta/Simmental			Križanke z lisasto pasmo/Crosses with simmental breed			Lisasta + križanke z lisasto pasmo/Simmental and crosses with simmental breed			Črno-bela/Holstein			Slovenija/Slovenia		
	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %	Mleko Milk kg	Maščobe Fat %	Beljakovine Protein %
2013	5.554	4,06	3,39	5.283	4,05	3,37	5.923	4,06	3,34	5.481	4,05	3,36	7.385	3,97	3,27	6.303	4,01	3,32
2012	5.587	4,06	3,39	5.167	4,05	3,37	5.828	4,07	3,35	5.375	4,05	3,36	7.345	3,95	3,27	6.224	4,00	3,32
2011	5.526	4,06	3,38	5.079	4,03	3,37	5.745	4,06	3,35	5.288	4,04	3,36	7.226	3,93	3,27	6.110	3,99	3,32
2010	5.509	4,03	3,36	5.031	4,02	3,35	5.680	4,03	3,32	5.237	4,03	3,34	7.191	3,91	3,25	6.062	3,97	3,30
2009	5.476	4,06	3,38	4.963	4,07	3,36	5.570	4,07	3,34	5.156	4,07	3,35	7.188	3,93	3,25	6.012	4,00	3,31
2008	5.521	4,09	3,33	5.002	4,11	3,32	5.691	4,12	3,29	5.238	4,11	3,31	7.247	3,98	3,21	6.043	4,05	3,26
2007	5.553	4,08	3,32	4.992	4,13	3,29	5.688	4,13	3,26	5.213	4,13	3,28	7.204	3,98	3,20	6.016	4,06	3,25
2006	5.380	4,11	3,33	4.826	4,17	3,31	5.510	4,16	3,27	5.023	4,17	3,29	6.978	4,02	3,20	5.803	4,09	3,26
2005	5.258	4,13	3,33	4.737	4,21	3,34	5.345	4,19	3,30	4.898	4,20	3,33	6.857	4,07	3,22	5.670	4,13	3,28
2004	5.290	4,16	3,37	4.775	4,27	3,40	5.364	4,22	3,35	4.920	4,26	3,38	6.976	4,11	3,27	5.725	4,17	3,33
2003	5.181	4,16	3,37	-	-	-	-	-	-	4.772	4,23	3,38	6.858	4,09	3,26	5.601	4,15	3,33
2002	5.161	4,19	3,37	-	-	-	-	-	-	4.689	4,26	3,39	6.914	4,11	3,28	5.452	4,18	3,34
2000	4.979	4,15	3,36	-	-	-	-	-	-	4.405	4,17	3,38	6.633	4,05	3,28	5.241	4,13	3,34
1995	4.288	3,98	3,19	-	-	-	-	-	-	3.837	3,94	3,24	5.930	3,92	3,14	4.504	3,94	3,20
1990	3.902	3,80	-	-	-	-	-	-	-	3.516	3,74	-	5.489	3,65	-	4.092	3,74	-
1980	3.744	3,73	-	-	-	-	-	-	-	3.667	3,81	-	4.862	3,73	-	3.982	3,73	-
1970	3.386	3,78	-	-	-	-	-	-	-	3.563	3,79	-	4.010	3,79	-	3.574	3,79	-
1960	3.075	3,76	-	-	-	-	-	-	-	2.806	3,84	-	2.697	3,68	-	2.974	3,79	-
1955	2.520	3,67	-	-	-	-	-	-	-	2.444	3,91	-	-	-	-	2.407	3,79	-

5.2 Kontrola priraje mleka v letu 2013

V rejah s tržno prirajo mleka izvajamo kontrolo priraje mleka (kontrola A) ali kontrolo porekla (kontrola Z). Leta 2013 se je kontrola priraje mleka izvajala po metodi AT4, v nekaterih čredah z robotsko molžo po metodi A4. Metoda AT4 je alternirajoča metoda, to pomeni, da se kontrola izvaja izmenično, en mesec pri večerni molži, drug mesec pri jutranji. Metoda A4 mora biti opravljena 1x mesečno pri vseh kravah na kmetiji. Kontrola priraje mleka se izvaja po priporočilih mednarodne organizacije za kontrolo priraje ICAR.

Zaradi pomembnosti ohranjanja čiste lisaste pasme poleg podatkov o mlečnosti za to pasmo posebej navajamo tudi podatke pri kravah križankah z lisasto pasmo. Navajamo tudi mlečnost za krave cikaste pasme, pri čemer moramo omeniti, da je glavnina krav cikaste pasme v rejah, ki niso vključene v kontrolo priraje mleka.

V kontrolo priraje mleka je bilo leta 2013 v Sloveniji na 3.960 kmetijskih gospodarstvih vključenih 79.329 molznic (preglednica 31). Med kmetijskimi gospodarstvi prevladujejo družinske kmetije. Med letoma 2012 in 2013 je opustilo kontrolo priraje mleka 368 rejcev ali 8,6 % vseh, medtem ko se je stalež molznic zmanjšal za 3,4 %. Povprečna velikost takih kmetij, kjer so prekinili s kontrolo priraje mleka je bila 7,5 krav na kmetijo. Ob prenehanju je 324 kmetij, ki še redijo krave (največja ima kar 103 krave) a so prenehale s kontrolo priraje mleka in kar 45 kmetij, kjer ob prekinitvi nimajo več krav. Glavni razlog za prekinitve izvajanja kontrole priraje mleka je odločitev Ministrstva za kmetijstvo in okolje, da rejec plača analize vzorcev mleka (5,0 € + DDV/kravo/leto).

Glede na območje smo največkrat zabeležili prekinitve kontrole priraje mleka v Murski Soboti pri 120 kmetijskih gospodarstvih. Kar na 22-ih kmetijskih gospodarstvih ob prekinitvi ob koncu leta v hlevu ni bilo več krav, od teh so na 19 kmetijah opustili kmetovanje. Sicer so na območju zavoda Murska Sobota s kontrolo priraje mleka prenehale manjše družinske kmetije (4,9 krav/kmetijo), največja kmetija je redila 92 krav molznic.

Na območju zavoda Ljubljana je prenehalo s kontrolo 76 kmetij s 467 kravami. Največja kmetija je ob izstopu redila 43 krav, najmanjša eno kravo. Kmetovanje so opustili na dveh kmetijah. Na območju zavoda Nova Gorica je prenehalo 30 kmetij s 277 kravami (30/277), Novem mestu 21/172, Celju 53/696, na Ptuju 62/625 in Kranju 8/57. Z rejo živali sta na območju zavoda Nova Gorica prenehali 2 kmetiji, Kranja 1 kmetija, Ljubljane 2 kmetiji, Ptuja 6, Celja 1, Novega mesta 1 in Murske Sobote 19 kmetij. Za kmetije, ki so v letu 2013 prekinile s kontrolo priraje mleka je značilno, da so v povprečju redile 8,6 krav na kmetijo. Med večjimi kmetijami izstopa družinska kmetija z območja Nove Gorice, kjer so ob prekinitvi imeli 103 krave molznice in kmetija iz zavoda Murska Sobota z 92 kravami.

Leta 2013 je bilo v kontrolo priraje na novo vključenih 10 kmetij z 191 kravami molznicami, največja kmetija je ob vključitvi redila 96 krav molznic. Povprečna kmetija, ki je bila vključena v kontrolo je redila 19,1 molznice. Ob vključitvi so prevladovali kmetije, ki imajo črno-belo pasmo krav. V kontrolo priraje so bile vključene 103 molznice črno-bele pasme, 27 molznic lisaste pasme, 10 krav križank z lisasto pasmo in 18 krav rjave pasme. Preostale so bile križanke z drugimi pasmami ali krave z neznanim poreklom.

Preglednica 37: Število čred in število krav molznic v kontroli priraje mleka glede na število krav molznic v čredi, Slovenija 2013

Table 37: Number of herds and dairy cows in milk recording by herd size, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. čred/No. of herds								Skupaj/Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	
CE	2	124	367	171	95	20	1	—	780
KR	—	34	144	99	77	39	4	2	399
LJ	14	173	276	134	73	28	3	4	705
MS	10	288	167	49	31	10	—	—	555
NG	13	111	90	28	17	7	3	—	269
NM	—	70	138	82	51	34	4	—	379
PT	—	158	380	166	107	56	6	—	873
Slovenija 2013	39	958	1.562	729	451	194	21	6	3.960
Slovenija 2012	123	1.090	1.702	756	448	191	15	8	4.333
Zavod/Region	Št. krav v čredi/No. of animals per herd								Skupaj/Total
	≤ 2	3-9	10-19	20-29	30-49	50-99	100-199	≥ 200	
CE	4	908	5.202	4.032	3.517	1.179	121	—	14.963
KR	—	231	2.098	2.351	2.849	2.535	675	520	11.259
LJ	25	1111	3.826	3.207	2.689	1.763	478	1242	14.341
MS	18	1655	2.213	1.106	1.186	625	—	—	6.803
NG	24	660	1.244	660	614	440	431	—	4.073
NM	—	498	1.963	1.916	1.886	2.298	455	—	9.016
PT	—	1178	5.389	3.960	3.944	3.649	754	—	18.874
Slovenija 2013	71	6241	21.935	17.232	16.685	12.489	2.914	1.762	79.329
Slovenija 2012	199	7.002	23.857	18.008	16.407	12.298	2.107	2.254	82.132

V izračun povprečne mlečnosti za krave v kontroli priraje mleka za leto 2013 smo zajeli 79.329 krav, ki so presušile po 201. dnevu laktacije ali v tem obdobju dosegle 305 dni (preglednica 30). Povprečna mlečnost v standardni laktaciji vseh kontroliranih krav znaša 6.303 kg mleka s 4,01 % maščobe in 3,32 % beljakovin. Povprečna mlečnost vseh pasem se je povečala za 79 kg mleka, največ pri lisasti za 116 kg, kravah križankah z lisasto pasmo za 95 kg in za 83 kg pri črno-beli pasmi. Mlečnost se je tokrat zmanjšala pri cikasti in rjavi pasmi (-33 kg). Pri kravah drugih pasem se je mlečnost povečala za 96 kg. Najvišjo vsebnost beljakovin so dosegle krave rjave pasme, najnižjo pa črno-bele.

Preglednica 38: Rezultati kontrole prireje mleka, Slovenija 2013
Table 38: Results of milk recording, Slovenia 2013

Pasma/Breed	Št. lakt. zaklj. No. of lactation	Starost ob telitvi (let,mesec)/Age at calving (year, month)	Mleko/Milk	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
			kg	kg	%	kg	%
ČB	32.294	4,08	7385	293,1	3,97	241,3	3,27
LS	21.222	4,52	5283	213,9	4,05	178,2	3,37
LSX*	9.535	4,58	5923	240,7	4,06	198,1	3,34
LS + LSX*	30.757	4,54	5481	222,2	4,05	184,3	3,36
RJ	10.773	4,94	5554	225,5	4,06	188,3	3,39
CK	23	4,8	2691	103,3	3,84	88,9	3,30
Druge/Others	5.916	4,29	6047	241,6	3,99	200,5	3,32
Slovenija 2013	79763	4,39	6303	252,8	4,01	209,1	3,32
Slovenija 2012	82.022	4,43	6.224	249,1	4,00	206,7	3,32
Kmetijsko gospodarstvo/Agricultural holding							
Kmet. podjetja	3145	4,33	7274	280,9	3,86	235,9	3,24
Druž. kmetije	76.618	4,39	6263	251,6	4,02	208	3,32
Zavod/Region							
CE	15.481	4,50	6161	242,6	3,94	203,9	3,31
KR	11.288	4,13	7071	285,5	4,04	232	3,28
LJ	14.534	4,40	6176	244,5	3,96	204,5	3,31
MS	6.962	4,47	5753	238,3	4,14	193,7	3,37
NG	3.976	5,13	5345	209,9	3,93	174,0	3,25
NM	8.892	4,25	6583	266,3	4,04	219,3	3,33
PT	18.630	4,33	6332	255,9	4,04	211,6	3,34

*križanke z lisasto pasmo/Crosses with Simmental

Na kmetijskih podjetjih je bilo v letu 2013 znanih 3.145 laktacij oziroma 3,9 % vseh laktacijskih zaključkov (preglednica 32). Krave so bile ob telitvi povprečno stare 4,33 leta in so dosegle 7.274 kg mleka v standardni laktaciji s 3,86 % maščobe in 3,24 % beljakovin. Na kmetijah so bile krave ob telitvi nekoliko starejše (4,39 let) in so v istem obdobju dosegle v primerjavi s kmetijskimi podjetji nižjo mlečnost, vendar nekoliko višje vsebnosti mleka; 6.263 kg mleka s 4,02 % maščobe in 3,32 % beljakovin. Nižjo mlečnost na kmetijah lahko pojasnimo z različno pasemsko sestavo krav. Na kmetijskih podjetjih je v primerjavi s preteklim letom povprečna količina mleka na kravo v standardni laktaciji višja za 110 kg, v družinskih podjetjih za 7 kg.

Preglednica 39: Število standardnih laktacij po zaporednih laktacijah, vrsti kmetijskega gospodarstva in pasmah/križanjih, Slovenija 2013

Table 39: Number of standard lactation by parity, agricultural entities and breeds/crosses, Slovenia 2013

Laktacija/ Parity	Družinske kmetije/ Family farms	Kmetijska podjetja/ Agricultural enterprises	Pasma/Breed						Skupaj/Total	
			RJ	LS	LSX	ČB	CK	Druge Other	Št./No.	%
1	23.614	930	2.997	6.071	2.537	11.038	8	1.893	24.544	30,77
2	18.401	778	2.434	4.797	2.217	8.301	3	1.427	19.179	24,04
3	13.459	584	1.712	3.907	1.614	5.767	3	1.040	14.043	17,61
4	8.727	400	1.244	2.477	1.209	3.508	5	684	9.127	11,44
5	5.449	243	841	1.629	912	1.898	2	410	5.692	7,14
6	3.216	112	634	953	525	1.002	—	214	3.328	4,17
7	1.809	55	414	603	275	443	2	127	1.864	2,34
8	1.027	25	243	401	128	215	—	65	1.052	1,32
9	519	9	153	198	73	71	—	33	528	0,66
10	227	7	58	104	24	35	—	13	234	0,29
11	116	2	33	52	12	13	—	8	118	0,15
12	42	—	7	23	8	3	—	1	42	0,05
13	6	—	1	4	—	—	—	1	6	0,01
14	5	—	1	3	1	—	—	—	5	0,01
16	1	—	1	—	—	—	—	—	1	0
Skupaj/Total	76.618	3.145	10.773	21.222	9.535	32.294	23	5.916	79.763	100

5.2.1 Nadkontrola kontrole prireje mlečnosti

Za zagotavljanje korektnosti opravljanja kontrole mlečnosti imamo dve stopnji nadzora. Prva stopnja je interni nadzor priznane organizacije nad opravljenim delom kontrolorjev, ki ga opravlja vodja kontrolorjev. Druga stopnja je nadkontrola, ki je po priporočilih ICAR obvezni sestavni del kontrole prireje. Nadkontrola prireje mleka se izvaja po modificirani metodi A4. Podatki o nadkontroli se zbirjajo v Centralni podatkovni zbirki Govedo na Kmetijskem inštitutu Slovenije.

Leta 2013 je bilo opravljenih 317 nadkontrol. V 317-ih čredah je bilo zajetih 6.967 krav ali 8,8 % vseh kontroliranih krav. Največ nadkontrol je bilo opravljenih na območju zavoda Ljubljana, kjer je bilo na 71 kmetijskih gospodarstvih preverjenih kar 11,2 % kontroliranih krav (preglednica 34), najmanj na celjskem območju (3,8 %).

Preglednica 40: Porazdelitev opravljenih nadkontrol po zavodih, Slovenija 2013

Table 40: Supervisions by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. kmetij v nadkontroli/Family farms in supervision	Št. kont. krav/No. of cows	Št. krav v nadkontroli/No. of cows in supervision	% krav v nadkontroli/% of cows in supervision
CE	65	14.963	1.009	6,7
KR	32	11.259	1.067	9,5
LJ	71	14.341	1.608	11,2
MS	18	6.803	335	4,9
NG	14	4.073	412	10,1
NM	47	9.016	863	9,6
PT	70	18.874	1.673	8,9
Slovenija 2013	317	79.329	6.967	8,8
Slovenija 2012	286	82.132	5.523	6,7

5.3 Kontrola prireje mlečnosti po pasmah

Pri pregledu mlečnosti po pasmah želimo podrobneje predstaviti rezultate mlečnosti posamezne pasme za leto 2013, kadar je smiselno, rezultate primerjamo s preteklimi leti. Podajamo tudi rezultate o prireji mleka po upravnih enotah. Za posamezno pasmo prikazujemo povprečno količino mleka v posamezni upravni enoti, v kateri je bilo v letu 2013 vsaj 10 znanih standardnih laktacijskih zaključkov. Pasma dosega različne povprečne količine mleka, zato se rezultati med pasmami nekoliko razlikujejo. Pri črno-beli pasmi je najnižja vrednost 5.881 kg, v najvišjem razredu pa krave presegajo povprečno mlečnost 8.500 kg. Pri rjavi pasmi je najnižja povprečna količina mleka v občini Cerknica 4.546 kg, v najboljši občini s kravami rjave pasme pa presegajo 6.500 kg. Najnižje občinsko povprečje pri lisasti pasmi in križankah z lisasto pasmo (LS+LSX) je 4.000 kg, v najvišjem razredu krave presegajo povprečno mlečnost 6.000 kg mleka. V zgornjem levem kotu so navedene občine z najvišjo povprečno količino prirejenega mleka v letu 2013. Povprečne mlečnosti se med sosednjimi občinami pri določeni pasmi zelo razlikujejo, ker so v določeni meri odraz okoljskih danosti.

5.3.1 Prireja mleka krav rjave pasme

Preglednica 41: Prireja mleka krav rjave pasme po letih

Table 41: Milk yield of Brown breed per year

Leto/ Year	Rjava/Brown				Slovenija/Slovenia			
	Št. lakt. zaklj./ No. of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Št. lakt. zaklj./ No. of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %
2013	10.773	5554	4,06	3,39	79.763	6303	4,01	3,32
2012	11.519	5587	4,06	3,39	82.022	6224	4,00	3,32
2011	11.923	5526	4,06	3,38	81.734	6110	3,99	3,32
2010	12.361	5509	4,03	3,36	81.410	6062	3,97	3,30
2009	12.740	5476	4,06	3,38	81.117	6012	4,00	3,31
2008	13.191	5521	4,09	3,33	80.669	6043	4,05	3,26
2007	13.612	5553	4,08	3,32	79.682	6016	4,06	3,25
2006	13.900	5380	4,11	3,33	79.376	5802	4,09	3,26
2005	14.540	5258	4,13	3,33	79.431	5670	4,13	3,28
2003	14.354	5181	4,16	3,37	64.426	5601	4,15	3,33
2001	13.109	5118	4,16	3,38	57.589	5452	4,14	3,34
2000	13.001	4979	4,15	3,36	55.603	5241	4,13	3,34
1995	14.037	4288	3,98	3,19	55.450	4504	3,94	3,20
1990	14.285	3902	3,80	—	50.994	4092	3,74	—
1980	9.880	3744	3,73	—	32.418	3982	3,76	—
1970	7.000	3386	3,78	—	15.084	3564	3,87	—
1960	6.804	3075	3,76	—	10.678	2974	3,79	—
1955	5.030	2520	3,67	—	21.942	2370	—	—

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 42: Mlečnost kontroliranih krav rjave pasme v letih 2012 in 2011 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2012

Table 42: *Milk yield of Brown breed in 2012 and 2011 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2012*

Pasma/Breed	Št. lakt./ No. of lactation	Starost ob telitvi (let)/Age at calving (year)	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation					
			Št. lakt./ No. of lactation	Št. molznih dni/Days of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovin/ Protein %	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein		
									kg	%	kg	%	
RJ/Brown 2013	10.773	4,94	9.010	369	6413	4,12	3,46	5554	225,5	4,06	188,3	3,39	
RJ/Brown 2012	11.519	5,02	9.560	370	6422	4,12	3,45	5587	227,4	4,06	189,3	3,39	
ČB	32.294	4,08	26.514	380	8613	4,04	3,35	7385	293,1	3,97	241,3	3,27	
LS	21.222	4,52	18.281	352	5900	4,1	3,43	5283	213,9	4,05	178,2	3,37	
LSX	9.535	4,58	8.245	358	6685	4,12	3,4	5923	240,7	4,06	198,1	3,34	
LS + LSX	30.757	4,54	26.526	354	6144	4,1	3,42	5481	222,2	4,05	184,3	3,36	
CK	23	4,8	22	285	2715	3,86	3,33	2691	103,3	3,84	88,9	3,3	
Druge/Others	5.916	4,29	5.023	362	6883	4,06	3,38	6047	241,6	3,99	200,5	3,32	
Slovenija 2013	79.763	4,39	67.095	367	7210	4,07	3,39	6303	252,8	4,01	209,1	3,32	

Preglednica 43: Mlečnost krav rjave pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013

Table 43: *Milk yield (in 305 days) of Brown breed cows by parity, Slovenia 2013*

Laktacija/Lact.	Št. živali/ No. of cows	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
				kg	%	kg	%
1	2.997	2,55	5098	207,3	4,07	173	3,39
2	2.434	3,75	5579	229,2	4,11	192,7	3,45
3	1.712	4,87	5846	239,3	4,09	198,8	3,4
≥ 4	3.630	7,75	5776	231,5	4,01	193,1	3,34
Slovenija 2013	10.773	4,94	5554	225,5	4,06	188,3	3,39

5.3.1.1 Vrhunski dosežki krav rjave pasme

Preglednica 44: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri rjavi pasmi (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013
Table 44: Top herds with Brown breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2013

Rejec/Breeder	Upravna enota/Area	Delež RJ krav/ % of Brown cows	Št. RJ krav/Number of Brown cows	Št. vseh krav/ Cows (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg
Alojzij KUŽNIK	Trebnje	15,9	7	44	9778	3,93	3,71	746,93
Tomaž MODIC	Ljubljana	100,0	29	29	9735	3,95	3,72	746,61
Franc VALENTINČIČ	Grosuplje	18,4	7	38	8736	4,07	3,45	656,37
Damjan LOČAN	Šoštanj	36,7	18	49	8598	4,09	3,5	652,29
Anton SPITAL	Velenje	15,9	7	44	7977	4,35	3,67	639,81
Janez ŠALI	Novo mesto	100,0	27	27	7922	4,16	3,86	635,29
Gregor ROČNIK	Velenje	17,0	8	47	8229	4,1	3,51	626,35
Janez GAMS	Slovenj Gradec	100,0	17	17	8172	4,02	3,57	620,06
Franc BRIC	Mozirje	95,7	22	23	8092	3,96	3,65	615,13
Alojz ROŽIČ	Velenje	14,0	7	50	7822	4,21	3,63	613,09
Simon STIBILJ	Ajdovščina	60,5	23	38	8270	3,92	3,46	610,1
Jožef MAROLT	Mozirje	100,0	13	13	8127	4	3,49	608,24
Peter NAPOTNIK	Šoštanj	50,0	23	46	8250	3,96	3,39	606,69
Peter RAKUN	Žalec	25,0	7	28	7607	4,36	3,43	592,63
Ivan ŽGANK	Žalec	42,9	6	14	7922	4,06	3,35	587,15
Matija LESAR	Ribnica	48,3	14	29	7683	3,95	3,6	579,94
Andrej NOVAK	Trebnje	26,7	8	30	7539	4,08	3,56	575,84
Ivan MATEK	Mozirje	57,1	12	21	7516	4,06	3,53	570,92
Zdenka GOLOB	Mozirje	100,0	12	12	7537	3,98	3,43	558,44
Franc NOGRAŠEK	Litija	20,8	5	24	7566	3,84	3,33	542,82
Alojz VERBUČ	Mozirje	64,3	9	14	7561	3,68	3,37	533,1

Preglednica 45: Najboljše krave rjave pasme glede na prirajo maščob in beljakovin, Slovenija 2013
Table 45: Top Brown cows by protein and fat production, Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire	Laktacija/ Lact.	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+ Be F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name	RŠ Ime/Name							
SI 23719066	HURA	770736 EMERUP	2	12372	4,08	3,79	973,6	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 93078599	BRINA	111325 TONIS	5	12942	3,75	3,52	941,1	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 42785118	MUHA 64	111071 AMARONE	5	10444	5,17	3,52	907,6	Ivan MASTNAK	Šentjut pri Celju
CH 120075726833	ZAFIRA	JOLDEN_ET	2	11214	4,12	3,9	898,5	Tomaž MODIC	Ljubljana
IT 024990239516	ELEN	FRECCIA	2	12865	3,44	3,39	878,9	Vinko PEČAR	Ljubljana
SI 63212211	MOKICA	110981 VOLK	4	9566	5,03	4,01	865,0	Robrt ŽNIDARŠIČ	Trebnje
SI 73227441	ČUPSA	770645 BEAMER	4	9673	4,83	4,08	861,3	Janez ŠALI	Novo mesto
SI 13544144	CVETA	770664 CONDOR	2	10370	4,3	3,99	859,6	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 33641517	BREZA	770678 HUPOLY-ET	2	11684	3,59	3,66	847,2	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 93292904	MILKA	111142 CAMBLE	3	10255	4,42	3,75	837,4	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 13719029	BEKA	111435 JANTAR	2	9627	4,85	3,79	831,6	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 13419884	BLANKA	770664 CONDOR	3	9919	4,49	3,86	828,1	Alojz ROŽIČ	Velenje
SI 63107784	SKALA	111332 STOK	4	10703	3,94	3,65	812,6	Franc BRIC	Mozirje
SI 33406457	LASMA	770680 SCIPIO-ET	3	9932	4,27	3,89	810,3	Janez ŠALI	Novo mesto
SI 42548410	BARKA	111173 SITEL	8	11083	3,66	3,63	808	Alojzij KUŽNIK	Trebnje
SI 32961331	ŠMINKA	111061 POS	5	10994	3,69	3,65	806,9	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 23696745	SKOKA	111481 HUBAT	2	11213	3,81	3,37	805,3	Janez GAMS	Slovenj Gradec
SI 93205346	SOLATA	111061 POS	3	9270	5,23	3,37	797	Robert ŽNIDARŠIČ	Trebnje
SI 43646951	MOIA	770647 MOIADO	2	10234	4,02	3,71	791,7	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 53324124	COTA	111313 ORION	4	10369	4,01	3,58	787,5	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 72789267	ZUZA	871349 PINK	6	9885	4,36	3,6	786,3	Aleksander HROVATIN	Ajdovščina

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 46: Najboljše privesnice rjave pasme, Slovenija 2013
Table 46: Top first lactation cows of Brown breed, Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area
ID	Ime/Name	RŠ Ime/Name						
SI 03903139	BETI	770753 VIGOR-ET	11311	3,87	3,67	852,9	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 23903137	COLA	770799 PIXTON	10906	3,67	3,38	768,7	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 43789201	HERTA	872594 PITBULK	10148	3,02	3,26	637,2	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 03819003	LASNA	770800 AGIO-ET	10145	3,99	3,61	770,8	Janez ŠALI	Novo mesto
SI 93789385	HITRA	770795 PROSLI	9666	3,77	3,54	706,5	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 63723096	BINA	812410	9385	3,60	3,70	684,9	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 93825834	HONDA	872594 PITBULK	9354	4,30	3,81	758,2	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 83707337	HAJDI	770736 EMERUP	9288	4,17	3,53	715,5	Alojz ROŽIČ	Velenje
SI 53789200	BITA	111270 SOKRAT	9276	4,22	3,82	745,2	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 53796718	SRAKA	111281 DANTE	9228	3,44	3,35	626,0	Andrej NOVAK	Trebnje
SI 43903197	BURJA	770664 CONDOR	9142	3,90	3,83	706,8	Tomaž MODIC	Ljubljana
SI 73807294	SOTLA	111281 DANTE	8897	3,59	3,15	599,4	Franc ZAGOŽEN	Mozirje
SI 23761757	SEVILA	770828 VASIR	8878	3,94	3,13	627,8	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 93744944	BANANA	111270 SOKRAT	8836	4,08	3,79	695,3	Ivan MATEK	Mozirje
SI 83745623	MERGYE	111270 SOKRAT	8833	3,56	3,26	602,0	Peter POPIČ	Slovenj Gradec
SI 43918555	VRANA 8	770799 PIXTON	8521	3,69	3,50	612,9	Damjan LOČAN	Velenje
SI 53775795	MUHA	111203 PLAVI	8509	4,02	3,54	642,7	Marko ZLATAR	Radlje ob Dravi
SI 83745977	JORA 49	770795 PROSLI	8460	3,94	3,53	631,3	Urška KOČNAR	Mozirje
SI 73739344	SAMICA	111239 HUS	8343	4,02	3,57	632,7	Franc BRIC	Mozirje
SI 13751955	SRAKA	111143 GUTTURNIO	8314	4,06	3,34	615,2	Janez GAMS	Slovenj Gradec
SI 03819010	ČONA	111270 SOKRAT	8301	4,28	4,06	692,6	Janez ŠALI	Novo mesto

5.3.1.2 Priraja mleka krav rjave pasme po območjih

Preglednica 47: Mlečnost krav rjave pasme po zavodih, Slovenija 2013
Table 47: Milk yield of Brown breed by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/ No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	3.643	4,8	5820	235,3	4,04	197,8	3,40
KR	58	4,3	5988	253,8	4,24	203,4	3,40
LJ	2.353	4,9	5474	222,5	4,07	185,3	3,39
MS	12	4,9	6046	253,3	4,19	204,3	3,38
NG	2.260	5,4	5092	203,7	4,00	168,8	3,31
NM	2.199	4,7	5675	234,5	4,13	196,1	3,45
PT	248	5,03	5432	218,7	4,03	183	3,37
Skupaj RJ/Total RJ	10.773	4,9	5554	225,5	4,06	188,3	3,39

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 48: Mlečnost krav rjave pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013
Table 48: Milk yield of Brown cows on family farms by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactation	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
CE	3.627	4,82	5820	235,3	4,04	197,8	3,4
KR	56	4,46	5978	254	4,25	203,2	3,4
LJ	.2353	4,95	5474	222,5	4,07	185,3	3,39
MS	12	4,9	6046	253,3	4,19	204,3	3,38
NG	2255	5,4	5091	203,8	4	168,8	3,31
NM	2181	4,68	5673	234,4	4,13	196	3,45
PT	248	5,03	5432	218,7	4,03	183	3,37
Skupaj RJ/ Total RJ	10732	4,94	5553	225,4	4,06	188,3	3,39

Preglednica 49: Mlečnost prvesnic rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013
Table 49: Milk yield primiparous cow of Brown breed by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Slovenska Bistrica	17	6025	241,4	4,01	205,3	3,41
Ljubljana	84	6001	248,4	4,14	210,3	3,5
Slovenj Gradec	35	5783	238,4	4,12	195,8	3,38
Velenje	311	5598	226,7	4,05	193,2	3,45
Zagorje ob Savi	14	5450	206,1	3,78	181,4	3,33
Ribnica	39	5419	229,5	4,23	184,6	3,41
Ajdovščina	105	5394	219,5	4,07	183,5	3,40
Trebnje	256	5379	226,5	4,21	188,3	3,50
Žalec	200	5286	217,1	4,11	181,9	3,44
Radlje ob Dravi	20	5220	196,4	3,76	170,5	3,27
Postojna	44	5215	217,0	4,16	177,1	3,40
Brežice	48	5206	211,3	4,06	182,3	3,50
Novo mesto	192	5148	214,1	4,16	177,0	3,44
Kamnik	16	5142	216,2	4,20	181,4	3,53
Grosuplje	192	5115	210,7	4,12	174,9	3,42
Laško	30	5045	204,5	4,05	170,8	3,39
Litija	93	5041	201,3	3,99	169,5	3,36
Sevnica	75	5033	203,3	4,04	168,6	3,35
Slovenske Konjice	13	5020	195,9	3,90	165,9	3,31
Mozirje	359	5014	200,0	3,99	165,5	3,30
Krško	57	4955	194,1	3,92	170,0	3,43
Logatec	83	4872	193,8	3,98	162,5	3,33
Domžale	42	4797	201,1	4,19	162,1	3,38
Črnomelj	20	4779	200,4	4,19	166,0	3,47
Maribor	11	4718	204,3	4,33	161,8	3,43
Tolmin	243	4676	186,4	3,99	154,8	3,31
Vrhnika	65	4551	181,6	3,99	155,1	3,41
Sežana	16	4398	171,3	3,89	152,8	3,47
Ravne na Koroškem	54	4381	165,1	3,77	141,1	3,22
Idrija	111	4226	169,0	4,00	135,3	3,20
Ilirska Bistrica	11	4206	167,4	3,98	134,7	3,20
Nova Gorica	37	4087	162,8	3,98	133,9	3,28
Cerknica	18	3659	147,5	4,03	120,9	3,30

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 50: Mlečnost vseh krav rjave pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013
Table 50: Milk yield of Brown cows by areas (min. 10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/ Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
Slovenj Gradec	138	6582	277,5	4,22	228,6	3,47
Šmarje pri Jelšah	40	6527	265,1	4,06	224,6	3,44
Šentjur pri Celju	23	6475	286,0	4,42	222,5	3,44
Škofja Loka	23	6411	270,9	4,23	217,0	3,38
Ljubljana	279	6140	256,8	4,18	212,7	3,46
Velenje	1.062	6027	246,0	4,08	209,1	3,47
Ajdovščina	305	5931	241,0	4,06	202,5	3,41
Slovenske Konjice	44	5926	240,3	4,06	196,5	3,32
Slovenska Bistrica	54	5893	236,6	4,02	199,9	3,39
Žalec	637	5864	239,8	4,09	202,3	3,45
Ribnica	176	5767	237,1	4,11	192,6	3,34
Kamnik	62	5763	240,6	4,17	202,1	3,51
Novo mesto	665	5754	239,2	4,16	199,5	3,47
Trebnje	786	5719	240,6	4,21	199,3	3,48
Mozirje	1.360	5678	226,9	4,00	189,1	3,33
Sevnica	311	5669	229,9	4,06	189,7	3,35
Krško	227	5643	223,6	3,96	193,8	3,43
Zagorje ob Savi	45	5642	215,8	3,82	185,8	3,29
Laško	118	5614	225,6	4,02	188,7	3,36
Maribor	47	5526	230,6	4,17	190,2	3,44
Litija	321	5519	218,7	3,96	183,8	3,33
Grosuplje	705	5497	225,1	4,10	187,1	3,40
Brežice	129	5483	219,0	3,99	192,7	3,51
Postojna	164	5432	227,5	4,19	184,6	3,40
Logatec	319	5355	212,3	3,96	179,1	3,34
Radlje ob Dravi	87	5281	204,4	3,87	173,8	3,29
Radovljica	15	5264	216,5	4,11	178,9	3,40
Domžale	132	5150	211,9	4,11	175,9	3,42
Tolmin	966	5130	203,9	3,98	169,7	3,31
Trbovlje	31	5105	208,8	4,09	169,1	3,31
Lenart	14	5061	211,0	4,17	175,9	3,48
Dravograd	36	5050	191,7	3,80	170,0	3,37
Metlika	38	5045	207,5	4,11	168,5	3,34
Ruše	14	5032	205,1	4,08	166,8	3,31
Črnomelj	43	5018	213,1	4,25	175,8	3,50
Ravne na Koroškem	181	5010	190,3	3,80	163,2	3,26
Pesnica	11	4929	197,7	4,01	159,2	3,23
Sežana	67	4897	193,9	3,96	167,9	3,43
Vrhnika	184	4890	197,3	4,03	167,4	3,42
Ilirska Bistrica	67	4763	194,9	4,09	152,4	3,20
Idrija	486	4686	186,4	3,98	151,9	3,24
Ptuj	13	4580	200,9	4,39	161,2	3,52
Nova Gorica	180	4557	176,9	3,88	147,8	3,24
Cerknica	96	4546	184,9	4,07	149,0	3,28

5.3.2 Priraje mleka krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo

Zaradi pomembnosti ohranjanja čiste lisaste pasme v poročilu poleg podatkov o mlečnosti za lisasto pasmo posebej prikazujemo tudi podatke za krave križanke z lisasto pasmo in podatke za obe skupini skupaj. Križanke z lisasto pasmo so rezultat oplemenjevanja krav lisaste pasme s pasmama rdeči holštajn in/ali montbeliard. Delež pasme rdeči holštajn in/ali monbiliard pri teh živalih je lahko od 14 % do 86 %, vsota vseh treh pasem pa je večja kot 87 %. Danes predstavljajo križanke z lisasto pasmo 11,4 % krav v kontroli priraje mleka.

Preglednica 51: Priraje mleka pri kravah lisaste pasme (LS + LSX) po letih
Table 51: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) by years

Leto/ Year	Lisasta pasma/Simmental				Slovenija/Slovenia			
	Št. laktacij/ No. of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Št. laktacij/ No. of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %
2013	30.757	5481	4,05	3,36	79.763	6303	4,01	3,32
2012	32.304	5375	4,05	3,36	82.022	6224	4,00	3,32
2011	32.733	5288	4,04	3,36	81734	6110	3,99	3,32
2010	32.840	5237	4,03	3,34	81.410	6062	3,97	3,30
2009	32.928	5156	4,07	3,35	81.117	6012	4,00	3,31
2008	34.907	5238	4,11	3,31	80.669	6043	4,05	3,26
2007	34.458	5213	4,13	3,28	79.682	6016	4,06	3,25
2006	34.698	5023	4,17	3,29	79.376	5803	4,09	3,26
2005	34.714	4898	4,20	3,33	79.431	5670	4,13	3,28
2003	27.130	4772	4,23	3,38	64.426	5601	4,15	3,33
2001	24.747	4588	4,22	3,39	57.589	5452	4,14	3,34
2000	24.327	4405	4,17	3,38	55.603	5241	4,13	3,34
1995	26.092	3837	3,94	3,24	55.450	4504	3,94	3,20
1990	23.674	3516	3,74	—	50.994	4092	3,74	—
1980	13.968	3667	3,81	—	32.418	3982	3,76	—
1970	3.857	3563	3,79	—	15.084	3564	3,87	—
1960	3.350	2806	3,84	—	10.678	2974	3,79	—
1955	3.958	2444	3,91	—	13.660	2407	3,79	—

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 52: Mlečnost kontroliranih krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo (LS + LSX) v letih 2013 in 2012 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem v letu 2013

Table 52: Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) in 2013 and 2012 in comparison with milk yield of other breeds in 2013

Pasma/Breed	Št. lakt./ No. of lactations	Starost ob telitvi (let)/Age at calving (year)	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation				
			Št. lakt. zaklj./ No. of lactation	Št. molznih dni/Days of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščo be/ Fat %	Beljakovi ne/ Protein %	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat		Beljakovine/ Protein	
									kg	%	kg	%
ČB	32.294	4,08	26514	380	8613	4,04	3,35	7385	293,1	3,97	241,3	3,27
RJ	10.773	4,94	9010	369	6413	4,12	3,46	5554	225,5	4,06	188,3	3,39
LS/Simmental 2013	21.222	4,52	18281	352	5900	4,1	3,43	5283	213,9	4,05	178,2	3,37
LS/Simmental 2012	22.126	4,57	19.218	351	5759	4,09	3,43	5167	209,1	4,05	174,3	3,37
LSX 2013	9.535	4,58	8.245	358	6685	4,12	3,4	5923	240,7	4,06	198,1	3,34
LSX 2012	10.178	4,52	8.726	358	6558	4,12	3,41	5828	237	4,07	195	3,35
LS + LSX 2013	30.757	4,54	26.526	354	6144	4,1	3,42	5481	222,2	4,05	184,3	3,36
LS + LSX 2012	32.304	4,55	27.944	353	6009	4,1	3,42	5375	217,9	4,05	180,8	3,36
CK	23	4,8	22	285	2715	3,86	3,33	2691	103,3	3,84	88,9	3,3
Druge/Others	5916	4,29	5023	362	6883	4,06	3,38	6047	241,6	3,99	200,5	3,32
Slovenija 2013	79.763	4,39	67.095	367	7210	4,07	3,39	6303	252,8	4,01	209,1	3,32
Slovenija 2012	82.022	4,43	68.840	366	7086	4,06	3,39	6224	249,1	4,00	206,7	3,32

Preglednica 53: Mlečnost krav lisaste pasme (LS) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013

Table 53: Milk yield of Simmental breed (LS) by parity, Slovenia 2013

Laktacija/Parity	Št. živali/No. of cows	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/ Milk	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
			kg	kg	%	kg	%
1	6.071	2,38	4981	203,2	4,08	166,8	3,35
2	4.797	3,54	5342	218,5	4,09	183,4	3,43
3	3.907	4,61	5575	226	4,05	187,7	3,37
≥ 4	6.447	7,21	5348	213,2	3,99	179,2	3,35
Skupaj (LS)/Total/(Simmental)	21.222	4,52	5283	213,9	4,05	178,2	3,37

Preglednica 54: Mlečnost križank z lisasto pasmo (LSX) v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013

Table 54: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by parity, Slovenia 2013

Laktacija/Parity	Št. živali/No. of cows	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
			kg	kg	%	kg	%
1	2.537	2,39	5.543	226,1	4,08	184,3	3,33
2	2.217	3,51	5.997	245,4	4,09	203,7	3,4
3	1.614	4,61	6.220	255,1	4,1	208,8	3,36
≥ 4	3.167	7,07	6.023	241,8	4,01	199,6	3,31
Skupaj/Total	9.535	4,58	5.923	240,7	4,06	198,1	3,34

5.3.2.1 Vrhunski dosežki krav lisaste pasme in križank z lisasto pasmo

Preglednica 55: Najboljše krave lisaste pasme (LS) glede na prirajo maščob in beljakovin, Slovenija 2013
Table 55: Top Simmental cows (LS) by protein and fat production, Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire RŠ Ime/Name	Laktacija/ Lact.	Mleko/Milk	Maščobe/Fat	Beljakovine/ Protein	Ma+Be/ F+P	DMT (dni)/ Calving interval (Days)	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name			kg	%	%	kg			
SI 53214953	TONČKA	720627 WATERBERG	5	12557	4,85	3,44	1.040,2	344	Robert ŠČAP	Lendava/Lendva
SI 73558725	LASTA	720702 MADAX	3	15228	3,37	3,4	1.032,1	356	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 93307950	ROSA	120910 HASKO	3	11688	4,68	3,58	965	443	Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi
SI 83672541	LENKA	720649 WEINOLD	2	12261	4,17	3,62	954,5	452	Robert ŠČAP	Lendava/Lendva
SI 83666096	VANA	121206 PADOK	2	11621	4,7	3,51	953,6	532	Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi
SI 63105081	LISKA	720612 RUMBA	5	11027	4,98	3,56	942,3	501	Robert ŠČAP	Lendava/Lendva
SI 03280919	LORA	120736 RELKO	3	11088	4,72	3,47	908	768	Nataša JELOVČAN	Škofja Loka
SI 63675955	SOLEJA	720684 RATGEBER	2	11588	4,3	3,39	890,5	412	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona
SI 72692121	HERA	720686 HERICH	2	11237	4,52	3,37	887,4	418	Franci ZALOKAR	Radovljica
SI 83672541	LENKA	720649 WEINOLD	3	10226	5	3,52	871,2	328	Robert ŠČAP	Lendava/Lendva
SI 93096519	WEMA	121004 HALOK	5	11484	3,94	3,43	846,5	347	Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi
SI 93249803	ANTONIJA	121045 HOLKO	4	9720	4,93	3,73	841,3	434	Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi
SI 53247441	JOLA	121033 HOF	4	11671	3,9	3,3	840,3	382	Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi
SI 62904928	LARA	720582 POLDI	7	11550	3,95	3,31	838,6	322	Robert ŠČAP	Lendava/Lendva
SI 83665095	ČARA	121428 DIRKO	2	10335	4,33	3,7	830,1	537	Milan TACINGER	Ptuj
SI 53484699	LIPA 33	121210 LOMER	2	11689	3,63	3,45	828,1	351	Franc HRIBAR	Ljubljana
SI 73567101	LEPA	720683 MONTE	3	10093	4,51	3,65	823,4	512	Janez BANDUR	Maribor
SI 03354023	MEGA	121116 STREL	4	10574	4,09	3,67	820,1	408	Hilda PASKOLO	Pesnica
SI 13424390	SELA	121178 ETER	3	9616	4,81	3,63	811,5	465	Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi
SI 43102918	ZVEZDA	720548 ASTWEIN	5	11043	4,17	3,18	811,4	448	Marjan MURKO	Ptuj
SI 83427444	LANA	121134 RAGEL	3	11365	3,48	3,66	811,1	380	Marjan MURKO	Ptuj

Preglednica 56: Najboljše krave križanke z lisasto pasmo (LSX) glede na prirajo maščob in beljakovin, Slovenija 2013

Table 56: Top of Crosses with Simmental (LSX) cows by protein and fat production, Slovenia 2013

Krava/Cow			Oče/Sire RŠ Ime/Name	Laktacija/ Lact.	Mleko/Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	DMT (dni)/ Calving interval (Days)	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name	Odstotek krvi Blood percentage %									
SI 13131694	ROLKA	RH - 83 %, LS - 13 %, RW - 4 %	780610 HEIHÖVE 76	5	12662	5,22	3,70	1129,0	367	Slavko STUDEN	Kranj
SI 53438272	ZEBRA 38	LS - 50 %, RH - 50 %	131159 INTER-RED-ET	3	13281	4,02	3,27	968,9	384	Franc HRIBAR	Ljubljana
SI 83177015	SORA	MB - 50 %, LS - 49 %, RH - 1 %	740630 THEODOSIEN	4	10575	4,95	3,89	934,7	429	Frančišek KOLARIČ	Maribor
SI 93675000	ŠIMA	LS - 72 %, RH - 25 %, MB - 3 %	121230 STAS	2	10474	5,21	3,48	910,2	532	Drago CETL	Gornja Radgona
SI 73435765	LIŠA	RH - 51 %, LS - 49 %	121178 ETER	3	12482	3,73	3,53	906,3	396	Rado SENČAR	Gornja Radgona
SI 43429354	ZVONKA	LS - 79 %, RH - 15 %, ČB - 6 %	121177 STRAKO	3	10058	5,48	3,38	891,4	505	Alberto KOCBEK	Lenart
SI 93557650	LEPA	LS - 70 %, RH - 30 %	121178 ETER	3	9760	5,57	3,49	884,3	430	Drago SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 23277221	HANA	LS - 82 %, RH - 18 %	720562 HODSON	3	11642	4,27	3,28	878,6	567	Franci ZALOKAR	Radovljica
SI 33152062	VITARA	RH - 71 %, LS - 29 %	131398 KOMRO-RED	3	12690	3,80	3,11	877,5	428	Štefan VOHAR	Murska Sobota
SI 83360958	BARKA	LS - 75 %, RH - 13 %, MB - 12 %	121388 BONET	3	10772	4,40	3,49	850,0	354	Alberto KOCBEK	Lenart
SI 63095456	MILKA	LS - 78 %, RH - 22 %	121108 REAL	4	11082	4,77	2,85	844,4	536	Tatjana PEVEC	Ormož
SI 02692128	LANA	RH - 58 %, LS - 42 %	780681 LICHTBLICK-RED-ET	3	10351	4,63	3,44	834,4	401	Franci ZALOKAR	Radovljica
SI 33626741	MELI	LS - 69 %, RH - 31 %	121030 HANZI	2	9655	4,96	3,66	832,7	619	Matija LESAR	Ribnica
SI 53601832	CIRA 66	RH - 75 %, LS - 25 %	780707 ELAYO-RED-ET	3	12361	3,77	2,95	830,5	396	Janez TRILLER	Škofja Loka
SI 03672099	BIZA	LS - 84 %, RH - 16 %	121127 STRAH	2	10035	4,93	3,32	827,0	525	Drago CETL	Gornja Radgona
SI 72878549	PANDA	LS - 57 %, RH - 31 %, ČB - 12 %	121230 STAS	6	10806	4,29	3,36	826,7	368	Alberto KOCBEK	Lenart
SI 93430146	LAJKA	LS - 74 %, MB - 25 %, RH - 1 %	720651 VANSTEIN	3	10415	4,60	3,29	821,2	384	Anton HERGAN	Ptuj
SI 63729315	TISA	RH - 51 %, LS - 49 %	131159 INTER-RED-ET	2	11228	3,84	3,44	817,1	351	Venčeslav POTOČNIK	Slovenj Gradec
SI 93143006	ZMAGA III	LS - 71 %, RH - 29 %	121380 PABO	3	9727	5,07	3,33	817,1	501	Jožef SLAVIČ	Ljutomer
SI 93747473	SENA	LS - 84 %, MB - 12 %, RH - 4 %	121236 HORNIST	2	10392	4,14	3,71	815,6	328	Venčeslav POTOČNIK	Slovenj Gradec
SI 23179329	JASA	RH - 52 %, LS - 44 %, AR - 3 %, ČB - 1 %	131087 HILMAR	5	11648	3,99	2,97	810,4	419	Alberto KOCBEK	Lenart

Preglednica 57: Najboljše prvesnice lisaste pasme (LS), Slovenija 2013
 Table 57: Top first lactation of Simmental breed cows (LS), Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire RŠ Ime/Name	Mleko/Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name							
AT 995625717	GLORIA	AT 155016616 RUBENZORI	10795	3,64	3,14	731,2	Franc ŠTUHEC	Ljutomer
SI 23886238	MILA	720763 MANITOBA	10051	3,08	3,37	648,4	Milan ŠKOLIBER	Ormož
SI 13913869	LENTA	720684 RATGEBER	9920	3,82	3,49	725,0	Robert ŠČAP	Lendava/Lendva
SI 43777822	SEKA	720751 MANDELA	9897	3,98	3,68	758,0	Rado LOBNIK	Maribor
SI 93765077	LUPINA	121487 SAJKO	9587	4,22	3,66	754,9	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 03744792	PERGA	121241 EIGER	9245	3,97	3,46	686,5	Franc KRIŽNIK	Šentjur pri Celju
SI 53760375	MICA	121504 LEGO	9177	4,25	3,54	714,8	Boštjan VAMBERGER	Gornja Radgona
SI 13850157	REZA	720686 HERICH	9150	3,25	3,15	585,0	Viljem KUR	Gornja Radgona
SI 73887753	DESA	121236 HORNIST	9134	3,63	3,32	634,8	Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi
SI 93760302	NETKICA	720763 MANITOBA	9100	4,18	3,12	664,0	Marinka RANTAŠA	Gornja Radgona
SI 93826684	NEJŠA	121509 ENIS	9079	3,66	3,17	620,6	Marica ŽIBERT	Zagorje ob Savi
SI 13904885	23	121235 HUMOR	8979	3,41	3,31	603,8	Franc HRIBAR	Ljubljana
SI 63767041	LAMA	720762 IMPOSIUM	8972	3,56	3,53	636,1	Damjan BRAČKO	Gornja Radgona
SI 93760041	JARA	121249 RABIN	8927	4,08	3,31	659,7	Marija GEČ	Ormož
SI 13760537	LILJANA	720686 HERICH	8903	4,20	3,55	689,6	Robert ŠČAP	Lendava/Lendva
SI 63765032	RAMPA	121217 RADIK	8852	3,60	3,55	632,6	Damjna BRAČKO	Gornja Radgona
AT 670464317	KONI	DE 0919979088 ENGADIN	8849	4,05	3,48	666,3	Janez PODKUBOVŠEK	Slovenske Konjice
SI 73840420	JARA	121249 RABIN	8771	3,52	3,37	604,7	Stanislav ŠTEBIH	Ptuj
SI 43767885	RINGA	121206 PADOK	8754	3,73	3,17	603,9	Ivan RAJH	Ormož
SI 83787016	BARETA	720779 RUMDEUTER	8752	3,43	3,47	604,1	Matija ZADR GAL	Kamnik
SI 73805883	VEVERICA 5	720750 RAUF BOLD	8751	3,71	3,45	626,5	Franc JAGODIČ	Šentjur pri Celju

Preglednica 58: Najboljše privesnice križanke z lisasto pasmo (LSX), Slovenija 2013
 Table 58: Top first lactation of Crosses with Simmental (LSX) cows, Slovenia 2013

Krava/Cow			Oče/Sire RŠ Ime/Name	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name	Odstotek krvi Blood percentage %							
SI 03850127	LISA	LS - 75 %, MB - 25 %	121279 FIGO	12182	3,13	3,52	809,2	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 63765018	LOKA	LS - 79 %, RH - 15 %, MB - 6 %	720650 BOSPOR	11433	4,38	3,38	887,2	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 63759398	DRETA	LS - 74 %, RH - 26 %	121230 STAS	11349	3,85	3,68	854,3	Jože HEDL	Radlje ob Dravi
SI 83765078	LATA	LS - 72 %, RH - 28 %	121131 EMAVS	10797	3,95	3,61	816,3	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 43767043	LETA	LS - 74 %, MB - 25 %, RH - 1 %	720682 HUTMANN	10497	3,95	3,41	771,9	Damjnsn BRAČKO	Gornja Radgona
SI 53767011	LOVKA	LS - 65 %, MB - 28 %, RH - 7 %	121199 GARES	10452	3,65	3,45	743,1	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 13744911	VINTETA	LS - 74 %, RH - 26 %	720651 VANSTEIN	10298	3,57	3,53	731,9	Branko ŠTUHEC Marjan	Ljutomer
SI 13615200	VALTRA	RH - 52 %, LS - 48 %	780804 MALVOY-RED-ET	10288	3,87	3,25	732,1	KRAMBERGER	Maribor
SI 93744906	VIDRA	RH - 77 %, LS - 13 %, ČB - 6 %, RW - 4 %	131398 KOMRO-RED	10221	2,85	3,21	619,8	Branko ŠTUHEC	Ljutomer
SI 53755694	CINJA	RH - 64 %, LS - 36 %	131399 FALINDO-RED-ET	10119	3,49	3,19	675,8	Anton ZIDANŠEK	Slovenske Konjice
SI 23804100	SORA	RH - 78 %, LS - 22 %	131398 KOMRO-RED	9907	3,76	3,50	719,8	Andrej ŽNIDARIČ	Ljutomer
SI 93847841	BILA	LS - 74 %, RH - 26 %	121518 VALI	9895	3,50	3,14	657,2	Ivan RAJH	Ormož
SI 53767042	LUŠNA	RH - 50 %, LS - 38 %, MB - 12 %	131399 FALINDO-RED-ET	9873	3,79	3,44	714,0	Damjna BRAČKO	Gornja Radgona
SI 43805707	BISTRA	RH - 63 %, LS - 37 %	181243 JUHER-RED	9602	3,39	3,15	627,8	Božidar BECI	Sevnica
SI 13677880	LITA	LS - 85 %, MB - 12 %, RH - 3 %	720652 ASTERIX	9515	3,81	3,66	711,3	Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona
SI 13924807	KROMA	RH - 80 %, LS - 20 %	131398 KOMRO-RED	9469	3,48	3,26	638,2	Mirko STUDEN	Kranj
SI 83770292	MIRNA	LS - 82 %, RH - 15 %, MB - 3 %	121236 HORNIST	9456	3,86	3,55	701,0	Marta MIKOLIČ	Ptuj
SI 33479549	JELENA	RH - 77 %, LS - 23 %	131159 INTER-RED-ET	9413	4,17	3,33	705,5	Slavko LIČEF	Radovljica
SI 23678000	LEPA	RH - 50 %, LS - 49 %, RW - 1 %	181151 SAS-RED	9198	3,39	3,01	588,9	Irena ZOREC	Ljutomer
SI 33787781	LISKA	LS - 53 %, RH - 47 %	121262 RONER	9085	4,01	3,29	663,7	Franc ERJAVEC	Ljubljana
SI 73804105	ROLA	RH - 73 %, LS - 25 %, RW - 2 %	131397 JALAX - RED - ET	9041	3,71	3,46	648,9	Andrej ŽNIDARIČ	Ljutomer

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 59: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri lisasti pasmi (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013
 Table 59: Top herds with Simmental breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2013

Rejec/Breeder	Upravna enota/Area	Delež LS krav/% of Simmental cows	Št. LS krav/ Number of Simmental cows	Št. vseh krav/Cows (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg	DMT črede (dni)/DMT herds (day)
Robert ŠČAP	Lendava/Lendva	28,1	9	32	10493	4,31	3,51	820,1	414
Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona	41,7	10	24	10222	3,58	3,43	716,4	439
Franc GAŠPER	Radlje ob Dravi	100	31	31	9330	4,02	3,48	699,6	405
Franc HRIBAR	Ljubljana	23,2	16	69	8896	4,14	3,51	681,0	420
Damjan BRAČKO	Gornja Radgona	35,1	13	37	8663	3,68	3,46	618,1	464
Aleksander PESRL	Ormož	89,5	17	19	8509	3,84	3,37	613,4	438
Alberto KOCBEK	Lenart	15,6	10	64	8425	4,17	3,34	632,3	400
Janez PODKUBOVŠEK	Slovenske Konjice	84,2	16	19	8405	3,83	3,46	613,2	415
Venčeslav POTOČNIK	Slovenj Gradec	50,0	9	18	8317	3,62	3,55	596,8	393
Marica ŽIBERT	Zagorje ob Savi	58,1	18	31	8224	3,81	3,50	601,6	436
Anton ZIDANŠEK	Slovenske Konjice	12,5	5	40	8152	3,50	3,50	570,5	424
Andrej PERNIŠEK	Laško	20,7	6	29	8146	3,77	3,38	582,1	383
Boštjan VAMBERGER	Gornja Radgona	58,6	17	29	8053	3,71	3,42	574,2	402
Marjan MURKO	Ptuj	70,5	31	44	7882	3,95	3,45	583,7	383
Marjan KASTELIC	Kranj	23,3	7	30	7874	4,19	3,46	602,4	432
Roman ŠIJANEC	Gornja Radgona	46,7	7	15	7713	4,08	3,35	572,6	485
Marinka RANTAŠA	Gornja Radgona	69,8	30	43	7712	4,02	3,38	570,3	385
Milan KRAJNC	Lenart	100,0	7	7	7711	4,24	3,48	595,1	416
Jožica PŠENIČNIK	Slovenska Bistrica	31,3	5	16	7710	4,10	3,47	583,8	400
Franc ŠTUHEC	Ljutomer	61,8	34	55	7708	3,98	3,6	583,7	432
Jožef BRAČKO	Lenart	66,7	6	9	7686	4,12	3,30	596,9	376

Preglednica 60: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem s križankami z lisasto pasmo (LSX) (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013

Table 60: Top herds of Crosses with Simmental (LSX) cows (min 4 lactations), Slovenia 2013

Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area	Delež LSX krav/% of Simmental cows	Št. LSX krav/ Number of Simmental cows	Št. vseh krav/ Cows (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P kg	DMT črede (dni)/DMT herds (day)
Stanko SENEKOVIČ	Gornja Radgona	58,3	14	24	10395	3,72	3,54	755,03	439
Damjan BRAČKO	Gornja Radgona	64,9	24	37	9707	3,8	3,53	711,46	464
Martin KONEČNIK	Slovenj Gradec	23,8	5	21	9567	3,76	3,21	666,82	397
Alberto KOCBEK	Lenart	40,6	26	64	9192	4,18	3,32	688,94	400
Branko ŠTUHEC	Ljutomer	31	13	42	9184	3,63	3,42	647,41	418
Franci ZALOKAR	Radovljica	32,4	11	34	9050	4,57	3,43	723,85	427
Venčeslav POTOČNIK	Slovenj Gradec	44,4	8	18	8996	3,49	3,54	632,34	393
Marica ŽIBERT	Zagorje ob Savi	25,8	8	31	8706	3,75	3,57	637,06	436
Branko KAUČIČ	Gornja Radgona	57,9	11	19	8593	3,8	3,24	605,53	455
Jakob ŠTER	Kranj	8,2	5	61	8575	3,76	3,16	592,96	400
Marta MIKOLIČ	Ptuj	29	9	31	8386	3,82	3,46	610,13	393
Jure ZAPLOTNIK	Kranj	9	6	67	8375	4,21	3,42	638,95	421
Andrej ŽNIDARIČ	LJUTOMER	73,3	11	15	8331	3,79	3,51	607,85	500
Jože HEDL	Radlje ob Dravi	10,8	11	102	8190	3,85	3,52	603,88	415
Robert ŠČAP	Lendava/Lendva	37,5	12	32	8184	4,01	3,38	604,93	414
Ivan RAJH	Ormož	23,1	6	26	8162	3,66	3,34	571,35	402
Marinka RANTAŠA	Gornja Radgona	30,2	13	43	8156	3,79	3,31	578,58	385
Boštjan VAMBERGER	Gornja Radgona	31	9	29	8150	3,95	3,47	605,39	402
Franc OGRADI	Mozirje	62,5	5	8	8094	4,04	3,24	589,18	424
Andrej HAJŠEK	Slovenska Bistrica	8,3	8	96	8091	4,08	3,40	605,7	434
Mirko STUDEN	Kranj	19,4	6	31	8084	4,17	3,47	618,1	455

5.3.2.2 Prireja mleka krav lisaste pasme (LS) in križank z lisasto pasmo (LSX) po območjih

Preglednica 61: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih, Slovenija 2013

Table 61: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	5.318	4,71	5417	211,9	3,91	180,4	3,33
KR	3.122	4,41	5819	237,1	4,07	194,1	3,34
LJ	4.738	4,5	5239	211,0	4,03	176,7	3,37
MS	6.197	4,5	5575	232,1	4,16	188,2	3,38
NG	451	4,93	4698	185,6	3,95	150,9	3,21
NM	816	4,59	5176	206,3	3,99	172,5	3,33
PT	10.115	4,5	5527	225,1	4,07	187,0	3,38
Skupaj/Total	30.757	4,54	5481	222,2	4,05	184,3	3,36

Preglednica 62: Mlečnost lisastih krav (LS) po zavodih, Slovenija 2013

Table 62: Milk yield of Simmental breed cows (LS) by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	3.717	4,72	5231	204,6	3,91	174,9	3,34
KR	1.594	4,4	5472	221	4,04	182,9	3,34
LJ	3.296	4,52	5090	204,2	4,01	172,2	3,38
MS	3.928	4,4	5326	222	4,17	180,1	3,38
NG	287	5	4562	181,4	3,98	147,4	3,23
NM	560	4,64	4879	192,9	3,95	163,1	3,34
PT	7.840	4,47	5384	219,6	4,08	182,5	3,39
Skupaj/Total	21.222	4,52	5283	213,9	4,05	178,2	3,37

Preglednica 63: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih, Slovenija 2013

Table 63: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	1.601	4,67	5849	228,8	3,91	192,9	3,30
KR	1.528	4,41	6182	253,9	4,11	205,8	3,33
LJ	1.442	4,46	5578	226,7	4,06	187,0	3,35
MS	2.269	4,69	6006	249,6	4,16	202,2	3,37
NG	164	4,81	4936	192,9	3,91	156,9	3,18
NM	256	4,47	5827	235,7	4,05	193,1	3,31
PT	2.275	4,59	6017	244,2	4,06	202,8	3,37
Skupaj/Total)	9.535	4,58	5923	240,7	4,06	198,1	3,34

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013

Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 64: Mlečnost lisastih (LS) krav po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013

Table 64: Milk yield of Simmental breed (LS) cows on family farms by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
CE	3.716	4,72	5231	204,6	3,91	174,9	3,34
KR	1.588	4,4	5472	221	4,04	182,9	3,34
LJ	3.296	4,52	5090	204,2	4,01	172,2	3,38
MS	3.928	4,4	5326	222	4,17	180,1	3,38
NG	287	5	4562	181,4	3,98	147,4	3,23
NM	560	4,64	4879	192,9	3,95	163,1	3,34
PT	7.839	4,47	5384	219,6	4,08	182,5	3,39
Skupaj/Total	21.214	4,52	5283	213,9	4,05	178,2	3,37

Preglednica 65: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013

Table 65: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
CE	1.601	4,67	5849	228,8	3,91	192,9	3,3
KR	1.507	4,41	6183	253,8	4,1	205,8	3,33
LJ	1.442	4,46	5578	226,7	4,06	187	3,35
MS	2.269	4,69	6006	249,6	4,16	202,2	3,37
NG	164	4,81	4936	192,9	3,91	156,9	3,18
NM	256	4,47	5827	235,7	4,05	193,1	3,31
PT	2.274	4,59	6017	244,2	4,06	202,8	3,37
Skupaj/Total	9.513	4,58	5922	240,7	4,06	198	3,34

Preglednica 66: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013

Table 66: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows on family farms by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
CE	5.317	4,71	5417	211,9	3,91	180,4	3,33
KR	3.095	4,41	5819	237	4,07	194,1	3,34
LJ	4.738	4,5	5239	211	4,03	176,7	3,37
MS	6.197	4,5	5575	232,1	4,16	188,2	3,38
NG	451	4,93	4698	185,6	3,95	150,9	3,21
NM	816	4,59	5176	206,3	3,99	172,5	3,33
PT	10.113	4,5	5527	225,1	4,07	187	3,38
Skupaj/Total	30.727	4,54	5481	222,2	4,05	184,3	3,36

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013

Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 67: Mlečnost krav lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013
Table 67: Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Jesenice	56	6647	249,9	3,76	217,7	3,28
Kranj	1.276	6207	256,5	4,13	210,4	3,39
Ribnica	83	6183	252,7	4,09	212,2	3,43
Gornja Radgona	1.641	6169	254,5	4,13	207,9	3,37
Radovljica	306	6007	242,8	4,04	196,4	3,27
Slovenske Konjice	1.128	5826	227,7	3,91	196,7	3,38
Ljutomer	1.382	5759	241,0	4,18	196,2	3,41
Slovenska Bistrica	1.467	5743	230,9	4,02	194,8	3,39
Slovenj Gradec	387	5699	222,3	3,90	188,5	3,31
Ptuj	2.386	5612	232,1	4,14	191,3	3,41
Lendava/Lendva	219	5595	236,2	4,22	190,0	3,40
Maribor	1.412	5589	228,0	4,08	189,5	3,39
Ormož	1.399	5562	232,0	4,17	189,3	3,40
Kamnik	470	5554	225,2	4,06	189,1	3,40
Zagorje ob Savi	272	5537	217,4	3,93	186,0	3,36
Žalec	361	5507	219,9	3,99	180,4	3,28
Radlje ob Dravi	832	5506	215,8	3,92	184,7	3,35
Postojna	47	5496	215,2	3,92	182,3	3,32
Trebnje	215	5490	221,2	4,03	185,1	3,37
Domžale	731	5453	219,9	4,03	184,0	3,37
Velenje	137	5436	213,9	3,94	180,5	3,32
Trzin	16	5424	217,4	4,01	175,3	3,23
Škofja Loka	1.468	5416	218,7	4,04	178,8	3,30
Novo mesto	211	5410	221,6	4,10	181,6	3,36
Ruše	245	5404	211,5	3,91	179,8	3,33
Laško	421	5382	210,2	3,91	176,6	3,28
Mozirje	172	5330	206,2	3,87	173,7	3,26
Lenart	1.607	5287	215,8	4,08	177,3	3,35
Krško	104	5277	201,5	3,82	176,6	3,35
Šentjur pri Celju	919	5272	207,7	3,94	175,5	3,33
Šmarje pri Jelšah	1.260	5259	203,6	3,87	176,6	3,36
Ljubljana	1.774	5226	212,9	4,07	176,6	3,38
Pesnica	745	5204	206,8	3,97	174,0	3,34
Metlika	25	5162	204,9	3,97	170,2	3,30
Sevnica	102	5160	207,1	4,01	169,5	3,28
Murska Sobota	2.966	5158	215,2	4,17	173,4	3,36
Ravne na Koroškem	97	5136	195,7	3,81	165,4	3,22
Celje	270	5117	208,5	4,07	171,3	3,35
Grosuplje	592	5097	205,0	4,02	172,6	3,39
Črnomelj	11	5071	197,4	3,89	169,4	3,34
Litija	337	5062	202,7	4,00	168,8	3,33
Dravograd	182	4879	184,2	3,78	159,8	3,27
Idrija	219	4736	186,7	3,94	150,1	3,17
Ilirska Bistrica	53	4677	186,2	3,98	152,7	3,26
Vrhnika	226	4653	180,0	3,87	157,7	3,39
Logatec	152	4620	175,1	3,79	148,2	3,21
Nova Gorica	14	4423	181,9	4,11	143,9	3,25
Tolmin	74	4361	172,3	3,95	138,0	3,16
Brežice	148	4337	166,7	3,84	141,3	3,26
Cerknica	64	4319	178,0	4,12	140,2	3,25
Ajdovščina	40	4311	170,4	3,95	141,9	3,29
Trbovlje	14	4277	175,5	4,10	143,5	3,36
Hrastnik	17	4228	167,7	3,97	139,1	3,29

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 68: Mlečnost krav lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013
Table 68: Milk yield of Simmental breed (LS) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Ribnica	64	6082	249,2	4,10	209,5	3,44
Gornja Radgona	922	5864	242,9	4,14	198,2	3,38
Kranj	586	5797	237,9	4,10	197,9	3,41
Slovenske Konjice	871	5708	223,7	3,92	193,2	3,38
Jesenice	11	5617	210,1	3,74	184,3	3,28
Slovenska Bistrica	970	5546	222,5	4,01	188,9	3,41
Lendava/Lendva	141	5523	232,6	4,21	188,2	3,41
Radovljica	128	5496	216,7	3,94	177,2	3,22
Ptuj	1845	5472	226,1	4,13	186,7	3,41
Ormož	1198	5467	228,7	4,18	186,2	3,41
Ljutomer	869	5466	229,3	4,20	186,5	3,41
Kamnik	328	5452	221,5	4,06	186,5	3,42
Zagorje ob Savi	215	5450	213,4	3,92	183,3	3,36
Radlje ob Dravi	654	5417	213,2	3,94	182,0	3,36
Maribor	1017	5380	219,3	4,08	182,4	3,39
Slovenj Gradec	217	5379	208,2	3,87	179,9	3,34
Žalec	236	5259	210,8	4,01	172,6	3,28
Škofja Loka	864	5249	210,5	4,01	173,7	3,31
Ruše	182	5243	205,3	3,91	174,8	3,33
Domžale	434	5220	207,7	3,98	176,9	3,39
Lenart	1352	5178	211,9	4,09	173,9	3,36
Šmarje pri Jelšah	1003	5146	199,1	3,87	173,1	3,36
Pesnica	597	5140	204,3	3,98	172,2	3,35
Postojna	25	5139	200,5	3,90	172,0	3,35
Novo mesto	151	5136	210,5	4,10	172,9	3,37
Laško	270	5100	197,8	3,88	168,9	3,31
Celje	233	5098	207,3	4,07	170,7	3,35
Trebnje	134	5094	203,4	3,99	174,3	3,42
Mozirje	121	5092	196,1	3,85	166,7	3,27
Ljubljana	1219	5081	206,2	4,06	172,5	3,39
Metlika	14	5062	200,9	3,97	165,8	3,27
Krško	75	5038	188,4	3,74	167,0	3,32
Velenje	60	5011	196,8	3,93	168,7	3,37
Murska Sobota	2007	5004	208,4	4,16	168,5	3,37
Šentjur pri Celju	587	4982	196,0	3,93	165,8	3,33
Grosuplje	459	4950	199,5	4,03	167,9	3,39
Litija	243	4835	192,8	3,99	161,4	3,34
Ravne na Koroškem	46	4749	183,7	3,87	154,3	3,25
Sevnica	65	4706	187,3	3,98	154,6	3,28
Ilirska Bistrica	43	4641	186,8	4,02	152,4	3,28
Idrija	114	4639	184,6	3,98	147,8	3,19
Logatec	99	4553	172,2	3,78	147,1	3,23
Vrhnik	161	4552	174,0	3,82	152,9	3,36
Dravograd	92	4498	169,6	3,77	149,0	3,31
Nova Gorica	13	4450	184,8	4,15	144,9	3,26
Hrastnik	14	4449	174,5	3,92	146,0	3,28
Ajdovščina	29	4302	171,1	3,98	142,7	3,32
Tolmin	60	4262	167,9	3,94	135,2	3,17
Brežice	114	4249	162,6	3,83	138,7	3,26
Cerknica	44	4210	171,6	4,08	135,5	3,22

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 69: Mlečnost krav križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013

Table 69: Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) cows by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Jesenice	45	6899	259,6	3,76	225,9	3,27
Gornja Radgona	719	6561	269,4	4,11	220,2	3,36
Kranj	690	6556	272,4	4,15	221,1	3,37
Ribnica	19	6523	264,6	4,06	221,2	3,39
Radovljica	178	6374	261,7	4,11	210,3	3,3
Ljutomer	513	6254	260,8	4,17	212,7	3,40
Slovenske Konjice	257	6226	241,4	3,88	208,7	3,35
Trebnje	81	6144	250,8	4,08	202,9	3,3
Ormož	201	6128	251,8	4,11	208,3	3,4
Maribor	395	6127	250,4	4,09	207,6	3,39
Slovenska Bistrica	497	6126	247,3	4,04	206,4	3,37
Slovenj Gradec	170	6108	240,2	3,93	199,5	3,27
Novo mesto	60	6100	249,5	4,09	203,6	3,34
Ptuj	541	6090	252,7	4,15	206,9	3,40
Žalec	125	5976	237,1	3,97	195,3	3,27
Sevnica	37	5957	241,7	4,06	195,7	3,28
Postojna	22	5901	231,9	3,93	194,0	3,29
Krško	29	5896	235,4	3,99	201,2	3,41
Mozirje	51	5895	230,2	3,90	190,1	3,22
Laško	151	5886	232,3	3,95	190,3	3,23
Ruše	63	5870	229,6	3,91	194,0	3,30
Zagorje ob Savi	57	5865	232,1	3,96	196,1	3,34
Lenart	255	5864	236,4	4,03	195,4	3,33
Radlje ob Dravi	178	5832	225,4	3,86	194,6	3,34
Domžale	297	5792	237,7	4,10	194,3	3,35
Kamnik	142	5790	233,8	4,04	195,0	3,37
Šentjur pri Celju	332	5785	228,4	3,95	192,6	3,33
Velenje	77	5768	227,3	3,94	189,8	3,29
Lendava/Lendva	78	5726	242,7	4,24	193,3	3,38
Šmarje pri Jelšah	257	5699	221,2	3,88	190,2	3,34
Škofja Loka	604	5654	230,3	4,07	186,0	3,29
Litija	94	5651	228,4	4,04	187,9	3,32
Tržič	11	5636	232,2	4,12	181,4	3,22
Grosuplje	133	5604	224,1	4,00	188,7	3,37
Ljubljana	555	5544	227,4	4,10	185,8	3,35
Ravne na Koroškem	51	5485	206,6	3,77	175,5	3,20
Murska Sobota	959	5479	229,3	4,19	183,7	3,35
Pesnica	148	5464	217,0	3,97	180,9	3,31
Metlika	11	5289	210,1	3,97	175,8	3,32
Dravograd	90	5268	199,2	3,78	170,8	3,24
Celje	37	5235	215,9	4,12	175,0	3,34
Vrhnika	65	4901	194,7	3,97	169,6	3,46
Idrija	105	4842	189,1	3,91	152,6	3,15
Tolmin	14	4783	191,2	4,00	149,7	3,13
Logatec	53	4746	180,4	3,80	150,3	3,17
Brežice	34	4634	180,5	3,90	149,8	3,23
Cerknica	20	4560	192,1	4,21	150,6	3,30
Ajdovščina	11	4335	168,7	3,89	139,8	3,23

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 70: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS + LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013

Table 70: *Milk yield of first lactation cows of Simmental breed population (LS + LSX) by regions (min.10 lactations), Slovenia 2013*

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Ribnica	18	6031	254,4	4,22	212,2	3,52
Gornja Radgona	512	5782	239,9	4,15	193,3	3,34
Kranj	373	5704	234,5	4,11	193,2	3,39
Slovenske Konjice	309	5647	221,8	3,93	190,2	3,37
Radovljica	82	5464	222,2	4,07	177,6	3,25
Ljutomer	434	5415	226,8	4,19	184,3	3,40
Lendava/Lendva	65	5365	222,3	4,14	179,8	3,35
Slovenj Gradec	94	5355	206,8	3,86	175,5	3,28
Slovenska Bistrica	427	5351	215,1	4,02	180,0	3,36
Ptuj	744	5293	221,8	4,19	179,0	3,38
Kamnik	129	5265	216,0	4,10	179,5	3,41
Ormož	425	5227	220,2	4,21	176,6	3,38
Domžale	215	5222	215,0	4,12	176,8	3,39
Zagorje ob Savi	75	5220	208,6	4,00	176,8	3,39
Maribor	411	5189	211,5	4,08	172,7	3,33
Mozirje	45	5178	201,6	3,89	165,8	3,20
Laško	91	5166	203,1	3,93	168,5	3,26
Žalec	111	5132	204,2	3,98	167,7	3,27
Trebnje	55	5093	204,9	4,02	171,3	3,36
Velenje	50	5089	199,4	3,92	169,7	3,34
Krško	25	5057	193,9	3,84	170,1	3,36
Šentjur pri Celju	281	5000	197,5	3,95	166,3	3,33
Lenart	381	4998	205,1	4,10	164,1	3,28
Novo mesto	51	4989	207,1	4,15	167,8	3,36
Škofja Loka	443	4987	203,2	4,08	164,1	3,29
Celje	74	4984	199,0	3,99	164,5	3,30
Murska Sobota	709	4925	206,2	4,19	163,9	3,33
Pesnica	186	4925	196,8	4,00	161,2	3,27
Metlika	13	4909	199,0	4,05	159,6	3,25
Radlje ob Dravi	210	4904	192,7	3,93	163,7	3,34
Sevnica	26	4863	194,8	4,01	159,5	3,28
Šmarje pri Jelšah	322	4854	190,2	3,92	161,7	3,33
Ljubljana	539	4836	197,6	4,09	162,9	3,37
Ravne na Koroškem	24	4800	183,1	3,82	150,7	3,14
Ruše	58	4742	190,1	4,01	156,7	3,30
Litija	92	4660	189,8	4,07	155,7	3,34
Grosuplje	164	4647	188,7	4,06	156,9	3,38
Vrhnika	65	4424	177,5	4,01	151,7	3,43
Ajdovščina	12	4369	173,1	3,96	140,9	3,23
Idrija	52	4253	167,1	3,93	131,0	3,08
Dravograd	42	4246	168,7	3,97	137,1	3,23
Logatec	48	4142	157,2	3,79	131,1	3,17
Brežice	42	4070	155,2	3,81	130,8	3,21
Tolmin	20	4005	156,5	3,91	124,2	3,10
Cerknica	14	3812	154,9	4,06	123,1	3,23

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 71: Mlečnost prvesnic lisaste pasme (LS) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013
 Table 71: Milk yield of first lactation cows of Simmental breed (LS) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
Ribnica	13	6159	254,0	4,12	216,5	3,52
Slovenske Konjice	234	5540	218,5	3,94	187,0	3,38
Gornja Radgona	329	5538	231,6	4,18	185,6	3,35
Lendava/Lendva	40	5420	221,5	4,09	182,9	3,37
Kranj	179	5370	218,9	4,08	183,5	3,42
Zagorje ob Savi	56	5277	211,7	4,01	180,5	3,42
Ljutomer	300	5219	219,8	4,21	178,2	3,42
Kamnik	91	5188	211,7	4,08	177,9	3,43
Ptuj	594	5172	215,6	4,17	174,6	3,38
Slovenska Bistrica	288	5117	205,0	4,01	173,1	3,38
Ormož	374	5117	217,1	4,24	172,9	3,38
Radovljica	38	5050	202,1	4,00	161,4	3,20
Domžale	125	5047	203,5	4,03	171,8	3,40
Maribor	300	5022	203,9	4,06	166,6	3,32
Mozirje	26	5005	198,4	3,96	162,7	3,25
Škofja Loka	256	4983	200,4	4,02	164,0	3,29
Celje	70	4950	197,5	3,99	163,7	3,31
Lenart	336	4948	204,3	4,13	162,1	3,28
Slovenj Gradec	47	4916	190,3	3,87	165,1	3,36
Žalec	65	4903	199,9	4,08	160,1	3,26
Pesnica	152	4841	193,6	4,00	158,6	3,28
Murska Sobota	511	4825	200,7	4,16	160,2	3,32
Krško	15	4812	181,2	3,77	158,0	3,28
Laško	54	4802	187,0	3,89	157,4	3,28
Velenje	19	4769	183,2	3,84	160,7	3,37
Šmarje pri Jelšah	268	4769	186,8	3,92	159,1	3,34
Radlje ob Dravi	166	4724	186,8	3,95	157,9	3,34
Ljubljana	388	4694	191,6	4,08	159,4	3,40
Ruše	45	4688	189,3	4,04	155,7	3,32
Trebnje	35	4685	187,2	4,00	159,6	3,41
Šentjur pri Celju	186	4679	184,9	3,95	155,4	3,32
Novo mesto	37	4487	186,4	4,15	152,1	3,39
Litija	69	4460	182,5	4,09	148,6	3,33
Grosuplje	119	4412	180,9	4,10	150,4	3,41
Dravograd	16	4368	173,6	3,97	142,1	3,25
Vrhnika	44	4320	171,7	3,98	147,1	3,40
Sevnica	16	4181	163,4	3,91	134,8	3,22
Logatec	31	4025	151,9	3,78	129,0	3,2
Brežice	35	3984	151,9	3,81	128,3	3,22
Idrija	24	3984	163,6	4,11	124,5	3,12
Tolmin	16	3953	155,2	3,93	122,4	3,10
Cerknica	12	3643	148,8	4,09	119,3	3,28

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 72: Mlečnost prvesnic križank z lisasto pasmo (LSX) po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013

Table 72: *Milk yield of first lactation cows of Crosses with Simmental (LSX) by regions (min. 10 lactations), Slovenia 2013*

Upravna enota/Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein Kg	Beljakovine/Protein %
Novo mesto	14	6315	262,0	4,15	209,4	3,32
Gornja Radgona	183	6223	254,7	4,09	207,2	3,33
Ormož	51	6033	242,9	4,03	203,7	3,38
Kranj	194	6012	249,0	4,14	202,1	3,36
Slovenske Konjice	75	5980	232,3	3,88	200,2	3,35
Ljutomer	134	5856	242,5	4,14	198,0	3,38
Slovenska Bistrica	139	5835	235,8	4,04	194,2	3,33
Radovljica	44	5821	239,6	4,12	191,6	3,29
Trebnje	20	5809	235,9	4,06	191,7	3,30
Slovenj Gradec	47	5795	223,4	3,86	185,8	3,21
Ptuj	150	5773	246,4	4,27	196,4	3,40
Laško	37	5698	226,7	3,98	184,7	3,24
Maribor	111	5641	232,1	4,11	189,0	3,35
Šentjur pri Celju	95	5629	222,1	3,95	187,7	3,33
Radlje ob Dravi	44	5583	214,9	3,85	185,3	3,32
Domžale	90	5466	231,0	4,23	183,9	3,36
Žalec	46	5457	210,3	3,85	178,4	3,27
Kamnik	38	5450	226,4	4,15	183,3	3,36
Mozirje	19	5415	206,0	3,80	170,1	3,14
Lenart	45	5373	210,9	3,93	179,1	3,33
Pesnica	34	5300	211,5	3,99	172,7	3,26
Velenje	31	5286	209,4	3,96	175,3	3,32
Šmarje pri Jelšah	54	5278	207,2	3,93	174,2	3,30
Lendava/Lendva	25	5276	223,6	4,24	174,8	3,31
Grosuplje	45	5269	209,3	3,97	174,2	3,31
Litija	23	5261	211,7	4,02	176,8	3,36
Ljubljana	151	5201	213,2	4,10	172,0	3,31
Murska Sobota	198	5184	220,7	4,26	173,5	3,35
Ravne na Koroškem	15	5076	188,1	3,71	158,2	3,12
Zagorje ob Savi	19	5054	199,4	3,94	166,0	3,28
Škofja Loka	187	4992	207,2	4,15	164,4	3,29
Ruše	13	4930	193,0	3,91	160,2	3,25
Vrhnika	21	4642	189,6	4,08	161,3	3,48
Idrija	28	4484	170,1	3,79	136,7	3,05
Logatec	17	4355	166,7	3,83	135,1	3,10
Dravograd	26	4171	165,7	3,97	134,0	3,21

5.3.3 Prireja mleka krav črno-bele pasme

Preglednica 73: Prireja mleka krav črno-bele pasme po letih
Table 73: Milk yield of Holstein cows by years

Leto/ Year	Črno-bela/Holstein				Slovenija/Slovenia			
	Št. lakt. zaklj./No. of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Št. lakt. zaklj./No. of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %
2013	32.294	7385	3,97	3,27	79.673	6304	4,01	3,3
2012	32.316	7345	3,95	3,27	82.022	6224	4,00	3,32
2011	31.529	7226	3,93	3,27	81.734	6110	3,99	3,32
2010	30.996	7191	3,91	3,25	81.410	6062	3,97	3,30
2009	30.575	7188	3,93	3,25	81.117	6012	4,00	3,31
2008	30.048	7247	3,98	3,21	80.669	6043	4,05	3,26
2007	29.439	7204	3,98	3,20	79.682	6016	4,06	3,25
2006	28.734	6978	4,02	3,20	79.376	5802	4,09	3,26
2005	28.183	6857	4,07	3,22	79.431	5670	4,13	3,28
2003	22.014	6858	4,09	3,26	64.426	5601	4,15	3,33
2001	18.484	6860	4,07	3,28	57.589	5452	4,14	3,34
2000	17.164	6633	4,05	3,28	55.603	5241	4,13	3,34
1995	14.358	5930	3,92	3,14	55.450	4504	3,94	3,20
1990	11.623	5489	3,65	—	50.994	4092	3,74	—
1980	7.560	4762	3,72	—	32.418	3982	3,76	—
1975	4.825	4359	3,69	—	18.350	3853	3,75	—
1970	3.017	4010	3,79	—	15.084	3564	3,87	—
1960	334	2697	3,68	—	10.678	2974	3,79	—

Preglednica 74: Mlečnost kontroliranih krav črno-bele pasme v letih 2013 in 2012 v primerjavi z mlečnostjo drugih pasem/križanji v letu 2013

Table 74: Milk yields of Holstein breed in 2013 and 2012 in comparison with milk yield of other breeds/crosses in 2013

Pasma/ Breed	Št. lakt./ No. of lactation	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation				
			Št. lakt./ No. of lactation	Št. molznih dni/Days of lactations	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Mleko/ Milk kg	Maščobe/Fat		Beljakovine/Protein	
									kg	%	kg	%
LS	21.222	4,52	18281	352	5900	4,1	3,43	5283	213,9	4,05	178,2	3,37
LSX	9.535	4,58	8245	358	6685	4,12	3,4	5923	240,7	4,06	198,1	3,34
LS + LSX	30.757	4,54	26526	354	6144	4,1	3,42	5481	222,2	4,05	184,3	3,36
ČB/Holstein 2012	32.316	4,13	26.324	380	8.538	4,02	3,35	7.345	290,2	3,93	240,3	3,27
ČB/Holstein 2013	32.294	4,08	26514	380	8613	4,04	3,35	7385	293,1	3,97	241,3	3,27
RJ	10.773	4,94	9010	369	6413	4,12	3,46	5554	225,5	4,06	188,3	3,39
CK	23	4,8	22	285	2715	3,86	3,33	2691	103,3	3,84	88,9	3,3
Druge/Others	5.916	4,29	5023	362	6883	4,06	3,38	6047	241,6	3,99	200,5	3,32
Slovenija 2013	79.763	4,39	67095	367	7210	4,07	3,39	6303	252,8	4,01	209,1	3,32
Slovenija 2012	82.022	4,43	68.840	366	7086	4,06	3,39	6224	249,1	4	206,7	3,32

Preglednica 75: Mlečnost krav črno-bele pasme v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013

Table 75: Milk yield of Holstein cows by parity, Slovenia 2013

Laktacija/Parity	Št. živali/ No. of cows	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
1	11038	2,35	6835	270,4	3,96	222,8	3,26
2	8301	3,56	7583	302,1	3,98	251,1	3,31
3	5767	4,69	7857	313	3,98	257,1	3,27
>=4	7188	6,87	7624	301,7	3,96	245,6	3,22
Skupaj/Total	32294	4,08	7385	293,1	3,97	241,3	3,27

5.3.3.1 Vrhunski dosežki krav črno-bele pasme

Preglednica 76: Črede z najvišjim hlevskim povprečjem pri črno-beli pasmi (najmanj 4 laktacije), Slovenija 2013

Table 76: Top herds with Holstein breed cows (min 4 lactations), Slovenia 2013

Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area	Delež ČB krav/% of Holstein cows	Št. ČB krav/ Number of Holstein cows	Št. vseh krav/Cows (total)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	DMT črede (dni)/DMT herds (Day)
Miroslav PETROVIČ	Maribor	100,0	35	35	11931	3,77	3,21	833,22	440
Slavko STUDEN	Kranj	63,6	14	22	10878	4,18	3,29	813,47	399
Franc FIRM	Litija	89,2	33	37	10567	3,67	3,18	723,62	456
Alberto KOCBEK	Lenart	25,0	16	64	10456	3,94	3,26	752,46	400
Tomaž MIS	Ljubljana	100,0	75	75	10370	4,07	3,28	761,23	485
Franc HRIBAR	Ljubljana	59,4	41	69	10312	4,07	3,46	776,73	420
Franc JAGODIČ	Šentjur pri Celju	13,5	5	37	10252	3,66	3,17	699,92	421
Janez ZUPAN	Radovljica	100,0	64	64	10247	4,68	3,31	819,29	502
Alojz VERNIK	Maribor	50,9	27	53	10197	3,33	3,21	666,58	406
Anton DOLENC	Radovljica	98,7	75	76	10191	4,03	3,38	755,07	525
Ciril VEHOVEC	Kranj	100,0	23	23	10068	3,8	3,24	708,75	495
Franci ZALOKAR	Radovljica	52,9	18	34	10021	4,16	3,2	737,09	427
Jakob ŠTER	Kranj	85,2	52	61	10018	3,79	3,12	691,65	400
Matej PURGAR	Kranj	100,0	50	50	9997	3,62	3,27	689,63	425
Zdenka PEVEC VOGA	Šentjur pri Celju	91,5	43	47	9985	4,02	3,48	748,01	402
Vekoslav ŽITEK	Ljutomer	100,0	5	5	9957	5,63	3,32	891,16	720
Franc ZAGOŽEN	Mozirje	89,7	26	29	9912	4,08	3,3	731,93	481
Anton ZIDAR	Ribnica	100,0	35	35	9912	3,88	3,45	726,64	479
Slavko LIČEF	Radovljica	77,8	14	18	9901	4,11	3,12	716,06	393
Alojz LOGAR	Kranj	95,9	47	49	9857	4,62	3,3	781,11	427
Jože VOVK	Novo mesto	88,0	22	25	9856	4,1	3,31	730,95	423

Preglednica 77: Najboljše prvesnice črno-bele pasme, Slovenija 2013

Table 77: Top first lactation cows of Holstein breed, Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire RŠ Ime/Name	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/ Area
ID	Ime/ Name							
SI 83740116	LAVA	780794 TOYSTORY-ET	14355	3,45	3,42	985,7	Anton ZIDAR	Ribnica
SI 03843671	KLARA	780677 JEFFERSON-ET	12708	3,67	3,32	888,1	Andrej HAJŠEK	Slovenska Bistrica
SI 73815356	FRIZA 33	780734 NOVIZE	12538	3,25	3,13	800,4	PEVEC VOGA	Šentjur pri Celju
SI 53777773	ROSA	131293 BREF	12435	3,51	2,86	791,5	Miroslav PETROVIČ	Maribor
SI 13692539	ŠPELA	131223 ADI	12265	4,23	2,92	876,5	Branko MLAKAR	Maribor
SI 23922835	GRETA	780790 MINISTER	12072	2,78	3,25	728,3	Matej PURGAR	Kranj
SI 13637035	DANA 35	780732 LAUDAN	11811	3,57	2,98	773,9	Tomaž MIS	Ljubljana
SI 03772209	MONIKA	131259 FLES	11795	4,34	3,19	888,6	Alberto KOCBEK	Lenart
SI 83840412	ZILA	131550 GORNI	11769	4,8	3,35	959,1	Alberto KOCBEK	Lenart
SI 42694212	TUBA 12	780806 BOOSTER	11767	4,59	3,12	908,1	Janez ZUPAN	Radovljica
SI 53764771	FLORA 19	131514 MILKBOY	11657	4,18	3,09	847,8	Franc ŠUTJA	Gotnja Radgona
SI 23805682	SRNA	780792 DOLCH	11566	2,96	3,06	697,1	Simon STIBILJ	Ajdovščina
SI 03759480	ALYA	780723 FORD	11519	3,15	3,23	735,1	Jože ŠILER	Ruše
SI 73779292	SOLA	780837 JUWEL	11518	3,6	3,19	782,6	Milan STRMŠEK	Ptuj
SI 43831054	ZARJA	131204 MUNDO	11508	3,12	2,96	699,2	Firm FIRM	Litija
SI 53764472	POLONA 25	131237 ASCO	11453	4,61	3,24	899,5	Franc ŠUTJA	Gornja Radgona
SI 13921811	HIBRA	780837 JUWEL	11441	3,43	3,03	739,8	Jakob ŠTER	Kranj
SI 13781828	DRINA	780794 TOYSTORY-ET	11434	3,41	3,11	746,1	Anton ZIDAR	Ribnica
SI 53922454	DRETA	131543 JEDO-ET	11428	2,57	2,82	616,1	Matej PURGAR	Kranj
SI 13622574	ASTA 1	131251 ADIS	11418	4,23	3,48	880,3	Alojz LOGAR	Kranj
SI 93907275	SENDI	780665 CANVAS	11368	3,58	3,5	804,9	Anton ZIDAR	Ribnica

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
 Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 78: Najboljše krave črno-bele pasme glede na prirejo maščob in beljakovin, Slovenija 2013
 Table 78: Top Holstein cows by fat and protein production, Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire	Lakta- cija/ Lact.	Mleko/ Milk kg	Maš- čobe/ Fat %	Belja- kovine/ Protein %	Ma+ Be/ F+P kg	Rejec/Breeder	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name	ID							
SI 13425133	DEŽA	131085 ADELHI	3	16058	4,20	3,09	1170,8	Miroslav PETROVIČ	Maribor
SI 82691662	PEGA	131399 FALINDO-RED-ET	3	12349	5,90	3,55	1167,7	ZUPAN	Radovljica
SI 43428205	OLGA	131157 RUBEN	3	14899	4,18	3,35	1121,7	Miroslav PETROVIČ	Maribor
SI 63376883	BRAJDA 48	130984 JAMNIK	3	13186	5,46	3,04	1121,0	Alojz LOGAR	Kranj
SI 13625041	MANA 38	131251 ADIS	2	13843	4,77	3,20	1102,1	Alojz LOGAR	Kranj
SI 13663306	ESENCA	131387 FINLI	2	16964	3,37	3,11	1100,2	Miroslav PETROVIČ	Maribor
SI 93161088	ŠIBA 64	131154 CARGO	3	14266	4,11	3,59	1098,8	Franc HRIBAR	Ljubljana
SI 73242523	OLJKA	131085 ADELHI	4	15531	3,93	3,12	1095,4	Miroslav PETROVIČ	Maribor
SI 12692309	TIKA	780708 PANDOLF-ET	3	11618	5,56	3,69	1074,1	Janez ZUPAN	Radovljica
SI 93249243	MULA	131077 KORSA	4	11272	5,95	3,48	1063,1	Andrej ŠVAJGER	Ptuj
SI 82692292	ALEKSA	780668 ALEXANDER	2	11822	5,87	3,10	1059,9	Janez ZUPAN	Radovljica
SI 23310966	OMA	131158 CESTA-ET	4	14721	4,14	3,03	1054,8	Miroslav PETROVIČ	Maribor
SI 63302264	DIMA	131076 LUDGER	3	11458	5,57	3,60	1050,8	Jožef ORTHABER	Slovenska Bistrica
SI 02690999	TANNA	780483 BELLWOOD-ET	3	13754	4,63	2,97	1045,9	Janez ZUPAN	Radovljica
SI 13228163	JANA 30	130980 JAN	4	12191	5,23	3,34	1044,9	Janez KRAMAR	Novo mesto
SI 53622556	BRENTA 28	131251 ADIS	2	12735	4,93	3,27	1044,2	Alojz LOGAR	Kranj
SI 32691667	FANČI	131085 ADELHI	3	12723	5,03	3,11	1036,5	Janez ZUPAN	Radovljica
SI 93051398	FARA	131294 LAN	4	12857	4,88	3,17	1035,0	Denis PINTARIČ	Ptuj
SI 13265094	CINJA 28	130932 HUNDI	3	13111	4,46	3,43	1033,9	Zdenka PEVEC VOGA	Šentjur pri Celju
SI 43622557	MEKA 9	131251 ADIS	2	14501	3,96	3,16	1032,1	Alojz LOGAR	Kranj
SI 23230833	BUNA 9	131394 GODZILLA-ET	4	12280	4,67	3,68	1025,4	Franc HRIBAR	Ljubljana

5.3.3.2 Prireja mleka krav črno-bele pasme po območjih

Preglednica 79: Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2013

Table 79: Milk yield of Holstein cows by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/ No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	5.164	4,12	7218	281,4	3,90	234,2	3,24
KR	6.999	4,00	7694	309,8	4,03	250,7	3,26
LJ	6.535	4,12	7202	280,1	3,89	234,5	3,26
MS	588	4,16	7420	299,3	4,03	245,1	3,30
NG	880	4,69	6408	241,4	3,77	202,1	3,15
NM	5049	4,03	7266	292,4	4,02	238,9	3,29
PT	7.079	4,05	7575	303,7	4,01	249,7	3,30
Skupaj/Total	32.294	4,08	7385	293,1	3,97	241,3	3,27

Preglednica 80: Mlečnost krav črno-bele pasme po zavodih na družinskih kmetijah, Slovenija 2013

Table 80: Milk yield of Holstein cows on family farms by regions, Slovenia 2013

Zavod/Region	Št. laktacij/ No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	5.155	4,12	7217	281,4	3,90	234,2	3,24
KR	5.995	3,98	7704	310,6	4,03	250,8	3,26
LJ	4.830	4,05	7224	284,8	3,94	236,2	3,27
MS	588	4,16	7420	299,3	4,03	245,1	3,30
NG	806	4,54	6451	245,2	3,80	204,4	3,17
NM	5.016	4,03	7265	292,3	4,02	238,9	3,29
PT	6.916	4,04	7567	302,9	4,00	249,4	3,30
Skupaj/Total	29.306	4,06	7392	294,2	3,98	241,7	3,27

Rezultati kontrole prireje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 81: Mlečnost vseh krav črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013
Table 81: Milk yield of Holstein cows by areas (min.10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/ <i>Area</i>	Št. laktacij/ <i>No. of lactations</i>	Mleko/ <i>Milk</i> kg	Maščobe/ <i>Fat</i> kg	Maščobe/ <i>Fat</i> %	Beljakovine/ <i>Protein</i> kg	Beljakovine/ <i>Protein</i> %
Ribnica	49	9104	357,1	3,92	309,9	3,40
Ajdovščina	64	8225	322,9	3,93	271,7	3,30
Gornja Radgona	279	8003	318,5	3,98	263,5	3,29
Radovljica	1.230	7985	320,8	4,02	259,8	3,25
Šentjur pri Celju	364	7959	319,4	4,01	264,0	3,32
Slovenska Bistrica	1.364	7885	312,1	3,96	261,3	3,31
Trbovlje	12	7862	313,7	3,99	259,2	3,30
Ljutomer	75	7860	341,2	4,34	260,9	3,32
Maribor	1.137	7789	314,8	4,04	257,2	3,30
Tržič	112	7773	326,9	4,21	252,8	3,25
Velenje	515	7764	305,7	3,94	255,5	3,29
Kočevje	927	7699	282,5	3,67	247,8	3,22
Kranj	4.923	7670	308,2	4,02	250,1	3,26
Jesenice	187	7666	298,6	3,89	246,5	3,22
Ptuj	2.316	7595	311,9	4,11	251,4	3,31
Ormož	233	7594	302,9	3,99	248,7	3,28
Litija	880	7581	296,4	3,91	245,2	3,23
Slovenske Konjice	248	7518	285,5	3,80	245,7	3,27
Kamnik	735	7515	295,2	3,93	248,1	3,30
Šmarje pri Jelšah	346	7452	283,5	3,80	243,4	3,27
Pesnica	614	7421	293,7	3,96	242,4	3,27
Novo mesto	1.989	7376	296,4	4,02	243,2	3,30
Brežice	274	7339	273,4	3,73	239,4	3,26
Ljubljana	1.969	7295	289,0	3,96	238,4	3,27
Žalec	1.541	7259	283,1	3,90	235,5	3,24
Škofja Loka	547	7252	299,2	4,13	236,5	3,26
Trebnje	1.835	7240	298,7	4,13	238,5	3,29
Sevnica	526	7230	283,7	3,92	235,1	3,25
Radlje ob Dravi	853	7183	281,9	3,92	236,0	3,29
Slovenj Gradec	711	7177	283,6	3,95	233,9	3,26
Laško	110	7129	278,5	3,91	228,7	3,21
Lenart	429	7091	269,5	3,80	228,9	3,23
Grosuplje	374	7055	276,0	3,91	232,5	3,29
Vrhnika	55	6999	266,7	3,81	233,4	3,34
Mozirje	477	6990	269,2	3,85	220,2	3,15
Celje	63	6989	284,6	4,07	226,3	3,24
Ruše	133	6970	274,5	3,94	226,0	3,24
Krško	239	6952	264,6	3,81	225,8	3,25
Črnomelj	169	6843	282,4	4,13	227,3	3,32
Dravograd	273	6766	261,6	3,87	224,0	3,31
Murska Sobota	158	6743	270,1	4,01	222,5	3,30
Zagorje ob Savi	51	6629	264,3	3,99	207,9	3,14
Tolmin	180	6560	243,3	3,71	201,3	3,07
Hrastnik	22	6491	263,1	4,05	201,2	3,10
Domžale	1.366	6406	249,9	3,90	208,2	3,25
Ravne na Koroškem	516	6280	241,2	3,84	197,0	3,14
Lendava/Lendva	76	6251	248,4	3,97	208,4	3,33
Cerknica	37	6231	237,5	3,81	197,3	3,17
Postojna	487	6198	232,2	3,75	196,8	3,17
Idrija	141	6143	234,1	3,81	190,5	3,10
Logatec	58	5908	224,7	3,80	184,2	3,12
Metlika	17	5710	199,0	3,49	182,9	3,20

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 82: Mlečnost prvesnic črno-bele pasme po upravnih enotah (najmanj 10 laktacij), Slovenija 2013
Table 82: Milk yield first lactation cows of Holstein breed by areas (min.10 lactations), Slovenia 2013

Upravna enota/ Area	Št. laktacij/No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
Ribnica	17	9162	344,0	3,75	310,5	3,39
Ajdovščina	21	7747	295,2	3,81	253,5	3,27
Gornja Radgona	96	7475	298,9	4,00	246,6	3,30
Slovenska Bistrica	488	7390	292,7	3,96	245,4	3,32
Velenje	194	7329	288,5	3,94	240,6	3,28
Šentjur pri Celju	142	7300	288,9	3,96	241,5	3,31
Ljutomer	29	7292	316,8	4,34	240,2	3,29
Radovljica	377	7237	289,9	4,01	238,0	3,29
Slovenske Konjice	98	7216	273,1	3,78	236,5	3,28
Ormož	85	7147	284,2	3,98	233,2	3,26
Maribor	399	7111	285,2	4,01	233,0	3,28
Kranj	1.774	7058	279,4	3,96	228,6	3,24
Kamnik	281	7038	279,5	3,97	231,2	3,29
Ptuj	884	7002	283,7	4,05	230,9	3,30
Tržič	45	6999	287,5	4,11	225,2	3,22
Pesnica	177	6944	270,8	3,90	223,5	3,22
Jesenice	63	6940	270,6	3,90	226,7	3,27
Kočevje	282	6893	253,4	3,68	223,7	3,24
Novo mesto	682	6850	275,6	4,02	226,4	3,31
Žalec	565	6846	266,6	3,89	221,6	3,24
Litija	275	6841	267,3	3,91	220,4	3,22
Sevnica	160	6822	269,7	3,95	222,4	3,26
Šmarje pri Jelšah	135	6821	260,3	3,82	220,7	3,24
Brežice	97	6771	253,7	3,75	219,4	3,24
Trebnje	614	6756	277,7	4,11	222,5	3,29
Radlje ob Dravi	274	6741	262,7	3,90	221,2	3,28
Slovenj Gradec	222	6714	265,1	3,95	218,5	3,25
Laško	39	6641	257,0	3,87	210,4	3,17
Ljubljana	656	6611	263,7	3,99	215,4	3,26
Celje	20	6579	267,7	4,07	210,6	3,20
Škofja Loka	184	6531	265,9	4,07	210,5	3,22
Lenart	131	6515	250,9	3,85	208,4	3,20
Krško	80	6418	238,8	3,72	207,7	3,24
Cerknica	12	6380	239,4	3,75	201,1	3,15
Ruše	37	6373	247,4	3,88	205,1	3,22
Lendava/Lendva	24	6372	246,3	3,86	208,1	3,27
Grosuplje	130	6370	251,8	3,95	209,7	3,29
Mozirje	147	6364	245,4	3,86	199,4	3,13
Črnomelj	70	6335	258,0	4,07	209,4	3,31
Zagorje ob Savi	18	6333	261,7	4,13	200,5	3,17
Dravograd	94	6329	244,1	3,86	210,4	3,32
Tolmin	43	6285	240,4	3,82	193,3	3,08
Murska Sobota	43	6214	251,9	4,05	205,5	3,31
Vrhnika	18	6189	236,4	3,82	210,0	3,39
Domžale	446	5926	232,5	3,92	191,6	3,23
Ravne na Koroškem	146	5722	215,3	3,76	178,5	3,12
Postojna	143	5610	213,0	3,80	177,7	3,17
Logatec	21	5521	217,8	3,95	170,3	3,08
Idrija	42	5501	208,7	3,79	169,0	3,07

5.4 Prireja mleka v kmetijskih podjetjih

V preglednicah od 77 do 86 so zbrani podatki o mlečnosti vseh kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih leta 2011. Pri pregledu lastnosti mlečnosti so podani tudi rezultati za vse krave črno-bele pasme, ki prevladujejo v kmetijskih podjetjih.

Preglednica 83: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po pasmah/križanjih, Slovenija 2013
 Table 83: *Milk yield on agricultural enterprises by breeds/crosses, Slovenia 2013*

Pasma/Breed	Št. lakt./ No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation				
			Št. lakt./ No. of lactation	Št. molznih dni/Days of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
RJ	41	4,24	31	328	6331	4,05	3,42	5992	240,1	4,01	205,0	3,42
ČB	3.081	4,19	2.582	363	8056	3,82	3,31	7200	271,9	3,78	234,5	3,26
LS	9	5,26	9	333	5832	3,84	3,40	5411	204,8	3,79	182,3	3,37
LSX	23	4,78	19	394	7656	4,20	3,48	6302	264,2	4,19	212,3	3,37
LS + LSX	32	4,91	28	375	7070	4,11	3,46	6052	247,5	4,09	203,9	3,37
Druge/Other	84	4,42	74	347	7528	4,02	3,40	6818	271,0	3,97	228,3	3,35
Skupaj/Total	3.238	4,21	2.715	362	8012	3,83	3,32	7164	271,2	3,79	233,7	3,26

Preglednica 84: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po zavodih, Slovenija 2013
 Table 84: *Milk yield on agricultural enterprises by regions, Slovenia 2013*

Pasma/Breed	Št. lakt./No. of lactations	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation				
			Št. lakt./ No. of lactations	Št. molznih dni/Days of lactation	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Mleko/ Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
CE	26	3,92	21	385	7352	4,13	3,45	6444	261,5	4,06	215,9	3,35
KR	1095	4,15	969	360	8461	4,05	3,33	7529	301,6	4,01	246,5	3,27
LJ	1724	4,33	1444	358	8076	3,78	3,28	7143	266,8	3,74	229,9	3,22
NG	80	6,46	60	405	7235	3,48	3,09	5887	198,1	3,37	175,9	2,99
NM	51	3,68	49	336	7518	4,11	3,34	6945	282,3	4,06	228,9	3,3
PT	169	4,76	126	369	8823	4,25	3,39	7832	332,5	4,25	261,2	3,33
Skupaj/Total	3145	4,33	2669	360	8216	3,9	3,3	7274	280,9	3,86	235,9	3,24

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 85: Mlečnost kontroliranih krav v kmetijskih podjetjih po letih
Table 85: Milk yield on agricultural enterprises by years

Leto/Year	Št. laktacij/ No. of lactations	Cela laktacija/Full lactation				Standardna laktacija/Standard lactation				
		Št. molznih dni/Days of lactation	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein %	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
2013	3.145	360	8216	3,90	3,30	7274	280,9	3,86	235,9	3,24
2012	3.238	362	8012	3,83	3,32	7164	271,2	3,79	233,7	3,26
2011	3.297	363	8060	3,82	3,31	7171	270,0	3,76	233,6	3,26
2010	3.243	361	8130	3,83	3,29	7221	273,1	3,78	233,7	3,24
2009	3.285	359	8059	3,86	3,30	7222	275,2	3,81	234,6	3,25
2008	3.306	358	8337	3,94	3,26	7512	292,1	3,89	240,8	3,21
2007	3.305	362	8280	3,92	3,23	7379	286,3	3,88	234,6	3,18
2006	3.264	357	7955	3,94	3,25	7149	278,2	3,89	228,8	3,20
2005	3.307	348	7835	3,97	3,24	7136	280,1	3,93	228,2	3,20
2004	3.637	346	8021	3,98	3,28	7337	289,5	3,95	237,7	3,24
2003	4.064	353	7759	3,96	3,28	7096	277,6	3,91	229,7	3,24
2002	4.284	338	7925	3,96	3,32	7292	286,5	3,93	239,6	3,29
2001	3.987	337	8043	3,91	3,33	7395	286,6	3,88	243,7	3,30
2000	4.025	339	7762	3,89	3,33	7093	272,8	3,85	233,9	3,30
1996	6.292	330	6802	3,94	3,19	6338	248,4	3,91	200,8	3,17
1995	6.402	334	6668	3,84	3,18	6177	235,2	3,81	194,3	3,15
1990	7.791	—	—	—	—	5759	207,0	3,59	183,0	3,18
1985	9.812	—	—	—	—	4702	170,0	3,62	—	—
1981	8.924	—	—	—	—	4820	180,3	3,74	—	—

Preglednica 86: Mlečnost krav v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po laticijah, Slovenija 2013
Table 86: Milk yield on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2013

Laktacija/ Lactation	Št. živali/No. of cows	Starost ob telitvi (leto)/ Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
1	930	2,38	6533	253,0	3,87	212,4	3,25
2	778	3,58	7495	288,4	3,85	244,4	3,26
3	584	4,67	7730	300,0	3,88	251,3	3,25
>=4	853	6,90	7566	291,5	3,85	243,1	3,21
Skupaj/Total	3.145	4,33	7274	280,9	3,86	235,9	3,24

Preglednica 87: Kmetijska podjetja glede na mlečnost po podjetjih, Slovenija 2013

Table 87: The best agricultural enterprises, Slovenia 2013

Kmetijsko podjetje/Agricultural enterprise	DMT črede (dni)/DMT herds (day)	Št. laktacij/No. of lactation	Cela laktacija/Full lactation					Standardna laktacija/Standard lactation				
			Št. laktacij/No. of lactations	Št. molznih dni/Days of lactation	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein %	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	414	405	348	351	9795	3,72	3,31	8661	318,6	3,68	282,0	3,26
KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	418	197	168	365	9592	3,86	3,31	8605	328,2	3,81	279,6	3,25
PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	431	141	105	365	9165	4,27	3,41	8220	352,2	4,28	276,2	3,36
GO-KO D.O.O., posestvo Kobarji	425	178	157	337	8688	3,66	3,28	7912	287,9	3,64	257,5	3,25
KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	431	183	159	373	9059	3,91	3,35	7900	304,6	3,86	259,8	3,29
KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Bled	440	208	186	367	8728	4,00	3,29	7751	306,0	3,95	250,4	3,23
KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Poljče	440	283	247	375	8625	4,22	3,33	7519	313,3	4,17	244,2	3,25
KŽK D.O.O., posestvo Hrastje	439	174	145	358	8458	4,02	3,39	7494	299,3	3,99	249,7	3,33
GO-KO D.O.O., posestvo Čvišlerji	398	244	212	333	7950	3,69	3,22	7398	270,8	3,66	234,9	3,18
KŽK D.O.O., posestvo Cerklje	398	223	211	329	7706	4,01	3,32	7207	287,3	3,99	237,3	3,29
GRM NOVO MESTO, posestvo Grm	408	51	49	336	7518	4,11	3,34	6945	282,3	4,06	228,9	3,30
KIS, posestvo Jable	409	60	55	339	7188	4,12	3,40	6645	268,2	4,04	221,8	3,34
AGRO TURNŠEK D.O.O.	421	17	13	397	8003	4,16	3,35	6933	284,4	4,10	228,0	3,29
BC NAKLO, posestvo Strahinj	397	26	22	361	7215	4,17	3,34	6191	252,8	4,08	202,4	3,27
AE, D.O.O., DOMŽALE, posestvo Vodice	463	292	223	423	7409	3,81	3,27	5978	226,4	3,79	190,2	3,18
MLEKARNA PLANIKA D.O.O. KOBARID, posestvo Kobarid	464	80	60	405	7235	3,48	3,09	5887	198,1	3,37	175,9	2,99
JANEZ ŠKRLEC S.P.	440	28	21	393	7109	4,07	3,28	5874	233,4	3,97	185,6	3,16
KRANČIČ IVAN S.P.	435	9	8	364	6294	4,08	3,66	5521	218,4	3,96	193,1	3,50
AE, D.O.O., DOMŽALE, posestvo Pšata	420	355	287	346	5537	3,87	3,20	5081	193,3	3,80	159,6	3,14

Preglednica 88: Mlečnost krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih v standardni laktaciji po laktacijah, Slovenija 2013

Table 88: Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises by parity, Slovenia 2013

Laktacija/Parity	Št. zivali/No. of cows	Starost ob telitvi (leto)/Age at calving (year)	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
1	886	2,38	6572	253,6	3,86	213,3	3,25
2	749	3,59	7537	289,1	3,84	245,5	3,26
3	555	4,67	7790	301,6	3,87	252,8	3,25
>=4	798	6,88	7634	293,3	3,84	244,9	3,21
Skupaj/Total	2.988	4,31	7324	282,0	3,85	237,1	3,24

Preglednica 89: Najboljše krave ČB pasme v kmetijskih podjetjih glede na priraje maščob in beljakovin, Slovenija 2013
Table 89: Top Holstein cows by fat and protein production on agricultural enterprises, Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire RŠ Ime/Name	Laktacija/ Parity	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein %	Ma+Be/ F+P g	Kmetijsko podjetje/ Agricultural enterprise	Upravna enota/Area	DMT (dni)/ DMT (day)
ID	Ime/Name									
SI 03657216	TOČKICA 4	131346 PRŠO	3	10655	5,88	3,31	979,7	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	351
SI 33243188	KONGA 121	131158 CESTA-ET	3	11769	4,81	3,17	938,8	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	523
SI 73405562	PREŠA	131453 VEBER	2	10522	5,13	3,57	915,5	KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Lesce	Radovljica	468
SI 03657261	ŽINA 157	131213 MILK	2	10589	5,19	3,39	908,7	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	536
SI 33686233	BISA 91	832047 SISTEM	2	9847	5,49	3,59	894,1	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	443
SI 02512545	RIKA	130984 JAMNIK	6	11254	4,35	3,33	864,7	KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	Litija	628
SI 33190437	BIBA	131158 CESTA-ET	3	11605	4,25	3,03	844,7	KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	Kranj	383
SI 93322032		131085 ADELHI	4	12887	3,47	3,06	841,7	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	471
SI 43360309	TISA 89	131394 GODZILLA-ET	3	9538	5,10	3,71	840,5	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	510
SI 53331467		131453 VEBER	2	10968	4,34	3,32	840,4	GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	Kočevje	459
SI 53360384	LISKA 30	131346 PRŠO	3	11161	4,23	3,29	839,6	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	354
SI 13360388	LIKA 120	131213 MILK	2	11039	4,36	3,17	831,7	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	645
SI 52937022	MIKA	831379 BRIC	6	11137	4,05	3,37	825,8	KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	Litija	367
SI 03065015		130901 PRELUD	4	11619	3,97	3,13	824,7	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	517
SI 93360328	BORA 18	131346 PRŠO	3	9895	4,85	3,46	822,3	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	357
SI 33322210		832232 MARKO	3	11659	3,94	3,10	820,4	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	390
SI 02779234		131272 LAH	4	11589	3,77	3,27	816,6	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	525
SI 53065247		131345 BROS	4	11318	3,80	3,41	815,4	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje	400
SI 43360347	BORA 10	131197 ZER	3	9858	4,74	3,51	813,4	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica	526
SI 03267169	ANJA	131153 SLOKAR	4	10984	4,22	3,17	811,9	KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	Litija	470

Preglednica 90: Najboljše privesnice črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2013
Table 90: Top first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2013

Krava/Cow		Oče/Sire RŠ Ime/Name	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein %	Ma+Be F+P g	Kmetijsko podjetje/ Agricultural enterprise	Upravna enota/Area
ID	Ime/Name							
SI 93834605	SALVA 118	131514 MILKBOY	10410	3,98	3,04	730,1	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica
SI 43686256	BARICA 99	131515 VOSKO	10195	3,41	3,06	659,4	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica
SI 63722600		131271 BRONCO	9940	3,78	3,48	721,9	GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	Kočevje
SI 22693763	JULKA	131271 BRONCO	9882	3,70	3,16	678,1	KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	Kranj
SI 23398935		131204 MUNDO	9728	3,60	3,31	672,3	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 03790346		131489 TATU-ET	9635	3,98	3,26	697,0	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 03787485	ČAČA	832086 LUSTER	9605	3,69	3,19	660,4	KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	Litija
SI 83790386		131204 MUNDO	9598	3,31	2,94	599,9	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 53722577		131223 ADI	9551	3,61	3,32	661,9	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 33722586		131513 WOX	9505	3,55	3,41	662,3	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 43787429	MILOJKA	131204 MUNDO	9406	3,23	2,86	572,2	KGZ LITIJA, Z.O.O., posestvo Grmače	Litija
SI 73834621	BIBA 14	131394 GODZILLA-ET	9358	4,44	3,20	714,9	PP - AGRO D.O.O., posestvo Pesnica	Pesnica
SI 43612194	5282/9	131111 STRONCO	9302	3,37	2,98	591,1	KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Poljče	Radovljica
SI 93398873		131204 MUNDO	9246	2,88	3,15	557,0	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 63398814		131213 MILK	9190	3,07	3,00	557,3	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 23398942		131394 GODZILLA-ET	9171	3,67	3,14	624,9	GO-KO D.O.O., posestvo Cvišlerji	Kočevje
SI 63612288	5782/10	131272 LAH	9154	3,61	3,03	607,3	KGZ SAVA Z.O.O., posestvo Poljče	Radovljica
SI 23790375		131257 LUKAS	9096	3,23	3,22	586,6	GO-KO D.O.O., posestvo Mlaka	Kočevje
SI 02693772	KATJA	131272 LAH	9085	3,26	2,98	566,9	KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	Kranj
SI 72693744	BOLHA	131489 TATU-ET	9065	3,92	3,35	659,3	KŽK D.O.O., posestvo Žabnica	Kranj
SI 03790212		131489 TATU-ET	9056	3,50	3,01	589,6	GO-KO D.O.O., posestvo Koblarji	Kočevje

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 91: Mlečnost vseh krav črno-bele pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2013
Table 91: Milk yield of Holstein cows on agricultural enterprises, Slovenia 2013

Kmetijsko podjetje/ Agricultural enterprise	Št. laktacij/ No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
KZ Litija	196	8620	328,7	3,81	280,2	3,25
AK Maribor	139	8228	352,4	4,28	276,4	3,36
Govedoreja Kočevje	805	8140	298,2	3,66	263,3	3,23
Območje Žalec	9	7741	312,3	4,03	246,1	3,18
KGZ SAVA Lesce	458	7709	313,2	4,06	249,4	3,24
KŽK Gorenjske Kranj	543	7578	298,0	3,93	250,0	3,30
KŠC GRM Novo mesto	33	7472	299,1	4,00	241,8	3,24
GMZ Kranj	3	6958	288,0	4,14	224,4	3,23
KPC Jable	59	6629	266,9	4,03	221,4	3,34
Območje Medvode	291	5981	226,6	3,79	190,3	3,18
Planika Kobarid	74	5945	199,7	3,36	176,4	2,97
Območje Lenart	24	5942	230,5	3,88	184,4	3,10
Agroemona Domžale	354	5085	193,5	3,80	159,7	3,14

Preglednica 92: Mlečnost prvesnic ČB pasme v kmetijskih podjetjih, Slovenija 2013
Table 92: Milk yield of first lactation cows of Holstein breed on agricultural enterprises, Slovenia 2013

Kmetijsko podjetje/ Agricultural enterprise	Št. laktacij/ No. of lactations	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/Protein %
AK Maribor	29	7760	325,9	4,20	257,5	3,32
KZ Litija	55	7270	270,4	3,72	235,8	3,24
Govedoreja Kočevje	246	7229	265,2	3,67	235,9	3,26
Območje Žalec	2	7161	283,3	3,96	225,7	3,15
KŠC GRM Novo mesto	10	6936	270,6	3,90	224,6	3,24
KGZ SAVA Lesce	141	6910	283,7	4,11	226,1	3,27
KŽK Gorenjske Kranj	191	6871	271,8	3,96	226,5	3,30
KPC Jable	27	6350	250,1	3,94	211,6	3,33
Območje Lenart	10	5852	227,1	3,88	176,7	3,02
PLANIKA Kobarid	11	5447	182,7	3,35	166,1	3,05
Območje Medvode	64	5005	192,9	3,86	155,3	3,10
Agroemona Domžale	100	4386	165,9	3,78	134,2	3,06

6 LASTNOSTI MLEČNOSTI PRI BIKOVSKIH MATERAH

Pri pregledu lastnosti mlečnosti bikovskih mater po pasmah podajamo podatke za odbrane bikovske matere s statusom v letu 2013, in sicer povprečja za lastnosti mlečnosti vseh zaključenih standardnih laktacij ter povprečja za lastnosti mlečnosti prvih standardnih laktacij.

6.1 Rjava pasma

Preglednica 93: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013

Table 93: Milk yield of Brown breed bull-dams (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2013

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/ No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	CE	1	5992±0	263,0±0,0	4,39±0,00	221,0±0,0	3,68±0,00
ME	LJ	3	5748±496	270,7±7,5	4,73±0,47	198,0±13,1	3,45±0,07
ME	NG	8	5357±758	212,3±32,2	3,98±0,38	186,6±22,4	3,54±0,23
ME	Skupaj	12	5507±682	231,1±38,1	4,20±0,50	192,3±21,4	3,53±0,20
ML	CE	49	8256±870	340,3±37,2	4,13±0,34	294,3±26,2	3,55±0,17
ML	LJ	28	8477±1529	340,4±76,1	4,00±0,32	300,5±62,6	3,53±0,16
ML	NG	13	7782±660	310,1±19,0	4,00±0,34	266,8±22,9	3,44±0,20
ML	NM	12	8175±935	342,4±33,2	4,21±0,35	293,1±32,6	3,58±0,16
ML	Skupaj	102	8247±1084	336,7±49,7	4,09±0,34	292,4±40,7	3,53±0,17
	Skupaj	114	7958±1345	325,6±58,4	4,10±0,36	281,8±49,8	3,53±0,17

Preglednica 94: Mlečnost bikovskih mater rjave pasme v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013

Table 94: Milk yield in the first lactation (305 days) of Brown breed bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2013

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	CE	1	5527±0	245,0±0,0	4,43±0,00	205,0±0,0	3,71±0,00
ME	LJ	3	5094±301	243,3±15,5	4,80±0,58	172,3±3,8	3,39±0,14
ME	NG	8	5441±663	204,8±39,1	3,76±0,49	189,9±25,3	3,50±0,27
ME	Skupaj	12	5361±568	217,8±37,2	4,08±0,67	186,8±22,5	3,49±0,24
ML	CE	49	7378±762	302,8±32,6	4,12±0,35	263,3±28,4	3,57±0,16
ML	LJ	28	7694±1637	306,3±75,7	3,97±0,31	273,6±65,8	3,54±0,15
ML	NG	13	7435±685	300,3±33,8	4,04±0,33	255,3±31,5	3,43±0,24
ML	NM	12	7254±955	308,6±45,7	4,25±0,27	257,1±34,7	3,55±0,15
ML	Skupaj	102	7457±1082	304,1±49,1	4,08±0,34	264,4±42,8	3,54±0,17
	Skupaj	114	7237±1223	295,0±54,7	4,08±0,38	256,2±47,5	3,54±0,18

6.2 Lisasta pasma

Za lisasto pasmo najprej prikazujemo podatke za bikovske matere, ki imajo vsaj 87 % lisaste pasme, nato za bikovske matere z manj kot 87 % lisaste pasme in na koncu še za vse skupaj, za vse bikovske matere odbrane za lisasto pasmo (LS + LSX).

Preglednica 95: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013
Table 95: Milk yield of Simmental breed population (LS) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2013

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	MS	3	6887±580	285,0±7,0	4,16±0,38	225,3±19,2	3,27±0,01
ME	PT	7	6204±703	244,6±22,9	3,97±0,41	214,0±20,9	3,46±0,15
ME	CE	3	5482±769	203,3±50,0	3,67±0,42	191,7±30,5	3,49±0,12
ME	KR	1	5788±0	239,0±0,0	4,13±0,00	216,0±0,0	3,73±0,00
ME	LJ	2	5268±461	199,0±18,4	3,78±0,02	192,0±17,0	3,64±0,01
ME	Skupaj	16	6054±798	238,4±38,4	3,93±0,37	209,3±23,1	3,47±0,16
ML	MS	58	8035±1586	320,2±58,7	4,01±0,39	276,9±57,7	3,44±0,16
ML	PT	106	7283±918	290,0±38,4	4,00±0,41	251,9±32,4	3,46±0,19
ML	CE	10	7271±683	266,1±46,9	3,64±0,42	249,3±26,4	3,43±0,17
ML	KR	26	7111±875	297,9±47,9	4,20±0,49	242,0±30,7	3,40±0,14
ML	LJ	22	6949±968	278,3±40,2	4,02±0,38	238,5±37,8	3,43±0,21
ML	Skupaj	222	7426±1177	296,6±48,3	4,01±0,42	255,8±42,5	3,44±0,18
	Skupaj	238	7334±1205	292,7±49,8	4,01±0,42	252,7±43,1	3,45±0,18

Preglednica 96: Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013

Table 96: Milk yield of bull-dams of Crosses with Simmental (LSX) by purposes and regions, Slovenia 2013

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ML	MS	3	8713±430	398,7±34,3	4,58±0,26	292,7±8,1	3,36±0,07
ML	PT	8	7072±877	287,1±52,3	4,04±0,38	251,1±31,1	3,56±0,14
ML	CE	1	7490±0	279,0±0,0	3,72±0,00	265,1±0,0	3,53±0,00
ML	KR	12	8216±1392	333,3±81,4	4,05±0,60	278,8±46,6	3,39±0,15
	Skupaj	24	7867±1249	323,8±73,8	4,10±0,51	270,7±39,6	3,45±0,16

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 97: Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS+LSX) po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013

Table 97: *Milk yield of Simmental breed population (LS+LSX) bull-dams by purposes and regions, Slovenia 2013*

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/ No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	MS	3	6887±580	285,0±7,0	4,16±0,38	225,3±19,2	3,27±0,01
ME	PT	7	6204±703	244,6±22,9	3,97±0,41	214,0±20,9	3,46±0,15
ME	CE	3	5482±769	203,3±50	3,67±0,42	191,7±30,5	3,49±0,12
ME	KR	1	5788±0	239,0±0,0	4,13±0,00	216,0±0,0	3,73±0,00
ME	LJ	2	5268±461	199,0±18,4	3,78±0,02	192,0±17,0	3,64±0,01
ME	Skupaj	16	6054±798	238,4±38,4	3,93±0,37	209,3±23,1	3,47±0,16
ML	MS	61	8068±1555	324,0±60,0	4,04±0,40	277,7±56,4	3,44±0,16
ML	PT	114	7268±913	289,8±39,2	4,00±0,41	251,8±32,2	3,47±0,19
ML	CE	11	7291±651	267,3±44,6	3,65±0,40	250,7±25,5	3,44±0,16
ML	KR	38	7460±1168	309,1±61,6	4,15±0,52	253,6±39,8	3,40±0,14
ML	LJ	22	6949±968	278,3±40,2	4,02±0,38	238,5±37,8	3,43±0,21
ML	Skupaj	246	7469±1189	299,2±51,8	4,02±0,43	257,3±42,4	3,44±0,18
	Skupaj	262	7382±1216	295,5±53,0	4,01±0,43	254,3±43,0	3,45±0,18

Preglednica 98: Mlečnost bikovskih mater lisaste pasme (LS) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013

Table 98: *Milk yield of Simmental breed (LS) bull-dams in the first lactation by purposes and regions, Slovenia 2013*

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/ No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	MS	3	6009±1066	240,3±33,2	4,02±0,19	197,0±38,6	3,27±0,07
ME	PT	7	5439±900	215,6±29,7	4,01±0,47	184,3±28,2	3,40±0,17
ME	CE	3	5654±1105	210,7±57,3	3,70±0,45	196,3±42,2	3,47±0,14
ME	KR	1	5454±0	222,0±0,0	4,07±0,00	196,0±0,0	3,59±0,00
ME	LJ	2	4838±1109	196,0±53,7	4,03±0,18	175,5±33,2	3,65±0,15
ME	Skupaj	16	5512±915	217,3±36,2	3,96±0,37	188,6±29,8	3,43±0,18
ML	MS	58	7285±1342	289,8±50,4	4,00±0,38	249,8±50,7	3,42±0,20
ML	PT	106	6657±963	266,3±41,9	4,02±0,42	229,0±35,4	3,44±0,22
ML	CE	10	6579±460	245,4±40,5	3,73±0,55	221,1±21,7	3,36±0,18
ML	KR	26	6543±779	271,3±40,3	4,16±0,45	221,4±26,3	3,39±0,14
ML	LJ	22	6359±999	257,5±36,7	4,07±0,38	215,1±36,6	3,38±0,21
ML	Skupaj	222	6775±1085	271,3±44,9	4,02±0,42	231,8±40,2	3,42±0,20
	Skupaj	238	6690±1119	267,6±46,3	4,02±0,42	228,9±41,0	3,42±0,20

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 99: Mlečnost bikovskih mater križank z lisasto pasmo (LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013

Table 99: *Milk yield of Crosses with Simmental (LSX) bull-dams in the first lactation by purposes and regions, Slovenia 2013*

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/ No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ML	MS	3	8089±436	367,3±13,6	4,54±0,13	271,7±22,7	3,36±0,16
ML	PT	8	6723±576	268,3±35,2	3,99±0,36	237,6±24,3	3,53±0,15
ML	CE	1	6023±0	224,0±0,0	3,72±0,00	210,0±0,0	3,49±0,00
ML	KR	12	7634±1568	309,4±82,5	4,07±0,64	261,2±50,7	3,44±0,21
	Skupaj	24	7320±1273	299,4±69,9	4,09±0,52	252,5±41,2	3,46±0,18

Preglednica 100: Mlečnost bikovskih mater, odbranih za lisasto pasmo (LS + LSX) v prvi laktaciji po zavodih in usmeritvah, Slovenija 2013

Table 100: *Milk yield of Simmental breed population (LS + LSX) bull-dams in the first lactation (305 days) by purposes and regions, Slovenia 2013*

Usmeritev/ Purpose	Zavod/ Region	Število bikovskih mater/ No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/ Fat kg	Maščobe/ Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
ME	MS	3	6009±1066	240,3±33,2	4,02±0,19	197,0±38,6	3,27±0,07
ME	PT	7	5439±900	215,6±29,7	4,01±0,47	184,3±28,2	3,40±0,17
ME	CE	3	5654±1105	210,7±57,3	3,70±0,45	196,3±42,2	3,47±0,14
ME	KR	1	5454±0	222,0±0,0	4,07±0,00	196,0±0,0	3,59±0,00
ME	LJ	2	4838±1109	196,0±53,7	4,03±0,18	175,5±33,2	3,65±0,15
ME	Skupaj	16	5512±915	217,3±36,2	3,96±0,37	188,6±29,8	3,43±0,18
ML	MS	61	7325±1322	293,6±52,0	4,03±0,39	250,9±49,8	3,42±0,20
ML	PT	114	6662±939	266,5±41,3	4,01±0,41	229,6±34,7	3,45±0,21
ML	CE	11	6529±467	243,5±38,9	3,73±0,52	220,1±20,9	3,37±0,17
ML	KR	38	6888±1185	283,4±58,6	4,13±0,51	234,0±39,8	3,40±0,17
ML	LJ	22	6359±999	257,5±36,7	4,07±0,38	215,1±36,6	3,38±0,21
ML	Skupaj	246	6828±1114	274,0±48,5	4,03±0,43	233,9±40,7	3,42±0,20
	Skupaj	262	6748±1145	270,5±49,6	4,02±0,43	231,1±41,5	3,43±0,20

6.3 Črno-bela pasma

Preglednica 101: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme po zavodih, Slovenija 2013

Table 101: *Milk yield of Holstein breed bull-dams (305 days) by regions, Slovenia 2013*

Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
PT	36	10050±1190	385,7±40,1	3,86±0,43	341,2±35,2	3,40±0,17
CE	18	10005±893	396,9±37,0	3,98±0,34	338,3±33,2	3,38±0,21
KR	50	10043±832	413,9±52,7	4,13±0,48	335,4±25,8	3,34±0,16
LJ	34	10335±1308	400,5±51,9	3,89±0,41	341,6±44,1	3,31±0,19
NM	13	9247±746	378,0±32,9	4,12±0,52	315,1±24,4	3,41±0,18
Skupaj	151	10037±1069	399,1±47,6	3,99±0,45	336,8±34,0	3,36±0,18

Preglednica 102: Mlečnost bikovskih mater črno-bele pasme v prvi laktaciji po zavodih, Slovenija 2013

Table 102: *Milk yield of Holstein breed bull-dams in the first lactation by regions, Slovenia 2013*

Zavod/ Region	Število bikovskih mater/No. of bull dams	Mleko/Milk kg	Maščobe/Fat kg	Maščobe/Fat %	Beljakovine/ Protein kg	Beljakovine/ Protein %
PT	36	9345±1366	358,2±48,4	3,87±0,50	317,3±39,6	3,41±0,17
CE	18	9052±961	356,6±50,8	3,95±0,43	299,9±31,7	3,32±0,22
KR	50	9239±1165	377,1±61,5	4,09±0,53	307,9±37,5	3,34±0,16
LJ	34	9626±1483	372,7±55,3	3,89±0,40	315,3±52,5	3,28±0,20
NM	13	8805±533	356,3±39,4	4,06±0,48	296,8±18,7	3,38±0,18
Skupaj	151	9292±1243	367,4±54,4	3,97±0,48	309,9±40,3	3,34±0,18

7 REZULTATI KONTROLE PRIREJE MESA

V letu 2013 je bilo opravljenih 2.700 tehtanj (skupno 6.237 meritev) ob 78 kontrolah v 17 rejah v kontroli prireje mesa. Skupaj je bilo kontroliranih 2.049 živali, od tega 1.266 telet. Število rej se je drastično zmanjšalo (lani 50), opravljenih je bilo skoraj 2.000 tehtanj manj. Nerazporejene živali (ostalo) so pasemske živali, za katere ni bil izpisan tetovirni listek in so vodene pod neznano pasmo.

Preglednica 103: Število živali z meritvami v kontroli prireje mesa, Slovenija 2013

Table 103: Animals in beef recording, Slovenia 2013

Kategorija <i>Classes</i>	Pasma/Breed						Skupaj <i>Total</i>
	CHA	LIM	LS	RJ	ČB	Druge/Other	
Teleta/ <i>Calves</i>	170	205	421	62	14	394	1.266
Krave/ <i>Cows</i>	168	184	86	17	–	86	541
Telice/ <i>Heifers</i>	48	25	16	2	–	35	126
Biki (> 365 dni) / <i>Bulls(>365 days)</i>	33	26	37	2	–	18	116
Skupaj/ <i>Total</i>	419	440	560	83	14	533	2.049

Preglednica 104: Pregled rojstnih tež in prirastov telet (g/dan)

Table 104: Birth weight and daily gains of calves (g/day)

	Pasma/Breed							Skupaj <i>Total</i>
	CHA	LIM	LS	RJ	ČB	GAG	Druge/ Other	
	Rojstna teža, kg/ <i>Birth weight, kg</i>							
Rojstna teža/ <i>Birth weight</i>	45,1	42,2	45,8	37,0	45,8	43,0	43,8	45,1
Bikci/ <i>Bulls</i>	46,1	42,9	46,7	38,1	56,5	44,8	45,2	46,1
Teličke/ <i>Heifers</i>	43,7	41,3	43,7	36,0	35,0	40,4	41,5	43,7
	Prirasti/ <i>Daily gain</i>							
Teža 90.dan/ <i>Weight 90.day</i> (kg)	134,6	129,8	150,3	–	–	–	127,5	132,8
Prirast 0-90 dni/ <i>Daily gain 0 – 90 days</i> (g)	968	964	1151	–	–	–	1101	986
Teža 210.dan/ <i>Weight 210.day</i> (kg)	215,5	243,4	262,4	–	–	–	254,3	240,3
Prirast 0-210 dni/ <i>Daily gain 0–210 days</i> (g)	805	959	1.035	–	–	–	1.023	937
Prirast 90-210 dni/ <i>Daily gain 90-210 days</i> (g)	735	994	980	–	–	–	953	917

Rezultati kontrole priraje mleka in mesa, Slovenija 2013
Results of animal recording, Slovenia 2013

Preglednica 105: Prirasti žive mase telet v kontroli priraje mesa po pasmah in letih (g/dan), Slovenija 2003–2013

Table 105: *Calves daily gains in beef recording according to breeds and years (g/day), Slovenia 2003–2013*

Leto/Year	Pasma/Breed							Skupaj Total
	CHA	LIM	LS	RJ	ČB	GAG	Druge Other	
Prirast 0-90 dni/Gain 0-90 days								
2003	1.040	932	1.068	1.166	–	–	930	987
2004	1.189	1.085	971	1.151	–	–	1.042	1.067
2005	1.079	1.077	1.116	1.041	–	581	1.016	1.035
2006	1.079	1.123	948	964	–	834*	966	1.033
2007	1.159	1.134	1.089	915	–	834	1.107	1.107
2008	1.104	1.079	980	–	–	407	1.150	1.088
2009	1.167	1.150	1.104	949	–	843	1.125	1.113
2010	1.026	976	1.247	831	–	1.244	1.350	1.131
2011	1.076	1.011	1.119	991*	–	783	1.223	1.097
2012	1.093	1.165	1.049	1521*	–	–	1.281	1.165
2013	968	964	1.151	–	–	–	1.101	986
Prirast 0-210 dni/Gain 0-210 days								
2003	1.069	949	1.048	997	–	–	889	984
2004	1.118	978	1.014	1.063	–	–	964	1.023
2005	1.035	1.030	996	976	–	555	964	990
2006	1.103	1.081	1.092	1.111	–	536*	992	1.044
2007	1.121	1.053	1.034	855	–	749	998	1.035
2008	1.067	980	999	1.052	–	629*	953	990
2009	1.147	976	1031	–	–	616	951	993
2010	1.009	981	1.098	–	–	1265*	975	1.002
2011	1.045	938	1.017	–	–	747*	978	984
2012	1.061	1.014	1.020	–	–	935*	1.055	1.036
2013	805	959	1.035	–	–	–	1.023	937
Prirast 90-210 dni/Gain 90-210 days								
2003	1.027	943	1.037	942	–	–	881	962
2004	1.047	894	830	861	–	–	1.005	953
2005	1.076	986	991	936	–	–	959	1.006
2006	1.071	1.178	932	1.148	–	–	1.097	1.115
2007	1.265	992	1.057	720*	–	553*	1.011	1.067
2008	1.099	958	–	–	–	–	910	993
2009	1.155	850	983	–	–	549	830	914
2010	1.091	1.008	1.094	609*	–	1.005	849	985
2011	1.106	909	1.086	–	–	439*	809	957
2012	1.049	875	1.030	–	–	–	975	935
2013	735	994	980	–	–	–	953	917

*manj kot 4 meritve/less than 4 measurements;